

Analýza bezpečnostních opatření sídelního celku

Bc. Martin Veselý

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Martin Veselý**
Osobní číslo: **A13399**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza bezpečnostních opatření sídelního celku**
Téma anglicky: **An Analysis of the Safety Measures of a Residential Housing Estate Project**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujete rešerši literatury, která se vztahuje ke zpracovávanému tématu.
2. Vymezte fenomenologické a etiologické otázky spojené s bezpečnostními opatřeními ve zvoleném sídelním celku, včetně historických souvislostí a současné aktuální situace.
3. Analyzujte bezpečnostní situaci ve zvoleném sídelním celku z legislativního, kriminologického a sociálního hlediska.
4. Zpracujte metodiku výzkumné části kvalifikační práce.
5. Výstupy výzkumu a analytické části kvalifikační práce využijte pro vlastní návrhy a opatření, data statisticky vyhodnoťte a zpracujte do grafů a tabulek.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. BRABEC, František. *Bezpečnost pro firmu, úřad, občana*. 1.vyd. Praha: Public History, 2001, 400 s. ISBN 80-864-4504-6.
2. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 431 s. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4.
3. NOVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004, 451 s. ISBN 80-735-7026-2.
4. PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2006, 255 s. ISBN 80-864-7735-5.
5. SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 290 s. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3803-896.
6. ZOUBKOVÁ, Ivana a Marcela MOULISOVÁ. *Kriminologie a prevence kriminality*. Vyd. 1. Praha: Armex Publishing, 2004, 146 s. ISBN 80-867-9505-5.

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka

Ústav bezpečnostního inženýrství

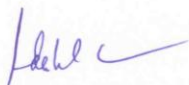
Datum zadání diplomové práce:

12. ledna 2015

Termín odevzdání diplomové práce:

15. května 2015

Ve Zlíně dne 6. února 2015

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15. 5. 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá posouzením bezpečnostních opatření města Vyškova. V teoretické části je pozornost věnována otázkám bezpečnosti České republiky a otázkám týkajících se kriminality a především její prevence. Je popsáno město Vyškov jako objekt zkoumání a současné řešení jeho bezpečnosti. V praktické části je na základě disponibilních dat provedena bezpečnostní analýza města Vyškova. Je také provedena deskripce (metodiky a průběhu) a vyhodnocení dotazníkového šetření o pocitu bezpečí obyvatel města Vyškova. V závěru jsou formulovány hlavní poznatky a doporučení pro zvýšení bezpečnosti ve Vyškově, a to především z pohledu prevence kriminality.

Klíčová slova: bezpečnost, kriminalita, prevence kriminality, město, analýza

ABSTRACT

This thesis deals with the assessment of security measures in Vyškov. The theoretical part is focused on security issues of the Czech Republic and on issues relating to crime and especially its prevention. There is described city of Vyškov as an object of research and current solution of its safety. In the practical part, based on available data, there is made analysis of city of Vyškov safety. There is also made description of (methods and procedure) evaluation of questionnaire about Vyškov residents safety feelings. In the conclusion are formulated main findings and recommendations for increasing the safety in Vyškov especially from the perspective of crime prevention.

Keywords: safety, criminality, crime prevention, city, analysis

Rád bych poděkoval všem, kteří mi pomáhali při zpracování mé diplomové práce. Především děkuji PhDr. Mgr. Stanislavu Zelinkovi za odborné vedení a cenné rady ke zpracování práce. Dále pak děkuji svým rodičům, manželce a blízkým za jejich podporu po celou dobu mého studia.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VYMEZENÍ FENOMOLOGICKÉ A ETIOLOGICKÉ OTÁZKY V SOUVISLOSTI S BEZPEČNOSTÍ	12
1.1 OBECNÝ POPIS PROBLEMATIKY	12
1.2 BEZPEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY	14
1.2.1 Bezpečnostní strategie České republiky.....	14
1.2.2 Zajišťování bezpečnosti v ČR – ústavní a zákonná úprava	16
1.2.3 Institucionální rámec zajištění bezpečnosti.....	18
1.3 SPECIFIKA BEZPEČNOSTI MĚST	19
1.3.1 Definice města a kritéria jeho vymezování.....	19
1.3.2 Přehled možných mimořádných událostí pro města	21
1.3.3 Institucionální zabezpečení bezpečnosti	22
2 KRIMINALITA	24
2.1 OBECNÉ VYMEZENÍ POJMU KRIMINALITA	24
2.2 PŘÍSTUPY K POZNÁVÁNÍ KRIMINALITY	24
2.3 ČLENĚNÍ KRIMINALITY	25
2.4 STAV, ÚROVEŇ, STRUKTURA A DYNAMIKA KRIMINALITY	25
2.5 PREVENCE KRIMINALITY	26
2.6 SYSTÉM PREVENCE KRIMINALITY V ČR	28
2.6.1 Republikový výbor pro prevenci kriminality	28
2.6.2 Prevence kriminality na místní úrovni	29
3 MĚSTO VYŠKOV	30
3.1 HISTORIE MĚSTA	30
3.2 SOUČASNOST MĚSTA VYŠKOVA	32
3.3 SOUČASNÝ STAV BEZPEČNOSTI VE MĚSTĚ	33
3.3.1 Možné zdroje mimořádných událostí a krizových situací.....	33
3.3.2 Připravenost města na řešení krizových situací či mimořádných událostí	34
3.3.3 Složky zajišťující bezpečnost ve městě Vyškově	34
3.3.3.1 Jednotky požární ochrany	34
3.3.3.2 Policie ČR.....	36
3.3.3.3 ZZS Jihomoravského kraje – výjezdové stanoviště Vyškov	37
3.3.3.4 Městská policie Vyškov.....	37
3.3.3.5 Soukromé bezpečnostní agentury	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
4 METODIKA VÝZKUMU A ZDROJE DAT	40
4.1 ANALÝZA STATISTICKÝCH DAT	40
4.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	41
4.2.1 Struktura dotazníku	42
4.2.2 Sběr dotazníků.....	43
5 BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA MĚSTA VYŠKOV	44

5.1	ANALÝZA KRIMINALITY NA VYŠKOVSKU	44
5.1.1	Analýza kriminality z pohledu Policie ČR.....	44
5.1.2	Analýza kriminality z pohledu Městské policie Vyškov	49
5.1.3	Celková majetková kriminalita	51
5.1.4	Závěr analýzy kriminality	52
5.2	SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	52
5.2.1	Demografické údaje	52
5.2.2	Nezaměstnanost.....	55
5.2.3	Sociální dávky odrážející míru chudoby	58
5.2.4	Sociálně vyloučené lokality	58
5.2.5	Rizikové lokality	59
5.2.6	Závěr sociálně-demografické analýzy.....	60
5.3	INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA	61
5.3.1	Město Vyškov	61
5.3.2	Školy a školská zařízení	64
5.3.3	Policie ČR	66
5.3.4	Městská policie Vyškov	68
5.3.5	Poskytovatelé sociálních služeb	72
5.3.6	Neziskové instituce se zaměřením na sport, kulturu	76
5.3.7	Závěr institucionální analýzy	77
6	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ O POCITU BEZPEČÍ OBYVATEL VE MĚSTĚ VYŠKOV	78
6.1	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	78
6.2	ZÁVĚRY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ O VNÍMÁNÍ POCITU BEZPEČÍ OBČANŮ MĚSTA VYŠKOVA A PODPOŘE ROZŠÍŘENÍ MKDS:	87
7	NÁVRHY A DOPORUČENÍ	88
7.1	SWOT ANALÝZA	88
7.2	NÁVRHY A DOPORUČENÍ	89
	ZÁVĚR	93
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	95
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	99
	SEZNAM OBRÁZKŮ	100
	SEZNAM TABULEK.....	101
	SEZNAM PŘÍLOH.....	102

ÚVOD

Zajištění bezpečnosti, ochrana životů, zdraví a majetku jsou základní povinností státu. Především lidský život a zdraví jsou ty nejcennější hodnoty lidského žití. Již od nepaměti je ochrana těchto hodnot na předním místě zájmu budování vyspělé společnosti. V demokratickém zřízení je toto právo kodifikováno v příslušných právních normách. Představitelé měst musí prostřednictvím orgánů a prvků, zajistit různá opatření proti ohrožení občanů a obce samotné.

Důvodem pro výběr tématu „Analýza bezpečnostních opatření sídelního celku“ je skutečnost, že bezpečnost je po základních lidských potřebách (pitná voda a jídlo), druhou nejdůležitější potřebou člověka. Pro město je specifický městský způsob života, který je na rozdíl od venkovského více neosobní, anonymní a účelový, kdy obyvatelům měst klesá počet osobních vztahů a sociálních kontaktů a naopak roste počet profesionálních vztahů a fyzických kontaktů, koncentrují se proto ve městech sociálně patologické jevy jako zločinnost, kriminalita, prostituce, zvýšený výskyt osob závislých na alkoholu a jiných omamných látkách.

Při zpracování práce byly použity především metody analýzy dokumentů, právních norem a statistických dat a byl uskutečněn také primární výzkum za použití techniky dotazování pro zjištění pocitu bezpečí obyvatel města Vyškova.

Diplomová práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zpracována metodou literárního průzkumu a rešerše. V úvodu této části je definován obecně pojem bezpečnost, způsob zajištění bezpečnosti v České republice se specifikací bezpečnosti měst a subjektů, které se podílejí na jejím zabezpečení. Dále je pozornost věnována otázkám kriminality a především její prevence.

Další kapitola se věnuje otázkám bezpečnosti a způsobu jejího zabezpečení ve městě Vyškov jako zvoleného sídelního celku. Jsou zde popsána možná ohrožení, kterým je město vystaveno včetně popisu jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému, které se nacházejí ve městě Vyškově a podílejí se na zajištění bezpečnosti města.

V praktické části je popsána metodika výzkumu a zdroje použitých dat. Bezpečnostní analýza města je zpracována na základě dostupných údajů dle metodiky pro tvorbu bezpečnostních analýz a koncepcí prevence kriminality na úrovni krajů, měst a obcí, kterou předkládá Ministerstvo vnitra na základě Strategie prevence kriminality v ČR na léta

2012 – 2015. Bezpečnostní analýza se skládá ze tří částí, kterými jsou analýza protiprávního jednání, sociálně-demografická analýza a institucionální analýza.

Dále je proveden dotazníkový průzkum za účelem zjištění subjektivního názoru občanů na bezpečnostní situaci ve městě včetně fungování městského dohlížecího kamerového systému jako účinného nástroje situační prevence a možnosti jeho rozšíření.

Výsledky bezpečnostní analýzy včetně dotazníkového šetření jsou zpracovány přehledně do grafů a tabulek. Tyto poznatky slouží pro vypracování návrhů a opatření pro zlepšení bezpečnostní situace ve městě, s cílem jejich využití pro zpracování plánu prevence kriminality, který, není dosud vypracován, a který by byl podkladem pro zajištění potřebných dotací v oblasti prevence kriminality.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ FENOMOLOGICKÉ A ETIOLOGICKÉ OTÁZKY V SOUVISLOSTI S BEZPEČNOSTÍ

Bezpečnost lidí a jejich životního prostředí je odvěkou touhou lidstva, která je v absolutní podobě nedosažitelná. Je možné pouze dosažení přijatelné míry bezpečnosti. Bezpečnost má základní význam pro správné fungování státu, ale také hlavně pro člověka jako individua.

Dnešní společnost je charakterizována velkým nárůstem všech forem kriminality. Proti dopadům a následkům této kriminality není nikdo dostatečně imunní. Převážná většina občanů se vedle obav o svůj život či zdraví obává především vloupání. Vedle klasické bezpečnostní ochrany prováděné státem je stále častěji nutné používat ke své bezpečnosti i své vlastní síly. Bezpečnost a bezpečnostní kultura nemůže být tedy jen výsledkem osamocené činnosti státu, ale společným odpovědným aktivním konáním všech subjektů, občanů, organizací i států. [2]

1.1 Obecný popis problematiky

Pojem bezpečnost pochází z latinského securitas = bezpečnost, jistota, záruka, ale také duševní pokoj. Jedním z nejzávažnějších problémů lidské společnosti jsou otázky bezpečnosti. Problémy vznikají proto, neboť se prohlubují rozdíly mezi představami a přáními občanů, národů a států a skutečnou situací v této oblasti. Proto je nutno hledat východiska, směry, opatření a nástroje jak zvýšit pocity, ale i skutečnou bezpečnost občanů a jejich majetku, podniků, organizací a institucí. [2]

Pojem bezpečnost lze chápat jako „stav klidu, za něhož nehrozí žádné nebezpečí“, „schopnost využívat všechny zdroje k co nejúčinnějšímu eliminování hrozeb a rizik a k jejich předcházení“, „zabezpečování i způsob uspokojování hodnot a potřeb v rámci daného sociálního systému“ a také jako „spolehlivá ochrana tradičních hodnot, obhajoba a eventuálně i možnost prosazování životních zájmů.“ [2]

Bezpečnost z hlediska existence a potřeb člověka je dle Maslowa¹ druhou z nejvíce pocíťovaných potřeb. Po naplnění základních fyziologických potřeb člověka, jakými jsou především potřeba dýchání, potřeba jídla a tekutin stoupají lidské potřeby do „patra“ potřeb jistot a bezpečí. Mezi ně patří potřeba fyzického bezpečí před agresí a násilím, jistota zaměstnání a tím i stálého zdroje příjmů, jistota nějakého zázemí, kam se může vrátit a vždy je přijímán, jistota dobrého zdravotního stavu. Fyziologické potřeby a potřeba bezpečí jsou společné všem živým bytostem. Ostatní potřeby jsou specificky lidské. [2]

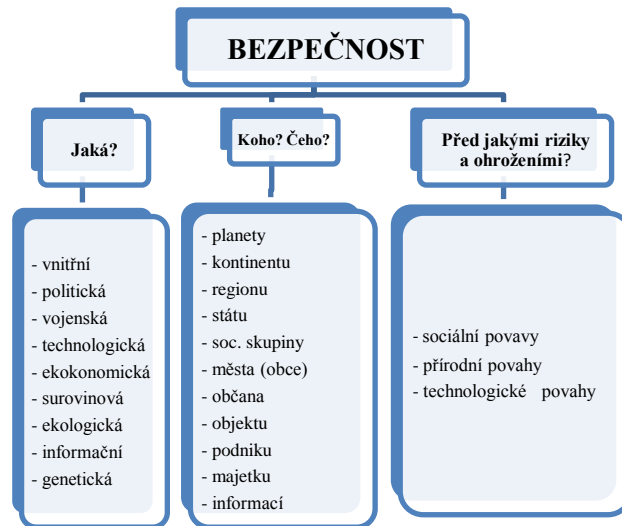
Bezpečnost v komplexním pojetí (označovaná jako intergrální/celková/lidská bezpečnost) je chápána jako soubor opatření pro ochranu a rozvoj chráněných zájmů tím, že vytváří základnu pro veškerý rozvoj. Sledované pojetí bezpečnosti se odvíjí od člověka chápaného jako součást systému, ve kterém žije. Vyvíjí se od poloviny šedesátých let minulého století a její výrazné zdůraznění po teroristickém útoku dne 11. 9. 2001 v USA a dalších je zcela novým fenoménem v řízení států. Sledovaný pojem „bezpečnost“ byl kvalifikovaně rozpracován ve zprávě OSN z r. 1994. Opírá se o pocit bezpečí člověka, který vysvětluje jako pocit člověka „bez obav“ a „bez nedostatku“. Bezpečnost se zaměřuje na ochranu základních práv lidského života (přežití, důstojnost, existence) od kritických a vše prostupujících rizik a hrozeb (přímých či nepřímých) způsobem, který je v souladu s dlouhodobým lidským rozvojem. Jejím cílem je tedy ochrana před všemi škodlivými jevy každodenního života. [9]

Pojem bezpečnost je námětem velkého množství odborných článků, publikací a mnoha diskuzí odborníků z celého světa. Jejich autoři přinášejí řadu rozdílných pohledů dle svých subjektivních názorů, ale v některých základních charakteristikách se shodují. Bezpečnost a její zajišťování se týká všech občanů a patří mezi často diskutovaná témata, která se mohou týkat například: zdraví a života lidí, bezpečnosti soukromého i veřejného majetku, bezpečnosti podnikání, vnitřní a vnější bezpečnosti státu, politické bezpečnosti, ekonomické bezpečnosti, sociální bezpečnosti a ekologické bezpečnosti.

---

¹ Americký psycholog Abraham Harold Maslow v roce 1943 definoval Maslowovu hierarchii potřeb, podle které má člověk pět základních potřeb, které je třeba uspokojovat odspoda nahoru. [27]

Na bezpečnost lze nahlížet z různých úhlů pohledu. Důležité je si uvědomit koho nebo co chceme chránit, před čím a jak ho chceme chránit. Na obr. 1 lze vidět možný obsah a struktura pojmu bezpečnost dle tří základních otázek.

Obrázek 1 – Otázky bezpečnosti

Zdroj: [28]

1.2 Bezpečnost České republiky

Bezpečnost České republiky je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, to je ochrany jeho života, zdraví a majetku a rovněž státních institucí, včetně jejich funkčnosti. [5]

1.2.1 Bezpečnostní strategie České republiky

Vláda České republiky schválila dne 4. 2. 2015 svým usnesením č. 79 aktualizovanou Bezpečnostní strategii, která je základním dokumentem bezpečnostní politiky, na který navazují další strategie a koncepce v oblasti bezpečnosti. Ve svých východiscích a ve vymezení bezpečnostních zájmů navazuje na Bezpečnostní strategii z roku 2003 a aktualizuje Bezpečnostní strategii z roku 2011. Materiál identifikuje bezpečnostní hrozby, které mají dopad na bezpečnost České republiky, ale také na její spojence. [13]

Bezpečnostní strategie chápe pojem bezpečnost jako žádoucí stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru snížena rizika pro Českou republiku, plynoucí z hrozeb vůči obyvatelstvu, svrchovanosti a územní celistvosti, majetku, životnímu prostředí, plnění mezinárodních bezpečnostních závazků a dalším definovaným zájmům.[2]

Základní hodnotový a právní rámec pro tvorbu a uplatňování Bezpečnostní strategie představuje ústavní pořádek ČR, zejména Ústava ČR, Listina základních práv a svobod a ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR, v platném znění. Nedílnou součástí právního rámce jsou zákony navazující na ústavní pořádek ČR a dále závazky vycházející z členství ČR v Organizaci Severoatlantické smlouvy (NATO), Evropské unii (EU), Organizaci spojených národů (OSN) a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). [13]

Bezpečnostní strategie ČR 2015 je rozdělena do 4 částí:

- 1) „*Východiska bezpečnostní politiky ČR*“ formulují principy, na nichž je bezpečnostní politika ČR založena. Bezpečnostní politika je chápána jako souhrn opatření a kroků, za účelem prevence a eliminace hrozeb a z nich vyplývajících rizik s cílem zajistit vnitřní a vnější bezpečnost a ochranu občanů a státu. Je tedy založena na proaktivním přístupu, usiluje především o včasnou detekci hrozeb, jejich kvalitní analýzu a přijímání aktivních opatření.
- 2) „*Bezpečnostní zájmy ČR*“ definují životní, strategické a další významné zájmy ČR.
- 3) „*Bezpečnostní prostředí*“ identifikuje nejvýznamnější trendy, faktory a konkrétní hrozby. Prostředí, které ovlivňuje bezpečnost ČR, prochází dynamickými změnami. Jeho předvídatelnost se vzhledem k rostoucí provázanosti bezpečnostních trendů a faktorů snižuje. Roste význam komplexního přístupu, který kombinuje vojenské a civilní nástroje, včetně diplomatických a ekonomických prostředků k předcházení hrozeb a zmírnění jejich negativních vlivů.

Na základě analýzy bezpečnostního prostředí, ve kterém se ČR nachází, lze specifikovat tyto hrozby pro její bezpečnost:

- oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně-právních závazků v oblasti bezpečnosti,
- nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí,
- terorismus,
- šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů,
- kybernetické útoky,
- negativní aspekty mezinárodní migrace,
- extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí,
- organizovaný zločin, zejména hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita,

- ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury,
- přerušení dodávek strategických surovin nebo energie,
- pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události.

4) „*Strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR*“ vymezuje přístupy k ochraně bezpečnostních zájmů ČR a specifikuje nástroje jejich prosazování včetně stručného popisu bezpečnostního systému ČR.

Bezpečnostní systém ČR je vytvořen jako systém komplexní, který zajišťuje bezpečnost ČR ve vzájemné propojenosti roviny politické (vnitřní a zahraniční), vojenské, vnitřně-bezpečnostní, oblasti ochrany obyvatelstva, hospodářské, finanční, legislativní a sociální.

Charakter soudobých bezpečnostních hrozeb a trendů vyžaduje široký přístup k bezpečnosti kombinující nevojenské a vojenské nástroje. Úspěšné prosazování bezpečnostních zájmů vyžaduje také zapojení občanů, právnických a fyzických osob a orgánů veřejné správy do zajištění bezpečnosti a celkové posilování odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám. [29]

1.2.2 Zajišťování bezpečnosti v ČR – ústavní a zákonná úprava

Obranyschopnost a bezpečnost státu a jeho obyvatel patří k základním funkcím státu, zajišťuje se tím trvání a suverenita státu, je taky nezbytným předpokladem k tomu, aby občané mohli na území státu užívat svých práv a svobod. Bezpečnost zajišťují především ozbrojené sbory státu, povinnosti jsou však státem uloženy i dalším orgánům, organizacím a občanům. Bezpečnost lze rozdělit na vnitřní (tedy občanů) a vnější (tu musí stát zajistit, aby mohl stát požadovat pomoc od druhých). Otázky bezpečnosti jsou ukotveny přímo v některých ústavních zákonech a dalších zákonných předpisech. Jejich základní přehled je uveden níže.

ÚSTAVNÍ ZÁKONY

- Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky;
- 2/1993 Sb. USNESENÍ předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky;
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR – (respektoval mezinárodní závazky, především doporučení NATO).

ZÁKONNÉ UKOTVENÍ BEZPEČNOSTI

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
- V roce 2000 ve Sbírce zákonů vyšel tzv. „balík bezpečnostních zákonů“ tvořený pěti právními předpisy, a to (zákony ve znění pozdějších předpisů):
  1. Zákon č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů (pro přehlednost bylo zákonu o požární ochraně ponecháno původní číslo 133);
  2. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů;
  3. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů;
  4. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon);
  5. Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. [30]
- Další zákonné předpisy pro zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku (ve znění pozdějších předpisů):
  - Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR;
  - Zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky;
  - Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách;
  - Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě;
  - Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii;
  - Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky;
  - Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon;
  - Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky;
  - Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii;
  - Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky;
  - Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů;
  - Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky;
  - Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení);

- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení);
- Zákon č. 412/2005 Sb., o utajovaných informacích a bezpečnostní způsobilosti
a další.

1.2.3 Institucionální rámec zajištění bezpečnosti

Institucionálním nástrojem bezpečnostní politiky státu je odpovídající bezpečnostní systém, jehož základní funkcí je integrovat, koordinovat a řídit jednotlivé složky a pružně reagovat na vzniklé hrozby. [6]

Významnou roli při **zajišťování bezpečnostních zájmů ČR** sehrává **diplomatická služba**, a to zejména prostřednictvím rozvíjení dobrých bilaterálních vztahů a spolupráce a působení v mezinárodních organizacích se zaměřením na sběr informací, předcházení krizím a stabilizování krizových oblastí, podporu transformačních a demokratizačních procesů a na spolupráci v boji proti terorismu a nešíření zbraní hromadného ničení. Nedílnou součástí těchto snah je oblast rozvojové a transformační spolupráce. Prostřednictvím diplomatické a konzulární služby ČR zajišťuje ochranu svých občanů a zájmů v zahraničí. V případě mimořádných událostí a krizových situací ve světě poskytuje svým občanům pomoc. [13]

Hlavním nástrojem realizace **obrané politiky** jsou **ozbrojené síly**, jejichž rozhodující částí je Armáda ČR. K nástrojům obranné politiky patří i Vojenské zpravodajství, další instituce státní správy a samosprávy a v zákonem vymezeném rozsahu i právnické a fyzické osoby. ČR systematicky vytváří podmínky pro účinnou koordinaci nástrojů obranné politiky jak na národní, tak i mezinárodní úrovni. Jedním z nástrojů realizace bezpečnostní a obranné politiky je rovněž příprava občanů na krizové situace a k obraně státu. [13]

Klíčovou roli při zajišťování **vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva** hrají **bezpečnostní sbory**, zejména pak **Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR**. Na této roli se podílejí také **obecní policie**, které přispívají v rozsahu svých zákonných oprávnění k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, a Armáda ČR, jejíž síly a prostředky mohou být využity k posílení Policie ČR a integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) v případě, že se jejich síly ukážou jako nedostatečné.

Nezastupitelnou roli při získávání, shromažďování a vyhodnocování informací potřebných pro zajišťování bezpečnosti ČR mají **zpravodajské služby**.

Neopomenutelnou roli plní **orgány činné v trestním řízení** pro zajištění nezávislého a efektivního výkonu trestní spravedlnosti. Pro účinné zajištění vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva je významná rovněž **spolupráce s občany, občanskými sdruženími** působícími v oblasti bezpečnosti a využití **dobrovolnické služby**. Podíl na zajištění individuální bezpečnosti mají **soukromé bezpečnostní služby**, které zajišťují zejména ostrahu a ochranu majetku a osob. [13]

1.3 Specifika bezpečnosti měst

Bezpečnost měst je sama o sobě zvláštní částí bezpečnosti. Každé město má své specifické hrozby a rizika. Některá města, ve kterých se nachází větší množství průmyslových podniků, jsou více ohrožena technickými a technologickými haváriemi, než města, která téměř žádný průmysl nemají. Stejně tak záleží na geografické poloze daného města, umístěním sídelní struktury dostatečně daleko od vodních toků. Svým způsobem i historické souvislosti ovlivňují bezpečnost měst. Území historických svárů mají větší tendence k vyšší kriminalitě.

Bezpečnost měst a její zajišťování se týká všech občanů trvalé žijících na daném území či se právě vyskytujících na tomto území. Bezpečnost samotných měst patří mezi témata, která jsou stále více v centru společenského zájmu - mohou se týkat zdraví a života osob nacházejících se ve městech, bezpečnosti majetku (jak soukromého, tak městského), dopravní bezpečnosti, „ekologické“ bezpečnosti, ekonomické, sociální a politické bezpečnosti a v neposlední řadě také informační bezpečnosti.

Faktory, které ovlivňují bezpečnost ve městě, jsou v literatuře různě členěny. Nejvíce se objevují v členění: lidé, činnosti podnikání ve městě, urbanistika a doprava. Faktor lidé je dále členěn na kriminalitu (úmyslná činnost) a ostatní (neúmyslná činnost – nedbalost).

Faktory dle autora této práce, které nejvíce ovlivňují bezpečnost ve městech, jsou *kriminalita, doprava a životní prostředí*. Dále bude v této práci pozornost věnována především otázce kriminality v rámci vymezeného sídelního celku.

1.3.1 Definice města a kritéria jeho vymezení

Na území dnešní České republiky se města jako taková začala konstituovat od první poloviny 13. století. Nově zakládaná města i města navazující na dlouhodobý předchozí vývoj osídlení disponovala příslušnými privilegii, na jejichž základě se stala autonomními ekonomicko-správními jednotkami. [5]

Definice města

Vymezení města je velmi komplikovaný problém, prakticky neexistuje jednotná definice a i z historického hlediska je jedna definice prakticky nemožná (např. starověká města byla často městy rolníků, dnes je hlavním znakem „neměstskosti“ území právě zaměstnanost v zemědělství).

- Malá čs. encyklopedie (1986) – město je specifický sídelní útvar, sociální organismus, stabilizovaný a geograficky vymezený, který je charakterizován souborem dynamických znaků, jež město odlišují od vesnice.

Dle Charbuského je město sídelní geograficky vymezený útvar, pro který je charakteristický soubor znaků, jež jej odlišuje od vesnice. Jsou to především relativní velikost ve srovnání s vesnicemi, vysoká hustota osídlení, kompaktnost a koncentrace zástavby, typická demografická, sociální a profesní struktura obyvatel (obvykle nepracují v zemědělství, ale naopak v obchodu. [5]

Pro město je také specifický městský způsob života, který je na rozdíl od venkovského více neosobní, anonymní a účelový. Obyvatelům měst klesá počet osobních vztahů a sociálních kontaktů, naopak roste počet profesionálních vztahů a fyzických kontaktů. Ve městech se také proto koncentrují sociálně patologické jevy jako zločinnost, kriminalita, prostituce, zvýšený výskyt osob závislých na alkoholu a jiných omamných látkách.

Kritéria vymezení městských útvarů

Mezi hlavní kritéria, která jsou používána pro vymezení měst, patří administrativně správní kritérium (statut města), velikost, vzhled, funkce a městský život. [1]

V československé resp. české praxi se používají především administrativně správní a statistické kritérium. [7]

a) **administrativně správní kritérium** – je nejjednodušším kritériem vymezení měst. Každé město v evropském civilizačním prostoru získávalo v minulosti městská práva. Výhodou tohoto kritéria je jeho jednoznačnost, nevýhodou fakt, že některá historická města upadla a mají minimální počet obyvatel, jiná sídla naopak neměla městská práva, ale jsou fakticky městem. Mnoho evropských zemí má dosud oficiální seznamy měst. V ČR je seznam měst, která jsou z administrativního hlediska městy (mají obvykle městský úřad). Jsou zde všechny obce, které měly v roce 1990 městský národní výbor a dále nově schvalovaná města Parlamentem ČR (nejsou zde všechna historická

města, která měla v minulosti městská práva). V roce 1997 bylo v ČR 481 měst a Hlavní město Praha.

b) **statistické kritérium** – obvykle vymezuje města od určitého počtu obyvatel. Už mezinárodní statistický kongres ve Vídni v roce 1887 přijal za hranici mezi městem a venkovem velikost 2000 obyvatel a maximálně 25 % pracujících v zemědělství – toto doporučení však bylo přijato v malém množství zemí. U nás byla používána různá členění statistického úřadu pro sčítání lidu – např. pro Sčítání lidu 1961 byly za města považovány obce nad 5 tis. obyvatel, s méně než 10 % ekonomicky aktivních pracujících v zemědělství a dalšími kvalitativními znaky (dále byla vymezena tzv. malá města). Pro Sčítání lidu 1980 byla vypracována nová klasifikace platná dosud:

- 1) města jsou obce, jež jsou jádry regionů s více než 10 tis. obyvateli;
- 2) obce, jež jsou jádry regionů s 5 – 10 tis. obyvateli, pokud splňují tři doplňková kritéria (počet zařízení občanské vybavenosti, maloobchodní obrat na 1 obyvatele, podíl ekonomicky aktivních v terciéru).

Na území České republiky bylo vymezeno 345 měst a tento soubor byl použit i ve sčítání lidu 1991 a používal se také pro další statistická hodnocení. [7]

V České republice se v současnosti za město pokládá obec, které byl udělen status města. V Česku bylo evidováno k 26. 3. 2011 celkem 602 měst, z toho 24 měst se statutem statutárního města. [31]

1.3.2 Přehled možných mimořádných událostí pro města

Bezpečnost ve městech bývá posuzována z různých hledisek, a proto jsou vytvářeny typové krizové plány o přehledu hrozeb a rizik ohrožující obyvatelstvo ve městech. Pro daný typ území jsou popsány krizové situace, které mohou v daném městě nastat. Většina těchto krizových situací může vzniknout na větším území, než je pouze územní jednotka města, v některých případech může vzniknout i po celé České republice.

Jak vyplývá z podkladů HZS Jihomoravského kraje, uveřejněných na stránkách Portálu krizového řízení, v rámci Jihomoravského kraje může dojít k těmto ohrožením [14]:

Mimořádné události způsobené přírodními vlivy jako jsou sesuvy a svahové pohyby, extrémní sucho, sněhová kalamita, požáry v krajině, bouřky, vichřice, přivalové deště, přirozené povodně, epidemie či epizootie.

Mimořádné události způsobené civilizačními vlivy jako jsou zvláštní povodně, radiační havárie, únik nebezpečné látky, destrukce budovy, požár budovy či terorismus.

Krizové situace jako jsou povodně velkého rozsahu (přírozené povodně), epidemie, epizootie, radiační havárie, narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštní povodně, narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu, narušení dodávek elektrické energie, plynu, dodávek pitné vody velkého rozsahu, či narušování zákonnosti velkého rozsahu.

1.3.3 Institucionální zabezpečení bezpečnosti

K zajištění bezpečnosti na území daných okresů a jejich sídelních celků mají na starosti především složky IZS, které se rozdělují na základní a ostatní. Složky IZS realizují záchranné a likvidační práce, popř. ochranu obyvatel. Působením složek v IZS není dotčeno jejich postavení, způsob financování a úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.

Základní složky IZS jsou páteří systému, neboť zajišťují:

- nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, ohlášením mimořádné události se systém spouští a ohlásit, tedy spustit IZS může každý ohlášením mimořádné události na tísňové telefonní číslo (150, 155, 158, 112),
- vyhodnocení mimořádné události, tím se rozumí odhad ohrožení vyplývající z mimořádné události a odhad potřebných sil a prostředků,
- neodkladný zásah v místě mimořádné události, za tímto účelem rozmíst'ují základní složky IZS své síly a prostředky po celém území ČR. [11]

Základními složkami IZS jsou:

- 1) HZS ČR a jednotky požární ochrany zařazené v plošném pokrytí území kraje,
- 2) Policie ČR,
- 3) Zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“).

Tam, kde základní složky při záchranných a likvidačních pracích nestačí, a to jak z důvodů nedostatku personálu, tak i z důvodů kompetenčních, odborných nebo materiálových, případně v oblasti nouze, která nepředstavuje bezprostřední ohrožení životů a zdraví, případně majetku, nastupují ostatní složky IZS. [11]

Ostatními složkami IZS jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil (Armáda ČR), ozbrojené bezpečnostní sbory (kromě Policie ČR, např. vězeňská služba a justiční stráž, obecní či městská policie), ostatní záchranné sbory (např. báňské záchranné sbory), orgá-

ny ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (komunální služby – voda, plyn, energie apod.), zařízení civilní ochrany a neziskové organizace a sdružení občanů (např. Adra, Český červený kříž, jehož součástí jsou např. Horská služba², Vodní záchranná služba, Svaz záchranných brigád kynologů). [11]

---

² dne 15. prosince 2012 vzniklo jednotné číslo Horské služby 1210 pro případ nouze [32]

2 KRIMINALITA

Tradičním celospolečenským zájmem je, aby co nejvíce kriminálních činů bylo objasněno a pachatelé spravedlivě potrestáni. Novodobějším trendem je hledání možností a způsobů, jak kriminalitě předcházet. Po prudkém vzestupu kriminality, ke kterému došlo v České republice po listopadové revoluci v roce 1989, se tyto otázky dostaly do popředí zájmů i u nás. Začaly se hledat nové, netradiční možnosti jak tento živelný nárůst kriminality dostat pod kontrolu. K potírání kriminality se využívají nejen prostředky právní regulace a prostředky empirického poznání, ale také vědeckého poznání. Kriminalita jako sociálně-patologický jev má aspekty společenské i osobnostní, trestněprávní, sociologické, psychologické, psychiatrické, pedagogické a jiné. Kriminalita je v současnosti předmětem zájmu více vědních disciplín, které se postupně osamostatnily, ale spolupracují spolu. Těmito vědami jsou především *trestněprávní věda, kriminalistika, kriminální politika a kriminologie*. [8]

2.1 Obecné vymezení pojmu kriminalita

V otázce vymezení pojmu kriminalita se většina kriminologů shoduje v tom, že kriminalita patří mezi sociálně-patologické jevy. Kriminalita je jevem, který narušuje harmonický vývoj společnosti, a je tedy pro společnost dysfunkční a pro společensky škodlivý. Narušuje základní pravidla společenského řádu a lidského soužití, působí společnosti i státu značné imateriální i materiální škody, způsobuje jednotlivým oběťm škody fyzické, psychické i společenské. Vyvolává ve společnosti atmosféru strachu nejistoty a nedůvěry. [7]

2.2 Přístupy k poznávání kriminality

Pro poznávání kriminality se dále přidržíme dvou základních přístupů jejího zkoumání:

- a) **Fenomenologický (morfologický) přístup** – tj. popis kriminality, resp. jednotlivých druhů kriminality, pomocí popisu stavu, struktury a dynamiky kriminality, kdy základem popisu je analýza dat získaných především z kriminálních statistik, ale i z jiných zdrojů (např. z viktimizačních výzkumů, zejména jde-li o zjištění latentní části kriminality).
- b) **Etiologický přístup** – tj. zkoumání příčin kriminality, resp. jednotlivých druhů kriminality, za účelem vysvětlení její geneze, neboť jedině tak lze přikročit k efektivní kontrole kriminality.

Kriminologické výzkumy nejsou zaměřeny nejen na popis kriminality, avšak i na vysvětlení geneze kriminality – kriminální etiologie. Postupují od fenomenologických poznatků

k etiologickým, usilují o poznání kriminogenních faktorů a příčin kriminality. Při zkoumání problematiky geneze kriminality se často ukazuje nezbytným rozšířit předmět pozornosti kriminologie i na jiné sociálně-patologické jevy, jako jsou zejména alkoholismus, nealkoholová toxikomanie, prostituce, rozvodovost, ale i sebevražednost a jiné jevy, které nezřídka představují předpolí či podhoubí kriminality nebo alespoň její průvodní jev.

Z fenomenologického hlediska i etiologického hlediska se zabývá kriminologie pachateli trestných činů, resp. Nositeli sociálně-patologických jevů s kriminalitou více či méně souvisejících. Poznatky o pachatelích zobecňuje a zařazuje je do širších souvislostí. Z hlediska kriminologie jsou velmi důležité zejména společenské vztahy, ve kterých pachatelé žijí, sociodemografické a psychologické charakteristiky jejich osobností, klasifikace pachatelů a jejich typologie. Do předmětu kriminologie náleží též zkoumání obětí trestných činů, viktimologie – nauka o oběti trestného činu.

2.3 Členění kriminality

Kriminalita je ve vztahu k možnosti jejího poznání členěna na:

- **zjevnou** (registrovanou) – jde o kriminalitu, o níž získáváme informace, zejména ze statistik, tedy kriminalitu, která vyšla najevo a byla evidována v oficiálních statistikách;
- **skrytou** (latentní neboli neregistrovanou) – jde o kriminalitu, o které se orgány činné v trestním řízení nedozvěděly, a není uvedena v oficiálních statistikách;
- **skutečnou** (celkovou) – je o kriminalitu, která zahrnuje registrovanou i neregistrovanou kriminalitu. [10]

2.4 Stav, úroveň, struktura a dynamika kriminality

Stav neboli **rozsah kriminality** je její základní kvantitativní charakteristikou, kterou lze vyvodit ze statických údajů o kriminalitě. Je dán počtem registrovaných trestných jednání, resp. počtem pachatelů na té které ze zmíněných hladin. Může být vyjádřen absolutními čísly (pak vypovídá o rozsahu kriminality) nebo indexy (úroveň nebo intenzita kriminality). Vyjadřuje počet trestných činů (v absolutních číslech), které byly spáchány na určitém území za určitý časový úsek. [8]

Úroveň neboli **intenzita** kriminality je stav kriminality přepočtený na určitý počet obyvatelstva na určitém území. Index kriminality objektivněji vyjadřuje zatížení obyvatelstva kriminalitou na jejím území. $\text{Index kriminality} = \frac{\text{počet TČ}}{\text{počet obyvatel}} \times 10\,000$ (resp. 100 000). [10]

Kvalitativní charakteristikou kriminality je především její **struktura** (diferencovanost prvků a jejich vzájemné vazby). Struktura kriminality může být určována různými kritérii. Může se jednat například o členění podle jednotlivých paragrafů Trestního zákona, podle osoby pachatele, osoby poškozeného a dalších. Struktura kriminality podle statistiky Policie ČR jsou následující [10] :

➤ **Obecná kriminalita**

- násilná,
- mravnostní,
- majetková (krádeže vloupáním, krádeže prosté, ostatní majetkové TČ),
- zbývající,
- ostatní,
- vojenské TČ.

➤ **Hospodářská kriminalita**

Dynamika neboli vývoj trestné činnosti se zabývá trestnou činností v pohybu a změně v průběhu určité doby na určitém území. V rámci dynamiky kriminality jsou používány pojmy tendence nebo trend kriminality. Poté hovoříme o stagnaci kriminality, klesající nebo stoupající tendenci (trendu) kriminality. [10]

2.5 Prevence kriminality

Prevence kriminality jako pojem nebyla doposud jednoznačně definována a její definice se různí. Dle MV ČR prevence kriminality zahrnuje soubor nerepresivních opatření, tedy veškeré aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty směřující k předcházení páčání kriminality a snižování obav z ní. Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality a jejich následků, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů. [18]

Podle obsahového zaměření se kriminální prevence člení na sociální prevenci (zaměřenou na sociální faktory kriminality, které jsou významné také pro náležitou socializaci člověka), na situační prevenci (zaměřenou na kriminogenní situace, tj. hlavně na zmenšování příležitostí k páčání trestních činů) a na prevenci viktimologickou (aplikující viktimologické poznatky). [8]

Sociální prevence se snaží pozitivně působit na chování potencionálních pachatelů trestné činnosti a vyvolat žádoucí změnu v jejich sociálním prostředí (v rodině, škole, komunitě apod.). Zaměřuje se zejména na rizikové skupiny dětí a mládeže s již zaznamenanými kriminálními delikty, s výchovnými problémy, ze sociálně nevyhovujícího prostředí, bez sociálního zázemí (např. osmnáctiletí opouštějící dětské domovy či výchovné ústavy), experimentující s drogou, sociálně handicapované skupiny jako jsou bezdomovci, drogově závislí, osoby provozující prostituci, osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody. Do okruhu sociální prevence jsou řazeny projekty nabízející sportovní aktivity, zájmové a vzdělávací aktivity, krizová a poradenská zařízení a také osvětová činnost.

Situační prevence staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany se snaží kriminogenní podmínky minimalizovat. Nejeefektivněji působí při omezování majetkové trestné činnosti. Situační prevence je relativně levná, klade minimální nároky na personální a materiální zabezpečení a má rychlý a poměrně snadno statisticky měřitelný efekt. Její účinnost je podmíněna trváním přiměřených opatření. Mezi projekty situační prevence patří městské kamerové dohlížecí systémy, pulty centralizované ochrany, osvětlení, spojovací, výpočetní a další technické zařízení.

Prevence viktimnosti a pomoc obětem trestných činů je založena na konceptech bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob. V praxi se jedná o skupinové a individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství, trénink v obranných strategiích a propagaci možnosti ochrany před trestnou činností.

Podle adresátů preventivních aktivit se kriminální prevence člení na **primární prevenci** (adresátem je celá společnost či veškeré obyvatelstvo některého místa nebo některá demograficky vymezená skupina lidí, např. mládež), na **sekundární prevenci** (orientovanou na rizikové skupiny potenciálních pachatelů nebo potenciálních obětí a na krimino-

genní situace) a na **terciární prevenci** (orientovanou na pachatele a oběti v zájmu prevence recidivy).

2.6 Systém prevence kriminality v ČR

K celkové úspěšnosti a účinnosti prevence kriminality přispívá jasná a jednoznačná vládní politika koncepce vyhraněná a formalizovaná jako určitý systém. [12]

Systém prevence kriminality v ČR je dle Zoubkové založen na pěti pilířích (subjektech). *První pilíř* tvoří **rezortní programy** prevence kriminality, které vycházejí z věcné působnosti jednotlivých ústředních orgánů státní správy. *Druhý pilíř* tvoří preventivní **programy realizované samosprávnými orgány města obcí**. *Třetí pilíř* naplňují **programy nevládních institucí**, jako jsou zájmová a politická sdružení občanů, církve a jiné náboženské organizace, občanské iniciativy, nadace, masmédia (Český červený kříž, ADRA, Česká katolická charita, azylové domy, zájmová sdružení pro děti a mládež, občanská sdružení pro pomoc lidem v nouzi a další). *Čtvrtým pilířem* jsou preventivní **programy bezpečnostních složek** (Policie, městské a obecní policie). *Pátým pilířem* jsou **preventivní aktivity podnikatelských subjektů** – především sdružených v Komoře podniků komerční bezpečnosti České republiky (detektivní služby, hlídací a ochranné služby).[12]

Systém prevence kriminality v České republice je budován od počátku roku 1996 a od té doby se podařilo vytvořit celou řadu navzájem propojených programů, které, jak se jeví z kriminálních statistik, vedou ke stabilizaci a zejména u některých typů majetkové trestné činnosti i k poklesu vývoje trestné činnosti. [16]

2.6.1 Republikový výbor pro prevenci kriminality

Vrcholnou institucí odpovědnou za vytváření preventivní politiky vlády České republiky je **Republikový výbor pro prevenci kriminality**, jehož činnost zabezpečuje Ministerstvo vnitra, respektive Odbor prevence kriminality. V Republikovém výboru je zastoupeno zejména ministerstvo obrany, práce a sociálních věcí, spravedlnosti, školství, mládeže a tělovýchovy, vnitra a zdravotnictví a jeho předsedou je ministr vnitra. Mezi jeho úkoly patří zejména:

- koordinovat činnost příslušných ústředních orgánů státní správy v oblasti prevence kriminality,
- spolupracovat s občanskými iniciativami a hnutími, církvemi a hromadnými sdělovacími prostředky v oblasti prevence kriminality,

- iniciovat činnost v oblasti prevence kriminality a podporovat vznik místních komisí pro prevenci kriminality,
- vypracovávat a realizovat na základě meziresortní spolupráce projekty a programy prevence kriminality respektující místní podmínky,
- posuzovat účinnost preventivních programů,
- předkládat vládě ČR zprávy o účinnosti prevence kriminality v ČR. [10]

2.6.2 Prevence kriminality na místní úrovni

Základem systému prevence kriminality jsou preventivní programy organizované na **místní úrovni**, které jsou zároveň z hlediska účinnosti nejefektivnější. V těchto programech se prolínají aktivity všech subjektů prevence, jejichž podstatou je součinnost orgánů státní správy, samosprávy, policie a nestátních neziskových organizací. V centru jejich zájmů jsou bezpečnostní potřeby občanů a lokálních komunit. Preventivní programy měst zahrnují sociální i situační aspekty, na praktické úrovni se zabývají rizikovými jedinci, sociálními skupinami včetně rodin, lokálními komunitami, oběťmi trestných činů, kriminogenními situacemi a opatřeními proti jednotlivým druhům trestné činnosti. Záběr programu je podmíněn místní situací v oblasti vývoje sociálně patologických jevů, potřebami, zájmem a schopnostmi lidí a finančními prostředky. Za realizaci programů prevence kriminality nesou odpovědnost obecní zastupitelstva. Odbor prevence kriminality, resp. Ministerstvo vnitra jim poskytuje metodickou, konzultační podporu, vzdělávání a za stanovených podmínek i dotace. [17].

3 MĚSTO VYŠKOV

Vyškov je město ležící v severní části Jihomoravského kraje na řece Haná. Je vzdáleno 28 km východně od Brna, které je centrem Jihomoravského kraje. Leží téměř uprostřed Moravy na rozhraní Dražanské vrchoviny, Litensko-východních vrchů a nížiny Hornomoravského úvalu. Leží v nadmořské výšce 255 m n. m. a jeho geografická poloha je 16° 59' 56" východní délky a 49° 16' 39" severní šířky. Vyškov je jedním ze 602 měst, které jsou evidovány v ČR.³

Obrázek 2 – Lokace Vyškova v rámci ČR

3.1 Historie města

Starobylé biskupské město Vyškov leží ve Vyškovské bráně na horním toku řeky Hané. Na základě archeologických nálezů lze doložit nepřetržité osídlení tohoto území již od starší doby kamenné. [19]

První písemná zmínka o Vyškově je doložena v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka z roku 1141. Tehdy byl Vyškov zeměpanským majetkem, centrem oblasti ještě zůstávala nedaleká Pustiměř s významným románským hradem. Na počátku 13. století se Vyškov stává sídlem zeměpanských úředníků, později ho získali olomoučtí biskupové, v jejichž majetku zůstal více jak 600 let. V polovině 13. století, byla zeměpanská osada povýšena na město, označované jako "oppidum forense" - osada městského typu s trhem. Ve 14. století již Vyškov patřil k předním městům olomouckého biskupství. Původní

---

³ V ČR se dle Sčítání lidu, domů a bytů (údaje k 26. březnu 2011) nachází 602 měst, z toho hlavní město Praha, dále 14 krajských měst, 24 statutárních měst [31]

město nebylo rozsáhlé. Jeho jádro tvořilo trojúhelníkové náměstí s přilehlými ulicemi. Město obepínaly hradby, místy zdvojené, se třemi vstupními branami - Olomouckou, Brněnskou a Kroměřížskou. Siluetu města určovaly věže zámku, radnice a gotická stavba kostela.

Jinak výhodná poloha města zvyšovala ve válečných dobách nebezpečí jeho napadení, byl několikrát dobyt, zrušeno husity nebo vypálen. V 17. století těžce postihla Vyškov třicetiletá válka, kdy po vpádu Švédů zůstala ve městě zachována jen třetina ze 155 usedlostí, stejně vysoké byly i ztráty na životech. Největšího rozkvětu dosáhlo město koncem 17. století, kdy Vyškov byl přezdíván "Moravské Versailles". Zlom v rozvoji Vyškova představuje ničivý požár v roce 1753, kdy vyhořelo téměř celé město včetně zámku a své bývalé slávy už nikdy nedosáhl.

Po skončení napoleonských válek přichází doba nástupu kapitalismu a spolu s ním se město rozšiřuje za své původní hranice. V první polovině 19. století byly částečně zbořeny městské brány a Vyškov čekala nová hospodářská a kulturní etapa jeho rozvoje. Poslední čtvrtinu 19. století, poznamenanou řadou národnostních bojů, úspěšně završilo zvolení prvního českého starosty v roce 1903.

Za první republiky si Vyškov udržoval charakter města řemeslníků a obchodníků, s poměrně malým průmyslem. Pro budoucnost města byl významný také rok 1936, kdy vznikla ve Vyškově vojenská posádka. Vývoj na čas přerušila druhá světová válka, která zvláště v posledních měsících bojů zasáhla Vyškov tak, že patřil k nejhůř postiženým městům v zemi.

Během uplynulých desetiletí se nadále upevňovalo postavení Vyškova jako kulturního, společenského a hospodářského centra regionu.

Rozšiřováním hranic města bylo postupně (zejména ve 40. letech 20. st.) integrováno k Vyškovu-Středu a Vyškovu-Předměstí dalších sedm obcí - Brňany, Křečkovice, Nouzka, Nosálovice, Dědice a osady Pazderna a Hamiltony.

Od 50. let 20. st. probíhala výstavba socialistických sídlišť (Víta Nejedlého, Hraničky, Palánek atp.), v nichž nacházelo své domovy stále početnější vyškovské obyvatelstvo. Dochází k dalšímu rozvoji města s důrazem na rozšíření průmyslových závodů, zlepšení obchodní sítě, výstavbu nových škol a zdravotních či kulturně-společenských zařízení (budování sportovišť, otevření nemocnice, adaptace kina aj.).

Po revolučních událostech roku 1989 se nová politická reprezentace města snažila o jeho další zvelebování. Z větších investičních akcí je možné připomenout např. dostavbu nové základní školy na Letním Poli (1994), rekonstrukci krytého bazénu a letního plaveckého areálu (2000), novou bytovou výstavbu v ulici Hybešova (2004) či rekonstrukci budovy Nádražní 4 pro Knihovnu Karla Dvořáčka a Základní uměleckou školu (2003). [19]

3.2 Současnost města Vyškova

Toto dříve okresní město se na základě nového správního uspořádání obcí od 1. 1. 2003 stalo obcí s rozšířenou působností a dále má postavení jako obec s pověřeným obecním úřadem (městským úřadem). Vyškov v současné době zaujímá rozlohu 5 047 ha⁴. Město je rozděleno na 14 místních částí (Brňany, Dědice, Hamiltony, Křečkovice, Lhota, Nosálovice, Nouzka, Opatovice, Pařezovice, Pazderna, Rychtářov, Vyškov-Město, Vyškov-Předměstí, Zouvalka) a tvoří ho 5 katastrálních území (Dědice u Vyškov, Lhota, Opatovice u Vyškova, Rychtářov a Vyškov). Počet obyvatel k 31. 12. 2014 činil 21 312, z toho 10 961 žen a 10 351 mužů. [37]

Charakter města je převážně průmyslový, počet podnikatelských subjektů k 31. 12. 2014 činil 5 218, z čehož převažují tyto hospodářské činnosti: velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, stavebnictví, průmysl celkem, profesní, vědecké a technické činnosti a zemědělství. [38]

Nejen výhodné dálniční spojení, ale i prozíravá politika města přitáhla významné investory, kteří se soustředili v průmyslových zónách vybudovaných na obvodu města. Dnes patří třicet hektarová průmyslová zóna Sochorova na severozápadním okraji města k nejúspěšnějším v České republice. Tato zóna začala být budována na počátku 90. let minulého století jako jedna z prvních u nás. V současné době ji využívají tito hlavní investoři: Böttcher ČR, k. s., BKR-ČR, s. r. o., Voest Alpine Stahlhandel, s. r. o., Voest Alpine Profilform Czech Republic, s. r. o., a KB System CR, s. r. o. Kromě ryze české firmy Magnum Parket, a. s., jsou všechny společnosti se zahraniční účastí. Počítáme-li

---

⁴ podíl zemědělské půdy činí 56 % celkové rozlohy, následuje podíl lesů s 21 %, 16 % ostatní plochy, 5 % tvoří zastavěné plochy, 2 % vodní plochy. [38]

k průmyslové zóně Sochorova i areál revitalizované Zbrojovky a přilehlých objektů, podniká zde přes 25 podnikatelských subjektů, včetně menších a místních firem. [19]

Na rozdíl od těžšího výrobního průmyslu zóny Sochorova je další průmyslová zóna Nouzka v jihozápadní části města zaměřena převážně na služby a výrobní služby, část území je využívána ke komerčním aktivitám.

Průmyslové zóny se staly významným faktorem, který ovlivňuje zaměstnanost ve městě i v okolním regionu. Úroveň nezaměstnanosti na Vyškovsku se pohybuje kolem 6 - 7 % a dlouhodobě se drží pod celostátním průměrem míry nezaměstnanosti.⁵ [35]

Město Vyškov je centrem vzdělanosti regionu. Nachází se zde celkem 13 mateřských škol, 6 základních škol a 2 střední školy (sloučení 3 středních škol a 1 učiliště), vyšší odborná škola a jazyková škola.

Město Vyškov se stalo dle srovnávacího výzkumu „Město pro byznys“, který již sedmým rokem hodnotí 205 obcí s rozšířenou působností a 22 městských částí hlavního města ČR za rok 2014 podnikatelsky nejpřívětivějším městem v Jihomoravském kraji. Díky výbornému hospodaření, vysoké úrovni komunikace radnice s podnikateli a nízkým poplatkům souvisejícími s podnikáním získalo město toto ocenění. Město Vyškov uspělo také v rámci celostátních výsledků tohoto výzkumu, kde obsadilo konečné 9. místo.[35]

3.3 Současný stav bezpečnosti ve městě

Vyškov je bezpečný v takovém případě, pokud je zajištěna ochrana obyvatelstva, obrana jeho území a správné fungování institucí, které se na bezpečnosti podílí.

3.3.1 Možné zdroje mimořádných událostí a krizových situací

Jako možné zdroje mimořádných událostí na území města Vyškov jsou prezentovány především jednotlivé vodní toky (přírozená povodeň, ledové jevy, přívalové srážky), vodní dílo Opatovice (zvláštní povodeň), dále podniky používající amoniak - Zimní stadion Vyškov, Pivovar Vyškov (únik nebezpečné chemické látky), dále čerpací stanice pohonných hmot (požár, únik ropných látek), VTL plynovod, muniční sklad Armády ČR

---

⁵ Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu na okrese Vyškov k datu 31. 12. 2014 činil 6,0 %, v Jihomoravském kraji 8,2 %, v České republice 7,5 % [35]

(výbuch), Bioplynová stanice Vyškov, Nemocnice Vyškov, stáčiště LPG (výbuch, požár) nebo zemědělské družstvo (veterinární nákaza).

Dle těchto údajů se jako největší zdroj nebezpečí jeví zvláštní povodeň na vodním díle Opatovice (při Q1000 s počtem nejvíce ohrožených osob v místě Vyškov-Předměstí – 4 509 osob, v Dědicích 1 130 osob) a dále pak únik amoniaku používaném na Zimním stadionu Vyškov (ohroženo 1 700 osob) a z objektu Pivovaru Vyškov (ohroženo 1 130 osob). [15]

3.3.2 Přípravenost města na řešení krizových situací či mimořádných událostí

Přípravenost města Vyškov na mimořádné události a krizové situace je obecně na dobré úrovni. Starostovi obce a obecnímu úřadu ukládá krizová legislativa (zákon č. 239/2000 Sb., o IZS a zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení) povinnost zajistit připravenost obce na řešení mimořádných událostí a krizových situací. Na základě těchto povinností byla ve Vyškově zřízena **bezpečnostní rada, krizový štáb a povodňová komise**.

3.3.3 Složky zajišťující bezpečnost ve městě Vyškově

Mezi složky působící ve Vyškově můžeme zařadit jednotky požární ochrany (dále jen „JPO“), Zdravotnickou záchrannou službu Vyškov, Justiční stráž, Celní správu, Policii ČR, Městskou policii Vyškov, Armádu ČR, soukromé bezpečnostní agentury, neziskové organizace a sdružení občanů (Oblastní spolek ČČK Vyškov, Oblastní charita Vyškov), KHS Vyškov jako orgán ochrany veřejného zdraví, či komunální služby (např. Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s., Správa a údržba silnic JmK).

3.3.3.1 *Jednotky požární ochrany*

Ve městě Vyškov na úseku požární ochrany působí jednotka HZS JmK – územní odbor Vyškov s požární stanicí ve Vyškově a dále městem zřízená jednotka sboru dobrovolných hasičů. Tyto jednotky plní základní poslání, kterými jsou: chránit životy, zdraví a majetek před požáry a poskytovat pomoc při mimořádných událostech, které mohou nastat v podobě živelných pohrom, průmyslových havárií a teroristických útoků.

HZS JmK – územní odbor Vyškov tvoří požární stanice ve Vyškově, v Bučovicích a Slavkově u Brna. Ředitelem územního odboru je plk. Ing. Petr Mareš. Součástí územního odboru je oddělení IZS a služeb, oddělení požární prevence, pracoviště ochrany obyvatelstva a krizového řízení a provozní oddělení.

Požární stanice Vyškov se sídlem na ul. Hasičská 452/2 je stanicí typu C1, což je stanice umístěná v obci s počtem obyvatel do 50 tisíc, kde jednotka HZS kraje zabezpečuje výjezd dvou družstev. Jednotka je zařazena do kategorie JPO I s územní působností do 20 minut jízdy z místa dislokace, zajišťuje výjezd do 2 minut od vyhlášení poplachu a dojezdová vzdálenost z místa dislokace je 15 až 20 km. Velitelem je Ing. Jiří Bohuslav. Aktuální počet zaměstnanců je 36, kteří jsou rozdělení do tří směn po 11 lidech.

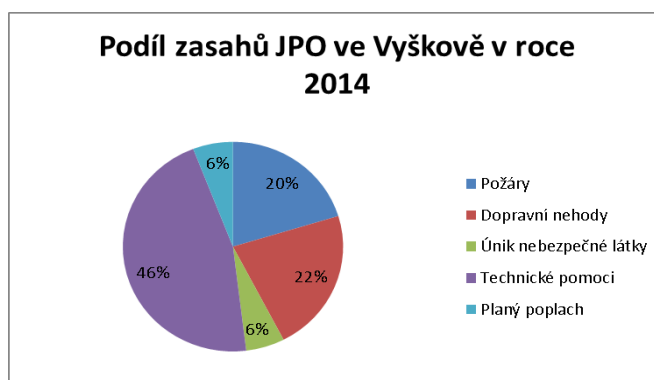
Dále na úseku požární ochrany plní své úkoly i **jednotka sboru dobrovolných hasičů Vyškov** (dále jen „JSDH“) jejíž zřizovací listinu jako organizační složky města schválilo zastupitelstvo města dne 28. 3. 1996.

V roce 2014 zasahovaly tyto jednotky požární ochrany celkem při 100 požárech, 109 dopravních nehodách, u 28 případů úniku nebezpečné látky a poskytly ve 227 případech technickou pomoc. Nejčtenější náplní jejich práce byla tedy technická pomoc (46 %), dále zásahy u dopravních nehod (22 %), zásahy u požárů (20 %), ve zbytku zásahů zabezpečovaly únik nebezpečné látky popř. planý poplach. Z uvedených dat je zřejmé, že značnou měrou tedy přispívají k ochraně obyvatel města a jeho nejbližšího okolí. Podrobnosti viz následující tabulka (Tab. 1).

Tabulka 1 – Zásahy JPO ve Vyškově v roce 2014

Požární jednotka	Požáry	Dopravní nehody	Únik NL	Technické pomoci	Planý poplach	Σ
Požární stanice Vyškov	78	107	27	210	22	444
JSDH Vyškov	22	2	1	17	7	49
Celkem požárních zásahů okres Vyškov	379	299	53	565	45	1341

Zdroj: vlastní zpracování dle [20]

Obrázek 3 – Podíl zásahů JPO ve Vyškově v roce 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle [20]

3.3.3.2 Policie ČR

Role Policie ČR je dána zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony. [21]

Policie ČR - Územní odbor Vyškov

Ve Vyškově se nachází Územní odbor Policie ČR (dále jen „ÚO“) na adrese Brněnská 402/7a, vedoucí je plk. Ing. Bc. Petr Buček. Tento územní odbor prošel v posledních letech několika organizačními změnami. Od 1. dubna 2012 došlo k jeho sloučení s ÚO Blansko. Nově vzniklý ÚO Vyškov – Blansko se tak velikostí, počtem policistů, počtem obvodních oddělení i nálezem trestné činnosti přiblížil ostatním územním odborům v působnosti Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje. Zatímco na všech jihomoravských územních odborech slouží kolem dvě stě padesáti policistů, na Vyškovsku a Blanensku je jich kolem sto třiceti. Cílem mělo být zefektivnění jeho práce. Jeho součástí bylo šest obvodních oddělení (Blansko, Boskovice, Bučovice, Letovice, Slavkov u Brna, Vyškov s policejní stanicí Rousínov), dopravní inspektorát, dvě oddělení obecné kriminality, oddělení hospodářské kriminality, skupina případových analýz a oddělení kriminalistické techniky. Od 1. 7. 2014 došlo ale opět k jeho rozdělení, neboť se nenaplnila předpokládaná očekávání. [22]

V současné době tvoří tedy ÚO Policie ČR Vyškov tři obvodní oddělení (dále jen „OO“), a to OO PČR Vyškov od 1. 1. 2011 s policejní stanicí Rousínov, dále OO PČR Bučovice a OO PČR Slavkov u Brna s vymezenou územní působností na území okresu Vyškov, oddělení obecné kriminality, oddělení hospodářské kriminality a dopravní inspektorát.

Policie ČR – Obvodní oddělení Vyškov

Služebna OO PČR Vyškov se nachází také na adrese Brněnská 402/7a ve Vyškově. Každý občan může buď přes linku 158 nebo osobně nahlásit podezření ze spáchání trestného činu, přečinu, přestupku, nebo jiné události stálé službě Policie ČR. Na obvodním oddělení PČR je momentálně celkový počet policistů 30, z toho je 16 policistů určených pro výkon hlídkové činnosti a zbytek policistů je zařazen do administrativní agendy. Pro denní i noční výkon služby jsou v práci dvě dvoučlenné motorizované hlídky. Momentální situace je taková, že ve městě Vyškově je podstav policistů, jejich činnost proto musí být do jisté míry suplována hlídkami MP Vyškov.

Jedním ze zásadních úkolů Policie ČR je analyzovat bezpečnostní situaci ve městě, kde se zaměřuje na identifikaci konkrétních problémů v dané lokalitě. Jejich výstupy jsou v podobě analýzy problému s návrhem jejich řešení. Útvar zajišťuje ochranu bezpečnosti a veřejného pořádku, přijímá oznámení od veřejnosti a provádí šetření k přestupkům a trestným činům spáchaným na území. Územní obvod je vymezen správním obvodem obce s rozšířenou působností města Vyškov, ten zahrnuje 42 obcí bývalého okresu, celková výměra 547 km², s celkovým počtem obyvatel 51 804 k datu 31. 12. 2013. [23]

Město Vyškov, s katastrální rozlohou 5 047 ha a počtem 21 341 obyvatel k 31. 12. 2013, je rozděleno do 5 územních částí, k nimž jsou přiděleni územně zodpovědní policisté. [22]

3.3.3.3 ZZS Jihomoravského kraje – výjezdové stanoviště Vyškov

ZZS JmK, p.o. je příspěvková organizace zřizovaná Jihomoravským krajem a poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči na celém území Jihomoravského kraje. Počátek činnosti záchranné služby v okrese Vyškov se datuje k 30. 6. 1977, kdy byla do provozu postavena rychlá zdravotnická pomoc (dále jen „RZP“) v tehdejší Okresní ústavu národního zdraví ve Vyškově. Dne 1. 3. 1985 vzniklo samostatné oddělení RZP v nemocnici s poliklinikou Vyškov. [34]

Územní oddělení ZZS JmK Vyškov se nachází na adrese Purkyňova 36 a vedoucím lékařem je v současné době MUDr. Pavel Buček. V současné době pracují na ZZS Vyškov 4 lékaři, 11 zdravotnických záchranářů a 9 řidičů. ZZS je k dispozici 24 hodin denně a telefonické oznámení lze podat na bezplatné linky 155 a 112, kdy krajské operační středisko předá takové oznámení příslušnému územnímu oddělení. V současné době jsou připraveny ve Vyškově 2 výjezdové skupiny (non-stop): 1 tým rychlé lékařské pomoci (ve složení lékař, záchranář, řidič) a 1 tým rychlé záchranné pomoci (ve složení kvalifikovaný zdravotnický záchranář (diplomovaný specialista záchranář nebo zdravotní sestra specializovaná pro stavy akutního ohrožení života) a řidič záchranář).

3.3.3.4 Městská policie Vyškov

Vznik obecních policií je datován od roku 1992, kdy nabyl účinnosti zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Obecní policii řídí starosta, pokud obecní zastupitelstvo nepověří řízením obecní policie jiného člena obecního zastupitelstva. Dále může obecní rada pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka. Důvodem vzni-

ku Městské policie ve Vyškově byla snaha představitelů města zabezpečit občanům co největší pocit bezpečí.

Městská policie ve Vyškově byla zřízena dne 19. 3. 1992 obecním zastupitelstvem, a to na základě obecně závazné vyhlášky města. Tehdy bylo přijato 7 strážníků a jako velitel byl zvolen strážník Jaroslav Šiler. Tehdy měli strážníci na starosti zejména dohled nad dodržováním veřejného pořádku. Rozšiřováním pravomocí se během let měnila i její struktura. V současné době má MP Vyškov 21 strážníků. Velitel MP je v současné době strážník Petr Sedláček a je přímo podřízený starostovi. Veliteli MP jsou podřízeni všichni strážníci, které pověřuje úkoly a kontroluje jejich činnost, předkládá mzdovou agendu a je taktéž zodpovědný za její hospodaření. Kancelářské práci se věnují 3 strážníci, jejichž náplň práce tvoří především přestupková agenda, starost o automobilový park, výstrojní součástky, preventivní programy a evidování a vymáhání nezaplacených pokut, které předávají dále k řešení právníkům městského úřadu.

Dne 1. září 2002 byla zavedena tísňová linka 156 a začaly vznikat první kamerové body, přičemž vzniklo i operační středisko městské policie, které má sídlo na Masarykově Náměstí 108/1, Vyškov.

Městská policie Vyškov obsluhuje v současnosti 15 kamerových bodů. Při určování monitorovaných lokalit se vycházelo z analýzy bezpečnostní situace ve městě a na základě spolupráce s Policií ČR. Jde o místa, v nichž nejčastěji dochází k rušení veřejného pořádku a trestné činnosti, oblasti s koncentrovaným společenským životem nebo s dopravními uzly.

Strážníci MP při své práci využívají softwarový program DERIK, který je určen speciálně pro potřeby práce městské policie, evidence přestupků, hledaných vozidel a mnoho dalších doplňků, jako například evidence výstrojního materiálu, zbraní, personální evidence.

Dne 1. ledna 2014 začal plně fungovat projekt „Poznej svého strážníka“, který spočívá v tom, že každý z 15 strážníků má přidělen svůj konkrétní úsek. Při této změně vznikla dopravní dvoučlenná hlídka, která se zabývá dopravní situací ve městě Vyškově.

3.3.3.5 Soukromé bezpečnostní agentury

Ve Vyškově působí tyto bezpečnostní agentury: Bezpečnostní služba F.D.A s.r.o, AGENCE s.r.o, AGEN-CE, spol. s.r.o..

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODIKA VÝZKUMU A ZDROJE DAT

Pro účely vypracování této práce bylo třeba využít různých zdrojů dat a několik druhů výzkumných metod. Byla použita kvantitativní metoda analýzy statistických dat (topografická metoda) a dotazníkové šetření. [3]

Na začátku vypracování práce bylo potřeba vyhledat dostupnou literaturu, která se týká daného tématu, následně došlo k analýze této literatury a výběru základních pojmů a definic týkající se bezpečnosti a s tím spojenými otázkami k jejímu zabezpečení včetně pojmů především z oblasti kriminologie.

4.1 Analýza statistických dat

Analýzou statistických dat se zabývá především kapitola „Bezpečnostní analýza města Vyškov“, která se skládá z analýzy kriminality, sociálně-demografické analýzy a institucionální analýzy.

Analýza kriminality (protiprávního jednání) se zaměřuje na celkovou analýzu trestných činů, strukturaci trestné činnosti, její charakteristiku, analýzu stavu, vývoj a intenzitu kriminality na zkoumaném území. K této analýze bylo třeba pracovat převážně s daty ze statistických výkazů kriminality, vydávaných vždy za určité období a území. Tyto výkazy pravidelně vydává Policejní prezidium České republiky na základě poskytnutých dat z hierarchicky nižších policejních jednotek. Statistické výkazy pro území České republiky a jednotlivých krajů jsou volně stažitelné na internetových stránkách Policejního prezidia České republiky (www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx, 2014). Data pro území okresu a jednotlivé územní oddělení, byly poskytnuty na Okresním ředitelství ve Vyškově způsobilými osobami. Data k této analýze jsou zpracovávána k území policejního územního oddělení Vyškov (dále Vyškovsko), který je prostorově totožný se správním obvodem obce s rozšířenou působností Vyškov (dále jen „SO ORP Vyškov“). Prvotním cílem bylo zpracovat analýzu týkající se jen trestné činnosti páchané na území města Vyškova, ale Policie České republiky statistiky za jednotlivá města konkrétně neneviduje. Z tohoto důvodu je v této části práce zkoumáno větší území, než je město Vyškov. Statistická data jsou přehledně zpracována pomocí přehledných grafů a tabulek. Pro možnost srovnání různě velkých územních jednotek byl použit index kriminality, který umožňuje srovnání jednotlivých prvků kriminality mezi různě velkými územními jednotkami.

Další část kapitoly se zabývá především analýzou dat o činnosti MP Vyškov, která byla poskytnuta za období několika posledních dat. Statistická data poskytují informace o čin-

nosti MP, kterou prováděla v rámci svých kompetencí na území města Vyškova. Údaje se týkají počtu řešených přestupků v dopravě, přestupků proti majetku, občanskému soužití, veřejnému pořádku, na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

Sociálně-demografická analýza zahrnuje údaje týkající se demografických charakteristik obyvatelstva ve městě Vyškov, zaměstnanosti v regionu, sociálních dávkách odrážejících míru chudoby a údaje o vyloučených lokalitách ve městě. Údaje byly čerpány ze statistik Úřadu práce ve Vyškově, statistických ročenek z databázi Českého statistického úřadu, zveřejněných na jejich internetových stránkách a dále z vlastních zkušeností strážníka MP Vyškov.

Institucionální analýza města Vyškov mapuje a vyhodnocuje činnost a aktivity jednotlivých subjektů, a to jak orgánů státní správy a samosprávy, tak i neziskových organizací a dalších institucí působících v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Cílem této analýzy je především zjištění současného stavu poskytovaných služeb a vzájemné spolupráce na poli prevence kriminality. Dále také vyhledání chybějících služeb nebo naopak vyhledání duplicit. Jedním z dokumentů, který byl využit pro zpracování této analýzy je Komunitní plán sociálních služeb ve Vyškově na období 2015 – 2017 a z něj vycházející Katalog sociálních služeb a aktivit nabízející přehled o sociálních službách a dalších činnostech, které jsou poskytovány a nabízeny občanům města Vyškova. Dále bylo využito různých městských statistik, údajů z rozpočtu, byly provedeny konzultace s preventistkou kriminality působící na MěÚ Vyškov (paní V. Legnerová) a u MP Vyškov působící preventistkou kriminality (strážník P. Dobešová).

4.2 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření představuje základ celého výzkumu. Tato technika je založená na vytvoření abstraktního teoretického modelu, který zobecňuje názory skupiny osob a ve zjednodušené formě vystihuje skutečnost. Pomocí dotazníků můžeme zjistit postoje, názory a zkušenosti určitého okruhu lidí s námi požadovaným problémem. [3]

Hlavním cílem dotazníku v této diplomové práci je zjistit postoje veřejnosti k aktuálním otázkám kriminality páchané na území města Vyškova, zjistit jejich osobní zkušenosti s kriminalitou a jednotlivými trestnými činy na zkoumaném území a zjištění vlastního pocitu bezpečí na území daného města. Dalším cílem je zjištění jejich postoje k záměru Města Vyškov rozšířit městský kamerový dohlížecí systém, kterým jsou monitorována vytipována veřejná prostranství ve městě.

Při konstrukci dotazníků se vycházelo z teoretické analýzy zkoumaného problému a dosud známých skutečností. Na tomto základě byl vymezen tematický okruh, který bude řešen, a byly položeny otázky, které mají být zodpovězeny. Poté byly konstruovány otázky, které budou v rámci dotazníkovém šetření kladeny dotazovaným.

Otázky jsou jednoduché, srozumitelné a mají logickou návaznost. Některé jsou uzavřené některé polootevřené či otevřené. V uzavřených jsou předem předepsány možnosti odpovědí, z nichž dotazovaný vybírá tu, která nejvíce vyhovuje jeho názoru. V polootevřených otázkách může dotazovaný svůj výběr doplnit o vlastní vyjádření nebo vysvětlení. V otevřených otázkách pak zcela formuluje svůj názor. Respondenti jsou na zkoumaném území vybírání náhodně, přičemž se počítá s tím, že určité procento z dotázaných se již stalo obětí trestného činu nebo se s určitým trestným činem nějak setkalo. Velké procento obětí totiž trestný čin neoznámí, tím pádem nemůže být skutek ve statistice zahrnut. Z toho důvodu jsou informace od respondentů velice důležité. Údaje takto získané by neměly být ale přeceňovány.

Výhodou tohoto šetření je zjištění názoru většího počtu lidí. A protože všechny otázky jsou stejné, je možné názory porovnávat a třídit podle jednotlivých skupin či hledat souvislosti. Nevýhodou dotazníkového šetření je rozsáhlost a množství formulářů. V důsledku toho lze pouze vyčíslit výskyt určitých názorů, ale většinou nelze do hloubky zjistit, proč lidé tyto názory mají či jak se u nich vytvořily.

4.2.1 Struktura dotazníku

V první části dotazníku jsou uvedeny identifikační údaje týkající se demografických údajů (pohlaví, věk, vzdělání, ekonomická aktivita). Vlastní dotazník se skládá z 11 hlavních otázek, kdy se jedná o uzavřené otázky, doplňující informace k některým z nich jsou získány pomocí otevřených doplňujících podotázek.

Samotné otázky se týkaly pocitu bezpečí obyvatel v jednotlivých lokalitách města, vylíčení rizikových lokalit, typů trestných činů, kterými se cítí být nejvíce ohroženi včetně jejich pachatelů a zhodnocení práce policie při zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku ve městě. Otázky v závěru dotazníku měly vést ke zjištění, zda městský kamerový dohlížecí systém je vnímán občany pozitivně, zda vědí o rozmístění jednotlivých kamerových bodů, a zda souhlasí s jeho rozšířením.

4.2.2 Sběr dotazníků

Sběr dotazníků probíhal v období března 2015. Data byla zjišťována především tazatel-skou činností v různých částech města Vyškova, dále byly dotazníky ponechány na poda-telně MěÚ Vyškov a Městské policie Vyškov, kdokoliv kdo chtěl dotazník vyplnit, ho vyplnil a vhodil do k tomu určené urny. Dále byl dotazník doručen do několika místních škol, do center poskytujících sociální a poradenské služby a dále byli oslovoováni lidé přímo na ulici při pochůzkové činnosti strážníků MP Vyškov. Instituce byly voleny pře-devším v závislosti na věkové vyváženosti respondentů. Podrobnosti dotazníkového šet-ření včetně struktury dotazovaných jsou uvedeny v kapitole č. 6, kde je provedeno vy-hodnocení tohoto dotazníkového šetření. Vzor dotazníku je uveden v **příloze P V**.

5 BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA MĚSTA VYŠKOV

Bezpečnostní analýza města je zpracována na základě metodiky pro tvorbu bezpečnostních analýz a koncepcí prevence kriminality na úrovni krajů, měst a obcí, kterou předkládá Ministerstvo vnitra na základě Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2012 – 2015. Bezpečnostní analýza na úrovni obce obsahuje:

- analýzu kriminality (vývojové trendy v trestné činnosti a přestupků),
- sociální analýzu (vybrané ukazatele, které souvisí s vývojem kriminálně rizikových jevů - nezaměstnanost, sociální dávky odrážející míru chudoby),
- institucionální analýzu (subjekty, které působí preventivně a ovlivňují úroveň veřejného pořádku a bezpečnosti). [3]

5.1 Analýza kriminality na Vyškovsku

V analýze reálné kriminality na Vyškovsku (ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Vyškov) bylo čerpáno ze statistik Policejního prezidia ČR, z interních statistik Obvodního oddělení Policie ČR Vyškov a Městské policie Vyškov. Část výročních zpráv MP se v upravené a přehlednější podobě nacházejí v **PŘÍLOZE P I** v závěru této práce.

Prvotním cílem bylo získat a zpracovat data týkající se kriminality páchané na území města Vyškova, tato konkrétní data ovšem nejsou Policií ČR zpracovávána. K této analýze bylo tedy využito interních dat poskytnutých Obvodním oddělením Policie ČR ve Vyškově, jehož správní obvod je prostorově totožný se správním obvodem obce s rozšířenou působností Vyškov (dále jen „Vyškovsko“)⁶. Pro porovnání kriminality bylo dále použito indexů kriminality, které se přepočítávají na počet obyvatel v daném území.

Data získaná od MP Vyškov jsou vztažena jen k území města Vyškova.

5.1.1 Analýza kriminality z pohledu Policie ČR

Vývoj trestné činnosti a její objasněnost

Rok 2014 přinesl z hlediska policejních statistik převážně pozitivní výsledky - došlo ke snížení nápadu trestné činnosti a zároveň ke zvýšení objasněnosti trestné činnosti. V Čes-

---

⁶ SO ORP Vyškov zahrnuje 42 obcí bývalého okresu, celková výměra 547 km², s celkovým počtem obyvatel 51 804 k datu 31. 12. 2012 [23]

ké republiky bylo v roce 2014 zjištěno spáchání 288 660 trestných činů a meziročně došlo k jejich snížení o 11,3 %. Tento trend byl obdobný u všech krajů ČR, v Jihomoravském kraji došlo k poklesu o 9 %. Ne jinak je tomu i na Vyškovsku, kde v roce 2014 bylo zjištěno 734 trestných činů, oproti předcházejícímu roku došlo ke snížení o 7 %, v porovnání s rokem 2012 je toto snížení dokonce o 16 %. Přibližně polovina trestných činů byla objasněna (50,54 %), což představuje větší úspěšnost ve srovnání s republikovým průměrem (43,7 %). Míra objasněnosti na Vyškovsku stoupla meziročně o 4 procentní body.

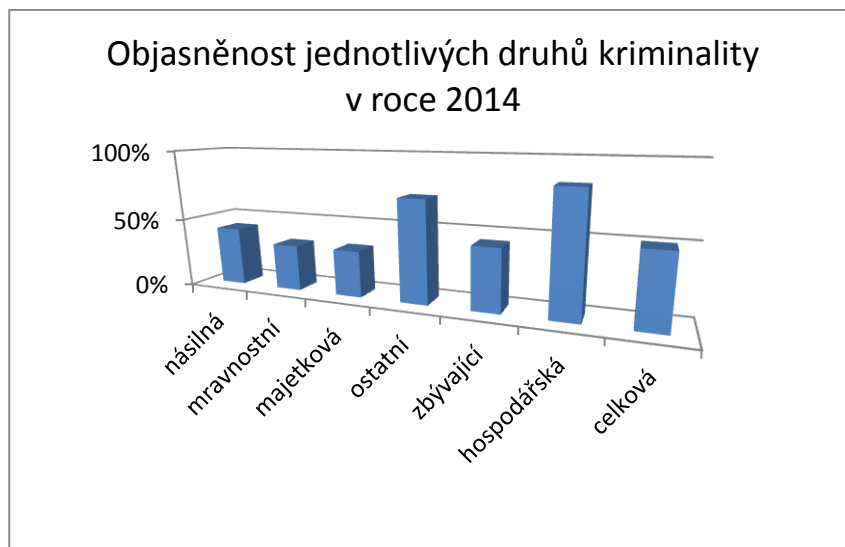
Absolutní hodnoty trestné činnosti jsou však zásadně ovlivněny počtem obyvatel v jednotlivých krajích, proto se pro srovnání využívá přepočtu trestné činnosti na 1 000 obyvatel středního stavu. Po srovnání tohoto ukazatele si Hl. město Praha zachovává své prvenství, neboť zde došlo ke spáchání 57,4 trestných činů na 1 000 obyvatel. Na Vyškovsku došlo ke spáchání 14 trestných činů v přepočtu na 1000 obyvatel, což ho v Jihomoravském kraji staví na 1. místo s nejnižším počtem skutků v Jihomoravském kraji v přepočtu na 1 000 obyvatel. Podrobnosti týkající se Vyškova lze odečíst z následující tabulky (Tab. 2).

Tabulka 2 – Trestné činy na Vyškovsku v letech 2012 - 2014

TČ	2 012	2013		2014			
	Počet TČ	Počet TČ	změna absolutní	změna relativní	Počet TČ	změna absolutní	změna relativní
	888	789	-99	-13%	734	-55	-7%
Index nápadu na 1 000 obyvatel	17	15		14			

Zdroj: vlastní zpracování dle [41]

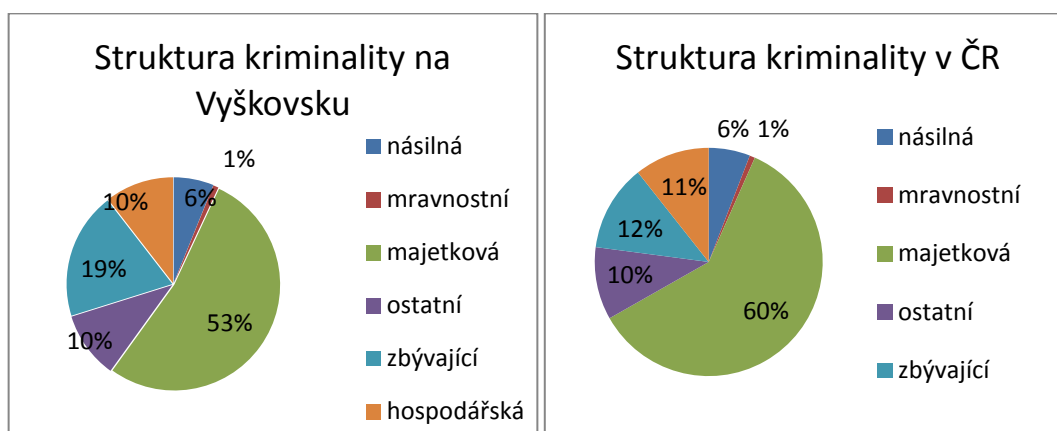
Podrobnosti objasněnosti jednotlivých druhů kriminality v roce 2014 na Vyškovsku ukazuje následující graf (Obr. 4). Je z něj zřejmé, že nejvyšší objasněnost trestných činů je u hospodářské trestné činnosti (84 %), následuje ostatní kriminalita (70 %), ze 42 - 44 % se daří objasnit násilná a zbývající kriminalita. U majetkové a mravnostní trestné činnosti došlo shodně k objasnění 1/3 zjištěných trestných činů. V rámci majetkové trestné činnosti došlo k objasnění téměř 45 % u krádeží vloupáním a 21 % u krádeží prostých. ÚO Vyškov je v objasňování majetkových trestných činů dokonce na 2. místě v rámci Jihomoravského kraje. [36]

Obrázek 4 – Objasněnost jednotlivých druhů kriminality
Zdroj: vlastní zpracování dle [41]

Struktura kriminality

Na níže uvedeném grafu (Obr. 5) lze vidět strukturu kriminality na Vyškovsku a v rámci celé ČR, kterou zaznamenala Policie ČR v roce 2014. Z grafu lze vyčíst, že největší 51 % podíl na celkové kriminalitě na Vyškovsku měla majetková trestná činnost, která je každoročně nejčetnější. Podíl majetkové trestné činnosti v rámci celé ČR je dokonce až 60 %. Naopak nejmenší četnost nápadu zaznamenala mravnostní trestná činnost se zastoupením 1 %. Do mravnostní trestné činnosti patří např. znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužívání a ohrožování mravnosti. V porovnání se strukturou kriminality v rámci ČR se jedná o ukazatele srovnatelné, podrobnější informace viz doplňující tabulka pod grafem (Tab. 3).

Obrázek 5 – Porovnání struktury kriminality na Vyškovsku a v ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle [41] a [36]

Tabulka 3 – Struktura kriminality na Vyškovsku a v ČR za rok 2014

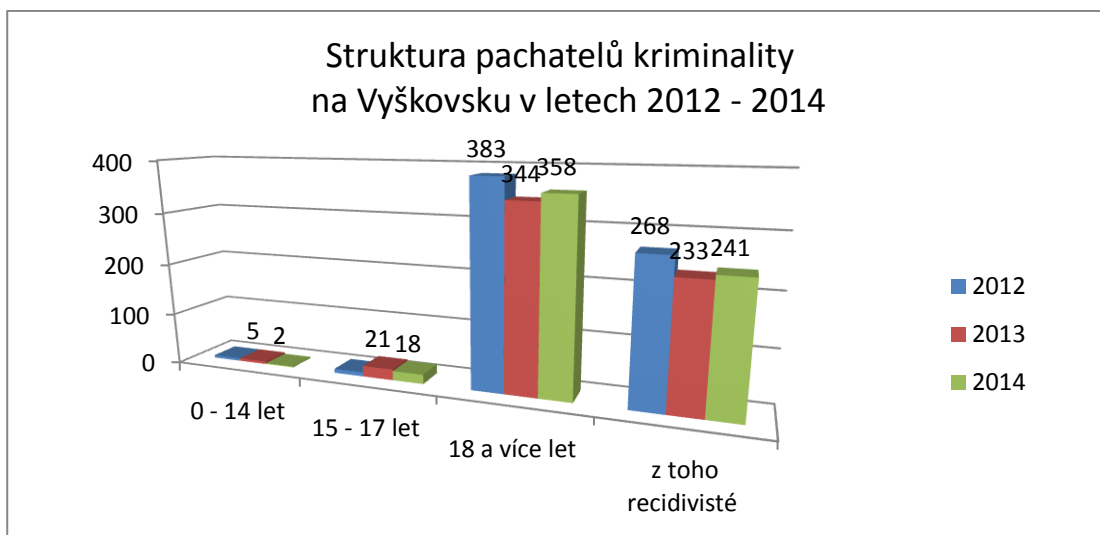
Kriminalita	násilná	mravnostní	majetková	ostatní	zbývající	hospodářská	Celkem
Vyškovsko	45	6	389	75	142	77	734
ČR	16 949	2 205	173 611	29 729	35 431	30 731	288 656

Zdroj: vlastní zpracování dle [41] a [36]

Pachatelé TČ

Na následujícím grafu (Obr. 6) je znázorněno rozdělení pachatelů do 4 skupin (děti, mladiství, dospělí, recidivisté) za období let 2012 – 2014. Z grafu je zřejmé, že děti a mladiství mají minimální podíl na trestných činech. Naopak je zřejmý razantní vliv již trestaných osob a jejich opakovaného protiprávního jednání.

Obrázek 6 – Struktura pachatelů kriminality na Vyškovsku v letech 2012 – 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle [41]

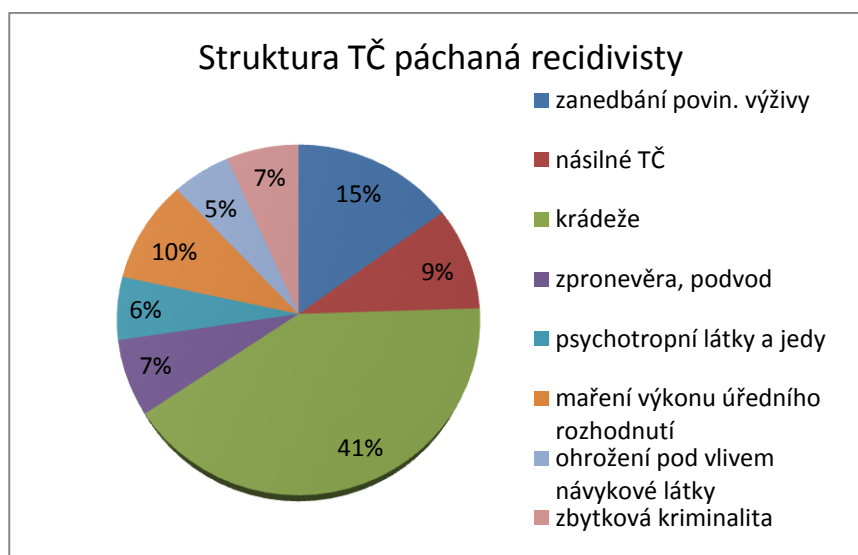
Tabulka 4 – Struktura pachatelů

Rok	Věk			z toho recidivisté	Počet objasněných TČ
	0 - 14 let	15 - 17 let	18 a více let		
2012	5	8	382	268	395
2013	5	21	344	233	370
2014	2	18	358	241	378

Zdroj: vlastní zpracování dle [41]

Graf (Obr. 6) je opět doplněn přehlednou tabulkou s konkrétními čísly (Tab. 4). U trestných činů způsobených dětmi (0 – 14 let) je vidět klesající trend. V roce 2012 se děti dopustily 2 trestných činů, a to konkrétně porušení § 201 trestního zákoníku (Trestní zákoník č. 40/2009 Sb., dále jen „TZ“) spočívající v ohrožování výchovy mládeže, a trestného činu krádeže vloupáním dle § 205 TZ. Naopak se zvýšil počet trestných činů spáchaných mladistvými (15 – 17 let), oproti roku 2012 v letech následujících více než dvojnásobně. Dle dostupných statistik ve více než polovině případů se jednalo o krádež vloupáním, poté následovaly 4 případy porušení § 228 TZ spočívající v poškozování cizí věci, např. sprejerství.

Recidivisté se v roce 2014 dopustili 241 trestných činů, z nichž 41 % tvořily krádeže, následovalo 15 % případů zanedbání povinné výživy (§ 196 TZ), 10 % případů maření výkonu úředního rozhodnutí, 10 % případů násilných trestných činů (vražda, úmyslné ublížení na zdraví, omezování osobní svobody, loupež na finančních institucích, týrání soby žijící ve společné domácnosti, nebezpečné vyhrožování), 7 % případů zpronevěry, podvodu (§§ 206, 209 TZ), 6 % případů nedovolené výroby a držení psychotropních látek a jedů (§§ 283, 284 TZ), 5 % případů ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 274 TZ), ostatní trestné činy spadaly především pod zbytkovou kriminalitu. Zajímavostí je skutečnost, že ze 110 objasněných krádeží je spáchali z 90 % recidivisté, z 9 % mladiství a 1 % se podíleli cizinci.

Obrázek 7 – Struktura TČ páchaná recidivisty

Zdroj: vlastní zpracování dle [41]

Podrobnosti o struktuře objasněných trestných činů páchané recidivisty v roce 2014 ukazuje následující tabulka, vč. pořadí, v jakém se daří trestnou činnost objasňovat.

Tabulka 5 – Pořadí trestných činů páchaných recidivisty v roce 2014

Druh trestného činu	Počet skutků	Podíl (v %)	Poř.
zanedbání povinné výživy	36	15 %	2.
násilné TČ	23	10 %	3.
krádeže	99	41 %	1.
zpronevěra, podvod	17	7 %	4.
psychotropní látky a jedy	14	6 %	5.
maření výkonu úředního rozhodnutí	23	10 %	3.
ohrožení pod vlivem návykové látky	13	5 %	6.
zbytková kriminalita	16	7 %	4.

Zdroj: vlastní zpracování dle [41]

5.1.2 Analýza kriminality z pohledu Městské policie Vyškov

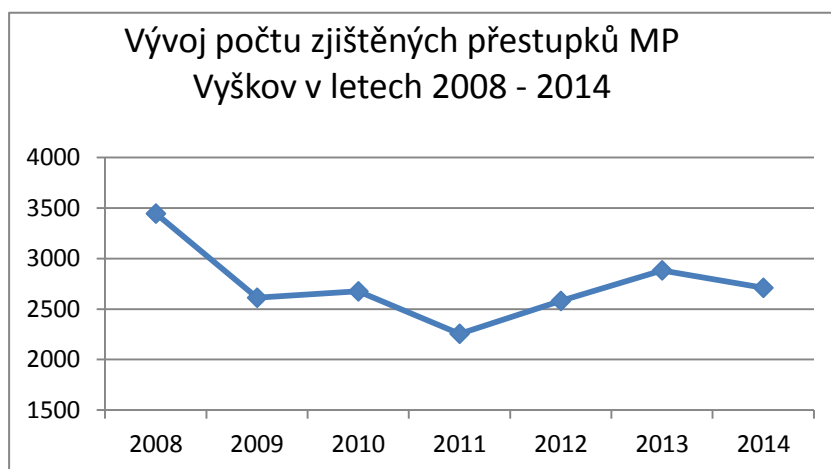
V roce 2014 strážníci MP Vyškov odhalili na 2 710 přestupků, z toho 83 % přestupků v dopravě a zbylých 17 % činily přestupky ostatní (proti majetku, občanskému soužití, veřejnému pořádku, ost. přestupky proti pořádku a na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi).

V blokovém řízení uložili strážníci pokuty ve výši 347 tis. Kč. 41 % přestupků řešili domluvou.

Počet oznámení na tísňovou linku 156 kopíruje trend z posledních let, kdy v průměru je ročně oznámeno na tuto linku kolem 1 300 podnětů.

K odhalení počtu 443 přestupků přispěl MKDS, na celkovém počtu odhalených přestupků se podílel 16 %.

Vývoj počtu zjištěných přestupků v letech 2008 – 2014, které zaznamenala MP Vyškov, ukazuje následující graf (Obr. 8).

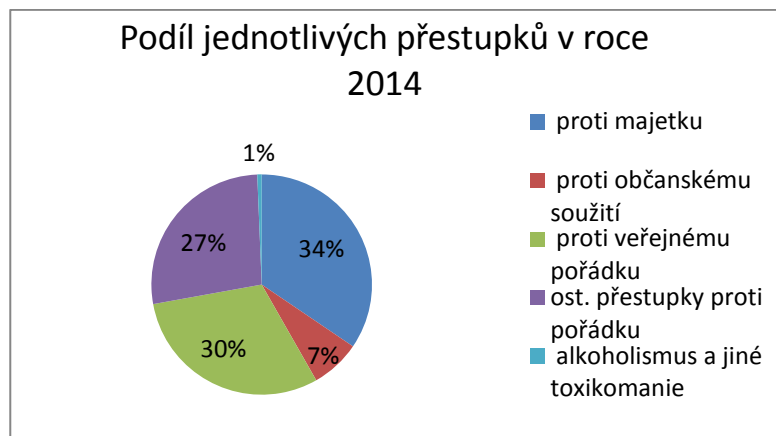
Obrázek 8 – Vývoj počtu zjištěných přestupků MP Vyškov v letech 2008 – 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle [42]

Z grafu (Obr. 8) je zřejmé, že počet zjištěných přestupků od roku 2008 pozvolna klesal, svého minima dosáhl v roce 2011. V následujících 2 letech došlo opět k mírnému nárůstu, což je možné připisovat i amestii prezidenta Václava Klause, kterou vyhlásil dne 1. 1. 2013 týkající se především drobných zlodějů.

K nejčtetnějším zákrokům proti narušování veřejného pořádku docházelo v roce 2014 na autobusovém nádraží, ve Smetanových sadech, na sídlišti Osvobození či na ulici Tyršova. Sem směřovaly i nejčastější kontroly strážníků.

Podíl jednotlivých přestupků (mimo dopravních přestupků) v roce 2014 ukazuje následující graf (Obr. 9). Lze z něj vyčíst téměř rovnoměrné rozdělení přestupků proti majetku, proti veřejnému pořádku a ostatní přestupky proti pořádku (v rozmezí 27 – 34 %), zbylých 7 % tvořily přestupky proti občanskému soužití a 1 % přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

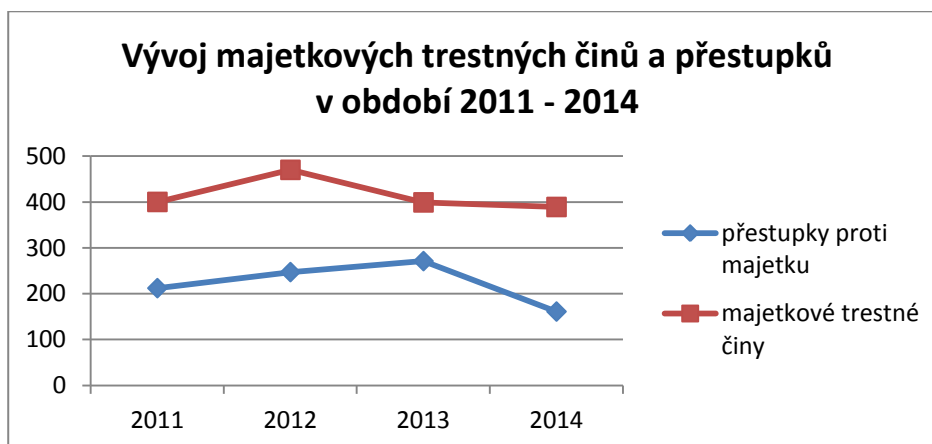

Obrázek 9 - Podíl přestupků v roce 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle [42]

5.1.3 Celková majetková kriminalita

Celkový vývoj majetkových trestných činů a přestupků zaevidovaných PČR a MP Vyškov znázorňuje následující graf (Obr. 10). Počet přestupků proti majetku se v roce 2012 zvýšil oproti předešlému roku o 17 %, v dalším roce o dalších 28 % a teprve v roce 2014 došlo k poklesu o 24 % oproti výchozí hodnotě v roce 2011. Z pohledu majetkové trestné činnosti došlo k nárůstu majetkové trestné činnosti o 18 % oproti roku 2011 a v dalších letech dochází k ustálení hodnot nápadu majetkové trestné činnosti k výchozímu roku 2011. Při hledání příčin tohoto jevu se může zdát pravděpodobné, že nenadálé zvýšení zejména přestupků proti majetku má na svědomí především amnestie prezidenta ČR vyhlášená dne 1. 1. 2013, neboť i dle statistiky Policie ČR se podíleli recidivisté na objasněné majetkové činnosti v 9 z 10 případů.

Obrázek 10 – Vývoj majetkových trestných činů a přestupků v období 2011 – 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle [41] a [42]

5.1.4 Závěr analýzy kriminality

Rok 2014 přinesl z hlediska policejních statistik pozitivní výsledky, kdy došlo ke snížení nápadu trestné činnosti a zároveň ke zvýšení objasněnosti trestné činnosti.

Na Vyškovsku došlo ke spáchání 14 trestných činů v přepočtu na 1 000 obyvatel, což ho v Jihomoravském kraji staví na 1. místo s nejnižším počtem skutků v tomto kraji v přepočtu na 1 000 obyvatel. Objasněnost poloviny trestných činů staví orgány policie do velmi dobrého světla. ÚO Vyškov je v objasňování majetkových trestných činů dokonce na 2. místě v rámci Jihomoravského kraje.

V porovnání se strukturou kriminality v rámci ČR se jedná o ukazatele srovnatelné, největší podíl zastoupení měla majetková kriminalita (51 %).

Nejvyšší podíl na celkové objasněné trestné činnosti mají recidivisté, 41 % jejich trestné činnosti tvořily krádeže, z nichž se 90 % podařilo objasnit.

Celkový vývoj majetkových trestných činů má klesající trend, výjimkou je zvláště rok 2013, kdy především u přestupků dochází k jejich dalšímu nárůstu, což mohlo být způsobeno amnestií prezidenta republiky.

Ze statistik MP je zřejmé, že MKDS má výrazný vliv na objasňování trestné činnosti, neboť v roce 2014 se podílel na odhalení trestné činnosti v 16 % případů.

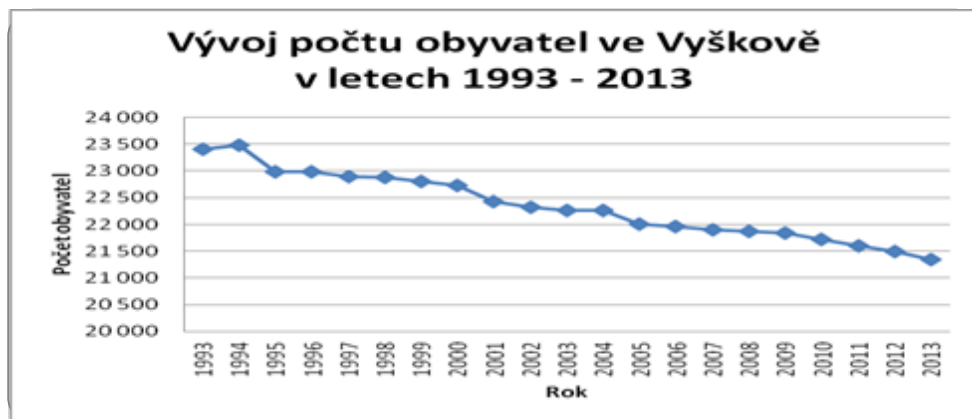
5.2 Sociálně-demografická analýza

Sociálně-demografická analýza zahrnuje údaje týkající se demografických charakteristik obyvatelstva ve městě Vyškov, zaměstnanosti v regionu, sociálních dávek odrážejících míru chudoby, vyloučených lokalitách ve městě. Údaje byly čerpány ze statistik Českého statistického úřadu a Úřadu práce ve Vyškově.

5.2.1 Demografické údaje

K 31. 12. 2013 žilo ve Vyškově 21 341 obyvatel, z toho 10 374 mužů a 10 976 žen. Podíl žen tvoří přibližně po celou dobu 51 %, podíl mužů je 49 %. Průměrný věk je ve Vyškově 41,4 roku.

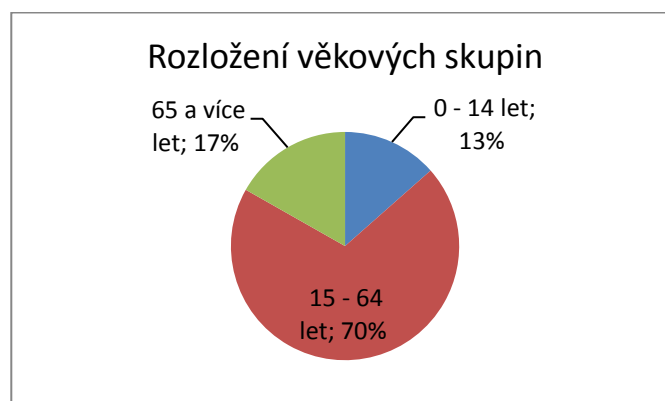
Počet obyvatel Vyškova se neustále zvyšoval až do roku 1990, kdy dosáhl svého maxima, a to počtu obyvatel 24 243. Od té doby se počet obyvatel neustále snižuje. Má na to vliv záporný přirozený přírůstek obyvatelstva (počet narozených je nižší než počet zemřelých) a také záporný migrační přírůstek (počet vystěhovalých převyšuje počet přistěhovalých).

Obrázek 11 – Vývoj počtu obyvatel v letech 1993 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

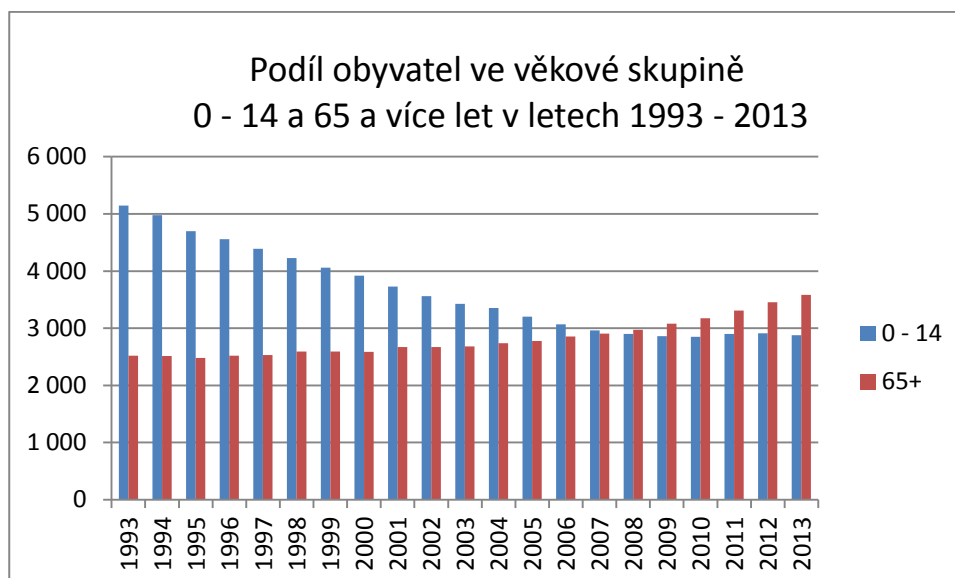
Věková struktura obyvatelstva je k 31. 12. 2013 následující: ve věku 0 až 14 let zde žilo – 2 879 dětí (13 %), ve věku 15 – 64 let – 14 878 osob (70 %) a počet osob nad 64 let byl 3 584 (17 %) viz následující graf (Obr. 12).

Obrázek 12 – Rozložení věkových skupin obyvatelstva

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Postupně dochází k **demografickému stárnutí** obyvatelstva, což je proces, při němž se postupně mění věková struktura obyvatelstva takovým způsobem, že se zvyšuje podíl osob starších 60 let a snižuje se podíl osob mladších 15 let, tj. starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než populace jako celek. Situaci ve Vyškově zobrazuje následující graf (Obr. 13).

Obrázek 13 – Podíl obyvatel ve věkové skupině 0 – 14 a 65 a více let v letech 1993 – 2013

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Důležitým ukazatelem je ovšem **index** stárnutí, který v letech porevolučních vypovídal o tom, že na 100 dětí ve věku 0 – 14 let připadá 50 důchodců. Tento trend se po 20 letech ale úplně otočil a dnes připadá na 100 dětí 124 důchodců, což kopíruje trend v celé České republice. [37]

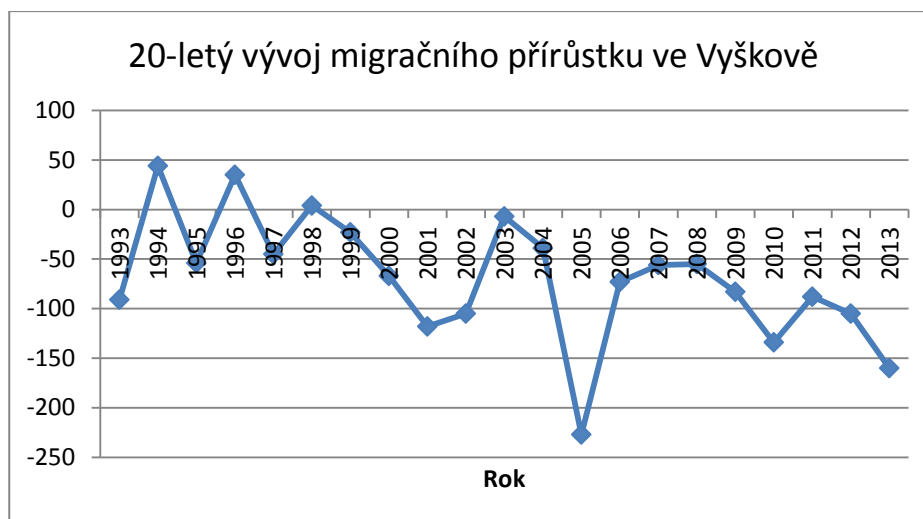
Z následující tabulky (Tab. 6) je patrné, že počet obyvatel Vyškova se od počátku roku 2013 snížil z počtu 21 496 obyvatel přihlášených k trvalému pobytu o 155 osob, tedy na 21 341 obyvatel k 31. 12. 2013. Je to důsledek především vývoje migrační politiky, kdy do Vyškova se přistěhovalo 409 osob, ale vystěhovalo se 569 osob, tudíž migrační přírůstek je záporný (-160). V témže roce se narodilo 206 dětí, zemřelo 201 osob, přirozený přírůstek byl tedy kladný s počtem 5. Toto odpovídá vývoji celkového přírůstku obyvatel za posledních 20 let, kdy se počet obyvatel ve Vyškově snížil o 1 459 osob, přičemž téměř 100 % podíl na tomto jevu má záporná migrační politika. Počet narozených dětí a zemřelých osob je téměř na stejné úrovni.

Tabulka 6 – Pohyb obyvatelstva ve Vyškově za rok 2013

Stav k 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav k 31.12.
21 496	206	201	409	569	5	-160	-155	21 341

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Následující graf (Obr. 14) znázorňuje příčinu snižování počtu obyvatel ve Vyškově, neboť přes kolísající trend migrace na počátku 90. let 20. století dochází ve Vyškově k trvalému jevu, jakým je záporný migrační přírůstek, tudíž počet vystěhovaných osob je od roku 1999 trvale větší než počet přistěhovaných osob do Vyškova. Toto by pro město Vyškov mělo být do budoucna jevem, na který by se vedení města mělo zaměřit a snažit se o jeho zvrát.

Obrázek 14 – 20-letý vývoj migračního přírůstku ve Vyškově

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

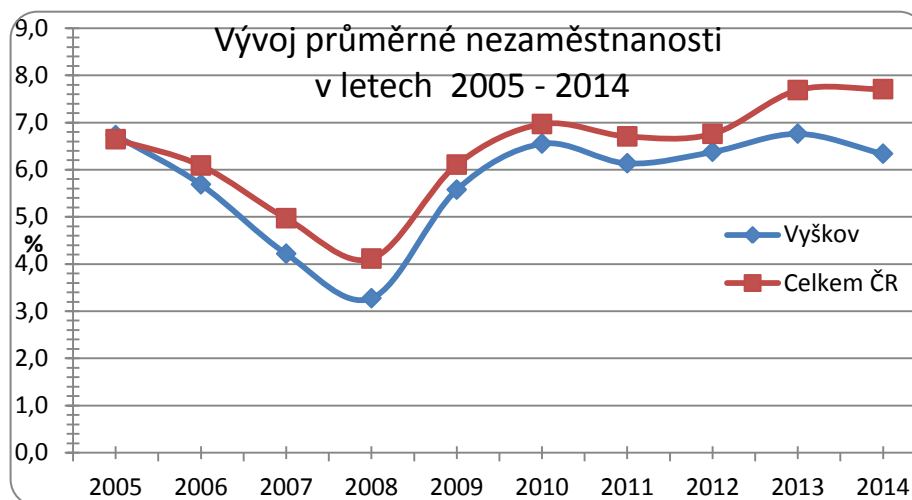
5.2.2 Nezaměstnanost

Vyškov je z hlediska zaměstnanosti ekonomickým centrem a spádovou oblastí. Za prací do Vyškova dojíždí řada obyvatel okolních vesnic. Ve městě funguje řada podniků, která zaměstnává značnou část obyvatelstva Vyškova a jeho okolí. Velká část obyvatel pracuje ve službách. Nezanedbatelnými zaměstnavateli jsou ve Vyškově úřady, zdravotnická zařízení či dopravní podniky.

Dle dostupných statických údajů činila nezaměstnanost v ČR k 31. 12. 2014 - 7,46 % (evidováno 541 914 uchazečů o zaměstnání). Jihomoravský kraj s 8,25 % (66 203 uchazečů o zaměstnání) zaujímal 11. místo v celorepublikovém hodnocení (z celkového počtu 14 krajů). Okres Vyškov s nezaměstnaností 5,95 % (3816 uchazečů) zaujímal 21. místo ze 77 okresů ČR. V rámci Jihomoravského kraje je okres Vyškov na 1. místě v počtu nezaměstnaných osob.

Nejnižší nezaměstnanost v rámci ČR zaujímá se 3,33 % Praha východ, naopak nejvíce nezaměstnaných je v Bruntále – 13,54 %.

Vývoj průměrné nezaměstnanosti v letech 2005 – 2014 ukazuje následující graf (Obr. 15). Úroveň nezaměstnanosti ve vyškovském okrese je dlouhodobě pod průměrem ČR.

Obrázek 15 – Srovnání vývoje průměrné nezaměstnanosti ve Vyškově a v ČR v letech 2005 – 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle [37]

Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště Vyškov na okrese Vyškov evidoval k 31. 12. 2014 celkem 3 816 nezaměstnaných uchazečů. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2013 se počet uchazečů o zaměstnání snížil o 770 osob. Podpora v nezaměstnanosti byla v prosinci 2014 poskytnuta 939 uchazečům o zaměstnání, tj. 24,6 % všech osob vedených v evidenci. Index nezaměstnanosti přepočítaný na 1000 obyvatel činil 43, došlo k jeho snížení o 18 % oproti loňskému roku. Bylo evidováno celkem 296 volných pracovních míst, což je oproti stejnému období předchozího roku zvýšení o 39 pracovních míst. Na jedno volné pracovní místo v současné době připadá v průměru 12,9 uchazečů o zaměstnání, kdy došlo ke zlepšení situace oproti předchozímu roku, kdy na 1 volné pracovní místo připadalo 18 uchazečů viz tab. 7. Další podrobnosti jsou podrobněji uvedeny v **PŘÍLOZE P II.**

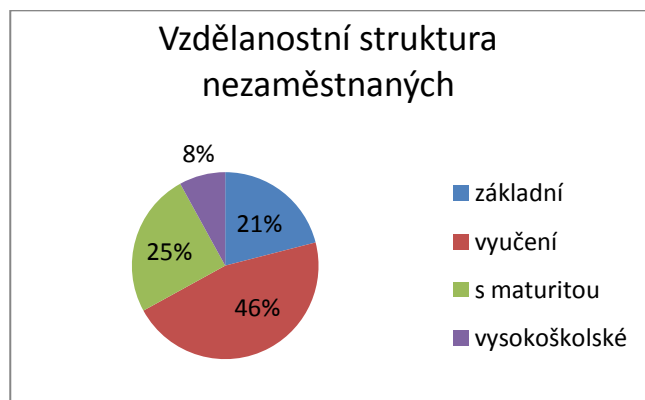
Tabulka 7 - Přehled základních ukazatelů o nezaměstnaných za okres Vyškov v letech 2013 – 2014

Ukazatelé	k 31. 12. 2013	k 31. 12. 2014	rozdíl absolutní	rozdíl v %
Počet nezaměstnaných uchazečů	4 586	3 816	-770	-17
z toho dosažitelných uchazečů	4 482	3 629	-853	-19
obyvatelstvo (15 - 64 let)	61 397	60 483	-914	-1
podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu	7,30 %	6,00 %	-1,30 %	-18
nově hlášení uchazeči	555	532	-23	-4
vyřazení uchazeči	226	308	82	36
Volná pracovní místa (VPM)	257	296	39	15
počet uchazečů na 1 VPM	17,8	12,9	-4,9	-28
Index nezaměstnanosti na 1000 obyv.	52	43	-9	-18

Zdroj: vlastní zpracování dle [39]

Věková struktura nezaměstnaných byla rovnoměrně rozložena mezi všechny věkové kategorie. Nejnižší počet evidovaných osob byl ve věkové kategorii do 19 let a činil 125 (3,3%), z toho mladistvých bylo 18. Průměrný věk nezaměstnaných činil 40,4 roku.

Z následujícího grafu (Obr. 16) lze vyčíst *vzdělanostní struktura nezaměstnaných* osob, kdy téměř polovinu osob evidovaných na Úradě práce ve Vyškově tvořily vyučené osoby, ¼ osoby se středoškolským vzděláním, 1/5 osoby se základním vzděláním a necelou 1/10 osoby vysokoškolsky vzdělané.

Obrázek 16 – Vzdělanostní struktura nezaměstnaných

Zdroj: vlastní zpracování dle [39]

Z celkového počtu 3 816 uchazečů o práci tvořili z 29 % (1 089 osob) uchazeči vedení v evidenci do 3 měsíců a druhou nejpočetnější skupinou s 23 % (871 osob) byly osoby v evidenci delší než 2 roky. Toto číslo se bohužel v dlouhodobé statistice nedaří snížit.

5.2.3 Sociální dávky odrážející míru chudoby

Za sociální dávky odrážející míru chudoby se považují vyplacené sociální dávky závislé na výši příjmu na území obce respektive ve správním obvodu ORP (dávky hmotné nouze: příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc; dávky státní sociální podpory: sociální příplatek, příspěvek na bydlení). [43]

Dle poskytnutých údajů kontaktního pracoviště (dále jen „KOP“) ve Vyškově počet vyplacených dávek hmotné nouze činil 8 724 v roce 2014 (hodnota v Kč 36 358 Kč), oproti minulému roku došlo ke snížení o 425 dávek (snížení o 2,1 mil Kč), průměrně je vypláceno 726 dávek hmotné nouze měsíčně. Dávky hmotné nouze zahrnují příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení (vypláceny měsíčně), mimořádnou okamžitou pomoc (vypláceno jednorázově). Index na 1000 obyvatel činí 168, došlo k jeho snížení o 9 oproti minulému roku.

Celkový počet vyplacených dávek KOP Vyškov se v posledních dvou letech příliš nezměnil, v roce 2014 jich bylo vyplaceno celkem 92 373, tudíž došlo ke snížení počtu vyplacených dávek o 31, ale v celkové hodnotě vyplacených dávek došlo k jejich navýšení o 4 mil. Kč. K nejvyššímu navýšení v objemu vyplacených dávek v Kč došlo u příspěvku na péči. Podrobnosti ukazuje následující tabulka.

Tabulka 8 – Přehled vyplacených nepojistných sociálních dávek – KOP Vyškov za rok 2013 – 2014

Typy dávek	2013		2014		Meziroční změna (počet)	Meziroční změna (v Kč)
	Počet	suma v tis. Kč	počet	suma v tis. Kč		
Příspěvek na péči	17 528	83 684	17 269	88 258	-259	4 574
Hmotná nouze	9 49	36 358	8 724	34 263	-425	-2 095
Dávky osobám se zdravot. postižením	10 129	6 170	10 581	5 373	452	-797
Dávky státní sociální podpory	55 598	169 885	55 799	172 203	201	2 318
Celkem	92 404	296 097	92 373	300 097	-31	4 000

Zdroj: vlastní zpracování dle [43]

5.2.4 Sociálně vyloučené lokality

Ve Vyškově se nachází sociálně vyloučená lokalita, a to na ulici Albrechtova, kde se soustřeďuje největší koncentrace romských obyvatel. Ke zlepšení situace došlo na konci roku 2012, kdy došlo ke zbourání městského pavlačového domu s č. p. 24, který byl po obývá-

ní romskou komunitou již v havarijním stavu. Část romských občanů se přestěhovala do jiných lokalit ve městě, ale z důvodu toho, že město má nejvíce volných kapacit zrovna v této lokalitě, převážná část romské komunity zůstala. V současné době je situace stabilizovaná a došlo i k uklidnění situace, neboť město zřídilo hlídací službu, které má k dispozici jeden volný byt v domě. Stejný přístup už radnice zvolila u jednoho domu v Puškinově ulici.

Ačkoliv se Vyškov může pochlubit jednou z nejnižších nezaměstnaností v kraji, čísla týkající se pracujících Romů už tak lichotivá nejsou. Z přibližně 160 obyvatel města hlásících se k romské národnosti jich má stálou práci jen nepatrná část. Situaci se snaží řešit nezisková organizace IQ Roma servis ve spolupráci s vyškovským úřadem práce. V rámci pilotního programu pomohli najít práci 10 lidem. Úřad práce je umísťuje především na veřejně prospěšné práce. Podniky a organizace v regionu jich zaměstnávají 8, z toho 2 pracují pro Správu majetku města Vyškova, 5 jich zaměstnává stavební firma Staeg a 1 pracuje v MŠ v Drysicích. Více než 3/4 romských obyvatel je závislých na sociálních dávkách.

5.2.5 Rizikové lokality

Dle údajů z Koncepce prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2013 – 2016 vyplývá, že **okres Vyškov není považován dle kritérií rizikovosti za rizikovou lokalitu**. Za rizikové jsou považovány jednak lokality, které dosahují nejvyšších hodnot součtu indexu kriminality, indexu nezaměstnanosti a indexu sociálních dávek vyplacených v závislosti na výši příjmu a rovněž ty lokality, v nichž se nachází sociálně vyloučená lokalita. V rámci České republiky zaujímá Jihomoravský kraj v tabulce rizikovosti vyšších územně samosprávných celků sestavené MV ČR za rok 2011 šesté místo v pořadí. Za jednotlivé okresy Jihomoravského kraje činila výše průměru 1 054, přičemž republikový průměr je 1 122. Nejtíživější je otázka rizikovosti pro kraj Ústecký – průměr na okresy 1 692 a Moravskoslezský – průměr na okresy 1 501. Nejméně jsou stíženy kraje Královéhradecký – průměr na okresy 851 a Plzeňský – průměr na okresy 865. Okres Vyškov zaujímá v celkovém kontextu 57. místo z celkového počtu 77 okresů v rámci celé ČR.

Tabulka 9 – Kritéria rizikovosti okresů jihomoravského kraje za rok 2011

Název okresu	Počet obyvatel	Nezaměstnaní index 10 000	Sociální dávky index 10 000	Kriminalita index 10 000	Součet
Brno - město	371 771	501	423	417	1 340
Hodonín	156 524	759	381	150	1 290
Znojmo	113 720	719	298	207	1 224
Břeclav	113 842	605	258	205	1 068
Vyškov	89 097	474	229	166	869
Blansko	106 884	465	238	153	855
Brno - venkov	203 216	394	154	183	730
Jihomoravský kraj průměr	1 154 654	560	283	212	1054

Zdroj [40]

5.2.6 Závěr sociálně-demografické analýzy

Z hlediska demografického vývoje je situace ve městě Vyškov obdobná jako v ostatních regionech České republiky, dochází ke snižování počtu narozených dětí a naopak se zvyšuje podíl populace v poproduktivním věku, což do budoucna bude zvyšovat nároky v oblasti sociální péče a vyšší finanční zátěž na veřejné rozpočty, penzijní a zdravotní systémy. Počet obyvatel ve městě se od poloviny 90. let neustále snižuje, má na to především podíl záporné číslo migrační politiky, jen v posledním roce se z Vyškova vystěhovalo 569 osob, ale jen 409 osob se nově přihlásilo k trvalému pobytu, tudíž migrační přírůstek je záporný (-160). Proto by Město Vyškov mělo dbát na tento ukazatel a v územním plánu vymezit lokality pro novou bytovou výstavbu, tyto pozemky vykoupit, přivést potřebné inženýrské sítě, a přilákat tak nové zájemce o bydlení ve Vyškově.

Úřad práce ve Vyškově eviduje v posledních měsících nezaměstnanost průměrně kolem 6 % a dlouhodobě se toto číslo nachází pod průměrnými hodnotami celé ČR i Jihomoravského kraje.

Z hlediska vzdělanostní struktury evidovaných uchazečů o zaměstnání tvořily vyučené osoby téměř polovinu všech uchazečů. 1/3 uchazečů se daří umístit do 3 měsíců od jejich registrace. Téměř každý čtvrtý člověk je ale v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 24 měsíců a dlouhodobě se mu nedaří uplatnit na trhu práce. Za vyloučenou lokalitu ve Vyškově lze považovat ul. Albrechtovu, kde se koncentruje nejvyšší počet romských obyvatel, z nichž převážná většina z nich nemá vlastní příjem a je závislá na sociálních dávkách. Situace se trochu uklidnila po zbourání problémového bytového domu v této

ulici a částečném rozmístění obyvatel i do jiných částí města. Pozitivně lze hodnotit spolupráci Města Vyškov a neziskové organizace IQ Roma v oblasti nalezení způsobu řešení při snižování dluhů na nájemném v městských bytech. Daří se také spolupráce IQ Roma, úřadu práce, města Vyškov a podnikatelskými subjekty při uplatňování romské komunity při pomocných a stavebních činnostech.

5.3 Institucionální analýza

Institucionální analýza města Vyškov mapuje a vyhodnocuje činnost a aktivity jednotlivých subjektů, a to jak orgánů státní správy a samosprávy, tak i neziskových organizací a dalších institucí působících v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Ve městě Vyškov působí mnoho organizací a institucí, které se zabývají prevencí kriminality a sociálně patologických jevů. Cílem této analýzy je především zjištění současného stavu poskytovaných služeb a vzájemné spolupráce na poli prevence kriminality. Dále také vyhledání chybějících služeb nebo naopak vyhledání duplicit.

V této analýze jsou vytipovány a popsány subjekty, které působí v oblasti prevence kriminality a nějakým způsobem ovlivňují úroveň veřejného pořádku a bezpečnosti. Jedním z dokumentů, který byl využit pro zpracování této analýzy je „Komunitní plán sociálních služeb ve Vyškově na období 2015 – 2017“ a z něj vycházející Katalog sociálních služeb a aktivit nabízející přehled o sociálních službách a dalších činnostech, které jsou poskytovány a nabízeny občanům města Vyškova. [25] a [26]

V oblasti *primární prevence* se jedná například o Pedagogicko-psychologickou poradnu, občanské poradny, neziskové organizace atd., oblast *sekundární prevence* zajišťují především státní a městská policie, orgány sociálně-právní ochrany, azylové domy, zařízení pro prevenci a léčbu závislostí atd. a *terciární prevenci* naplňuje Probační a mediační služba ČR. Záměrně jsou zde uvedeny organizace vykonávající všechny druhy prevence, jelikož činnost těchto organizací je propojena, organizace často navzájem spolupracují a je vhodné je zmínit všechny.

5.3.1 Město Vyškov

- zřizuje městskou policii;
- zřizuje městský kamerový a dohlížecí systém;
- koordinuje činnost jednotlivých realizátorů;
- spravuje financování programů zaměřených na prevenci kriminality;

- jako poradní orgán vznikla Komise pro prevenci kriminality;
- vypracovává komunitní plán sociální služeb;
- vyhledává možnosti preventivních aktivit u jiných subjektů v rámci stanovených priorit;
- realizuje preventivní aktivity v zařízeních města;
- vydává vyhlášky a nařízení města, mezi nejdůležitější v rámci zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatel patří:
  - Obecně závazná vyhláška města č. **4/2013, o zákazu konzumace alkoholických nápojů** na veřejném prostranství, a to ve **Smetanových sadech**;
  - Nařízení města Vyškova č. **3/2013** Tržní řád, který obsahuje mimo jiné i **plošný zákaz podomního a pochůzkového prodeje** na území města Vyškova pro ochranu především sociálně slabých občanů, Romů a seniorů;
  - Obecně závazná vyhláška města Vyškova č. **2/2008 o veřejném pořádku** (upravující noční klid a klid o v neděli a o státních svátcích);
  - Vyhláška města Vyškova č. **9/2005**, kterou se stanoví **pravidla pro pohyb psů** na veřejném prostranství a vymezují prostory pro volné pobíhání psů na území města;
  - Vyhláška města č. **8/1996, o městské policii** ve městě Vyškově.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

- poskytuje odborné sociální poradenství;
- provádí šetření sociální situace klientů, realizuje přímou práci s klienty;
- sleduje a vyhodnocuje potřeby občanů města v sociální oblasti a navrhuje jejich řešení;
- zajišťuje agendu spojenou s poskytováním dotací a grantů neziskovým organizacím v oblasti sociálních služeb, podpory rodin a zdravotnictví;
- zajišťuje sociálně-právní ochranu dětí;
- organizačně a technicky zabezpečuje činnost Sociální komise Rady města a Komise pro sociálně-právní ochranu dětí;
- koordinuje Komunitní plánování sociálních služeb ve Vyškově.

Oddělení sociálně-právní ochrany

Celkem 11 pracovníků úřadu zabezpečuje:

- výkon státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí;

- náhradní rodinnou péčí;
- péči a poradenství pro osoby ohrožené sociálním vyloučením;
- zajišťování agendy opatrovnictví nesvéprávných občanů města Vyškova;
- problematiku romské minority.

Odbor školství, kultury a sportu

Tento odbor zabezpečuje především:

- výkon samosprávy v obvodu města Vyškova v oblasti školství, kultury, sportu a prevence kriminality;
- poskytování informací, koncepční a metodické pomoci školám a školským zařízením v obvodu své působnosti;
- vytváření předpokladů pro sportovní, zájmovou a vzdělávací činnosti dětí a mládeže.
- pracovnice paní Věra Legnerová je referentkou pro prevenci kriminality a tajemnicí Komise pro prevenci kriminality. Jejím úkolem je především zajištění projektu „Asistent pro volný čas“ a administrování dotací a grantů v oblasti tělovýchovy a sportu a v oblasti mládeže protidrogových aktivit a prevence kriminality.

Město Vyškov realizuje již čtrnáctým rokem projekt **„Asistent pro volný čas dětí a mládeže“**, který je zaměřen na rozvíjení neorganizovaných volnočasových aktivit dětí a mládeže ve spolupráci s asistenty pro volný čas, s cílem umožnit této cílové skupině provozování sportovní a herní činnosti na vytipovaných školních hřištích a sportovištích. Projekt probíhá každoročně v období od 7. 4. do 30. 9. s prázdninovou přestávkou, ve všední dny v rozsahu 4 hodin denně. Spolupracujícími subjekty jsou ZŠ Purkyňova 39, ZŠ Morávková 40 a ZŠ Na Vyhlídce 12, pro rok 2015 se připojí ZŠ Letní pole. Nejvíce využívanými jsou fotbalová hřiště, hřiště pro hru přehazovanou, nohejbal, florbal, basketbalový koš. Velké oblibě se těší stolní tenis a trampolíny.

- Město Vyškov uzavřelo dohody o pracovní činnosti se 6 asistenty pro volný čas dětí a mládeže. Rozpočet projektu je každoročně kolem 100 tis. Kč.
- Cílem projektu je minimalizace příčin vzniku rizikových jevů, jejich dopadu na mládež a vytváření vhodných podmínek pro formování osobnosti mladých lidí v souvislosti s nepříznivým posunem hodnotové orientace a změnou životního stylu dětí a mládeže.

- Cílovou skupinou jsou děti a mládež bydlící v okolí vytipovaných a spolupracujících ZŠ. Projektu se zúčastnily i děti a mládež ze sociálně nevyhovujícího rodinného prostředí, kteří se neúčastní organizovaných a placených sportovních aktivit, a to především na ZŠ Na Vyhlídce 12.
- Vyhodnocení projektu za rok 2014:
  - V roce 2014 navštívilo sportoviště celkem 4 400 návštěvníků, kdy oproti předchozímu roku se návštěvnost mírně zvýšila (3 961 návštěvníků), ale nejvyšší zájem byl v roce 2012, kdy sportoviště zaznamenaly přes 5 800 návštěv.
  - U sportoviště na ZŠ Purkyňova 39 se potvrzuje nepravidelná docházka, celkem hřiště za rok 2014 využilo 1544 návštěvníků a docházka dětí se neustále snižuje.
  - U sportoviště ZŠ Morávková 40 se počet návštěvníků naopak zvyšuje (1 820 návštěv), zvýšení oproti roku 2011 o 710. Zájem mají i děti ze vzdálenějšího okolí a v době nepříznivého počasí mohou návštěvníci využít místnosti pro hru stolního tenisu, která je zde velmi oblíbená.
  - Sportoviště na ZŠ Na vyhlídce 12 vykazuje za rok 2014 počet 1 035 návštěv, kdy došlo ke zvýšení o 405 návštěv vůči předchozímu roku, což je zapříčiněno vyšším počtem návštěv žáků této školy a jejich kamarádů. Toto hřiště využívají především děti do 15 let věku – děti navštěvující tuto ZŠ a jejich kamarádi, nejen z romské menšiny.
- Projekt lze hodnotit velmi pozitivně a doporučit k jeho pokračování.

5.3.2 Školy a školská zařízení

Na území města Vyškova se nachází 13 mateřských škol (na ulici Dědická, Havlíčkova, Hraničky, Jarní, Letní pole, Opatovice, Palánek, Puškinova, Rychtářov, Sochorova, Víta Nejedlého a soukromá mateřinka), 6 základních škol (Letní pole, Morávková, Na Vyhlídce, Nádražní, Purkyňova, Tyršova, 2 střední školy (Gymnázium a Střední odborná škola zdravotnická a ekonomická, Střední odborná škola a střední odborné učiliště). Zvláštní funkci plní MŠ, ZŠ, SŠ a Dětský domov na ul. Osvobození, která poskytuje podporu pro děti mentálně či zdravotně indisponované. Součástí je také dětský domov a jednoletá praktická střední škola. Od roku 1993 působí ve městě Veřejně správní akademie – vyšší odborná škola, s.r.o. a Jazyková škola Skřivánek.

Na každé škole pracuje určený školní metodik prevence, který věnuje pozornost primární prevenci rizikového chování dětí, koordinuje tvorbu preventivního programu školy a kontroluje jeho realizaci. Své aktivity směřuje na prevenci záškoláctví, závislostí, šikany atd.

Na systému primární prevence v resortu školství se dále podílejí státní i nestátní subjekty - školy a školská zařízení, pedagogicko-psychologické poradny, Poradenské centrum pro drogové závislosti, Město Vyškov, orgán sociálně-právní ochrany dětí, Policie ČR, MP a nestátní neziskové organizace (centra prevence drogových závislostí, kontaktní a preventivní centra, nízkoprahové kluby apod.). Nestátní neziskové organizace doplňují síť primární prevence. Jedná se především o preventivní aktivity v mimoškolním prostředí a realizaci specifických preventivních programů v oblasti protidrogové prevence.

Oblastní pedagogicko-psychologická poradna (Jungmanova 2)

Oblastní pedagogicko-psychologická poradna Vyškov je příspěvková organizace Jihomoravského kraje. Náplň její činnosti spočívá v především v:

- organizaci preventivních programů pro třídní kolektivy s následujícími tématy: Já a naše třída. Jak se známe? Jak se vidím já, jak mě vidí ostatní, jaký bych chtěl být? Komunikace a konflikt. Komunikace a řešení konfliktu;
- organizaci seminářů pro pedagogy;
- poskytuje metodickou pomoc pro školní metodiky prevence.

Dům dětí a mládeže Vyškov (Brněnská 7)

Dům dětí a mládeže (dále jen „DDM“) je středisko volného času pro zájmové vzdělávání. Činnost je určena především pro děti, žáky, studenty, pedagogické pracovníky a případně další osoby. Jedním z hlavních úkolů pedagogických pracovníků je vytvářet podmínky pro vhodné trávení volného času všech věkových kategorií. DDM Vyškov uskutečňuje zájmové vzdělávání v budově na Brněnské 7 a dále na odloučeném pracovišti v Ruprechtově. Pro poskytování zájmového vzdělávání jsou využívány také tělocvičny základních škol v místě působení DDM Vyškov. Zájmové vzdělávání dětí a mládeže se realizuje ve všech zájmových oblastech formou pravidelných, příležitostných, spontánních aktivit, víkendových a prázdninových akcí, rekreačních činností, tábora, odborných, osvětových akcí a metodických činností. DDM plní důležitou úlohu místa společenského, sociálního kontaktu a je důležitým nástrojem primární prevence.

5.3.3 Policie ČR

Policie ČR je garantem preventivních aktivit na území Jihomoravského kraje v oblasti situační prevence. Jedná se především o spolupráci při budování technických systémů a pultů centrální ochrany. Policie zajišťuje opatření organizačního charakteru, tj. častější výskyt policistů na ulici, zhoršování podmínek pro páchaní kriminálních deliktů. Plní především tyto úkoly:

- zpracovává analýzu bezpečnostní situace ve městě;
- spolupracuje s Městskou policií Vyškov na situační prevenci;
- spolupracuje se školními institucemi;
- podílí se na realizaci projektů v oblasti informování občanů;
- provádí přednášky a besedy v mateřských, základních a středních školách a seniorských centrech se zaměřením na prevenci trestné činnosti;
- podílí se na prezentaci práce Policie ČR;
- pořádá preventivní a prezentační akce pro veřejnost;
- informuje veřejnost o preventivních opatřeních, která směřují k zajištění jejich vlastní bezpečnosti, a to zejména s ohledem na aktuální vývoj kriminality.

Krajské ředitelství PČR – obvodní oddělení Vyškov se podílí zejména na těchto programech prevence kriminality [22]:

1. **Zebra se za tebe nerozhledne!** Projekt se uskutečňuje 2 x ročně a jeho cílem je preventivně působit na chodce a další účastníky silničního provozu. Projekt je realizován ve spolupráci se Zdravotní pojišťovnou Ministerstva vnitra České republiky a BESIP Ministerstva dopravy České republiky. V letošním roce se akce uskutečnila dne 30. 3. 2015.
2. **Senioři sobě** - projekt zaměřený především na seniory, kteří patří k jedné z nejvíce ohrožených skupin osob zejména v souvislosti s majetkovou trestnou činností. Kurýři prevence roznášejí preventivně informačními materiály, které jim slouží k prezentaci rad a návodů.
3. **Ajaxův zápisník** – projekt je určen pro žáky 2. tříd základních škol. Cílem je zvyšovat právní vědomí již u dětí mladšího školního věku; průvodce jim dělá policejní pes Ajax. Žáci dostávají zápisník, s kterým pracují po celý rok za pomoci učitelů a rodičů. Policisté pro ně připravují různé soutěže a testy a při-

tom zjišťují, co se od policejního psa naučili. Zápisník obsahuje 10 různých témat.

4. **Obezřetnost se vyplatí** – projekt zaměřený na kapesní krádeže. Cílem preventivně informační kampaně „Obezřetnost se vyplatí“ je, aby si lidé dávali, resp. se naučili dávat pozor na své osobní věci. V rámci jsou lidé informováni prostřednictvím plakátů s motivy nejčastějších útoků kapsářů: kapsa u kalhot, kapsa u saka, kabelka, batoh, informačních letáků, radiového spotu (in-store radio) v délce 20 s. Tato akce proběhla ve Vyškově ve středu 14. 4. 2015 ve spolupráci s vyškovským hyper i supermarketem Albert.
5. Dne 26. 3. 2015 proběhla celorepubliková akce nazvaná „**Policisté čtou policejní pohádky**“, akce proběhla na ZŠ Nádražní 5 ve Vyškově. Knížka „Policejních pohádek“ obsahuje celkem 16 pohádek a příběhů z obyčejného života. Dějem děti provádí policista Honzík. Příběhy zahrnují časté protiprávní situace a dětem vhodnou formou přibližují zásady bezpečného chování.
6. **Je nás vidět** – 6. 3. 2015 uspořádali vyškovští policisté již čtvrtý ročník preventivní akce s názvem „Je nás vidět“. Jejím cílem bylo zdůraznit dětem a především jejich rodičům, že i nenápadný reflexní prvek na oblečení může chodci či cyklistovi zejména nyní ve dnech se sníženou viditelností zachránit život.
7. **„Důvěřivost se nenosí“** – projekt, který je realizován na Vyškovsku od konce loňského roku se zaměřuje především na skupinu seniorů. Oslovuje starší lidi v menších obcích, kteří mají omezené možnosti dostat se k informacím ohledně trestné činnosti páchané na nich. Proto je využíváno ve spolupráci s farnostmi farních prostorů k setkání farníků se zástupci policie. Informace jsou lidem předávány nejen ústně, ale i formou letáčků, kde senioři naleznou i důležité telefonní kontakty. Tato akce se u starších lidí setkává s kladným ohlasem. Na besedách v užším kruhu překonávají posluchači ostych a dotazují se na problémy, které je zajímají.
8. **„Všímejte si!“**- projekt je určen pro širokou veřejnost z řad dospělých. Při šetření trestné činnosti je totiž všeobecným problémem, že na místě se nacházeli v době páchaní trestných činů lidé, ale nebyli ochotni zavolat policii nebo jí předat poznatky o pachateli. V rámci projektu vznikly letáčky, na nichž jsou vyobrazeny situace z majetkové trestné činnosti (pro příklad vloupání do vozidla, krádež elektroniky z domu) a svědek, který tuto situaci vidí. Lidé zde mají

i doprovodný text, jak se v těchto situacích zachovat a jak kontaktovat policii. V rámci projektu je vytvořen i jednotný design slidů, prostřednictvím kterých jsou předávány tyto informace veřejnosti ve spolupráci s kabelovými televizemi. Tyto slidy je možno promítat i v čekárnách úřadů, na monitorech veřejných dopravních prostředků apod. Letáčky s informacemi jsou umístěny nejen na tzv. policejních recepcích, ale např. i na úřadech, v čekárnách lékařů apod. Cílem této akce je předcházení trestné činnosti, zapojení veřejnosti do odhalování trestné činnosti i to, aby lidé nebyli lhostejní k dění ve svém okolí.

9. **„Řídím – pijú nealko pivo“**- společný projekt Policie České republiky a Českého svazu pivovarů a sladoven s podporou BESIP Jihomoravského kraje. Cílem projektu je představit a rozšířit povědomí veřejnosti o nápoji pro řidiče, který je při řízení vozidla bezpečnější náhradou alkoholického piva. Řidiči se mohou při silniční kontrole setkat nejenom s policisty, ale také se zástupci některých pivovarů, kteří v modrých reflexních vestách předávají řidičům, jejichž výsledek dechové zkoušky je negativní, nealkoholické pivo a alkoholtester.
10. **Nedej drogám šanci** – projekt je určen studentům prvních ročníků středních škol, kteří většinou přicházejí z menších obcí do větších měst a je tedy větší možnost, že jim drogu někdo nabídne. Akce je podpořena také dalšími subjekty jako městy Vyškov, Jihomoravským krajem včetně BESIPU. Akce má napomoci mladým lidem vyhodnotit rizika užívání návykových látek. Akce se ve Vyškově uskutečnila 6. 11. 2014 a zúčastnilo se jí více než dvě stě třicet studentů ve Vyškově. Během dopoledne se posluchači seznamují v krátkých vstupech s negativními vlivy užívání drog. Lékař specializující se na léčbu závislostí hovoří se studenty s dopady užívání alkoholu, cigaret a drog na zdraví člověka. Kriminalista přibližuje práci policie v rámci odhalování trestné činnosti související s drogami. Policista z dopravního inspektorátu hovoří o následcích řízení vozidla pod vlivem alkoholu a návykových látek. Státní zástupce studentům odhaluje právní problematiku týkající se výroby, přechovávání nebo další činnosti související s návykovými látkami. Akcí se účastní také kurátoři pro mládež, zástupci městské policie i sdružení Podané ruce.

5.3.4 Městská policie Vyškov

Městská policie Vyškov se podílí především na situační prevenci, která staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za urči-

tých okolností. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany se snaží kriminogenní podmínky minimalizovat. Nejefektivněji působí při omezování majetkové trestné činnosti.

Mezi projekty situační prevence, které využívá MP Vyškov, patří městské kamerové dohlížecí systémy (dále jen „MKDS“), pult centralizované ochrany, spojovací, výpočetní a další technické zařízení.

Obrázek 17 – Dispečink MP Vyškov

Zdroj: [19]

1) MKDS

MKDS jsou instalovány v místech, kde se nejčastěji pohybují obyvatelé a návštěvníci měst, kde jsou koncentrovány kulturní, komerční a společenské instituce např. náměstí, pěší a obchodní zóny, parkoviště, autobusové či vlakové nádraží, sídliště.

MKDS monitoruje pouze veřejné prostranství. Tím se rozumí podle § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky, a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Historie budování MKDS:

- I. etapa (2003) zbudována 5 kamerových bodů + dispečink (body T.G.M, ČSA, Dědice komín, ČAD, kruhový objezd Palánek) – 1 742 000 Kč (z toho dotace MV ČR 800 000 Kč)
- II. etapa (2004) zbudovány 2 kamerové body (Sněženka + Zdravotní škola v Dědicích) + rozšíření záznamového zařízení – 1 120 000 Kč (z toho dotace MV ČR 600 000 Kč)

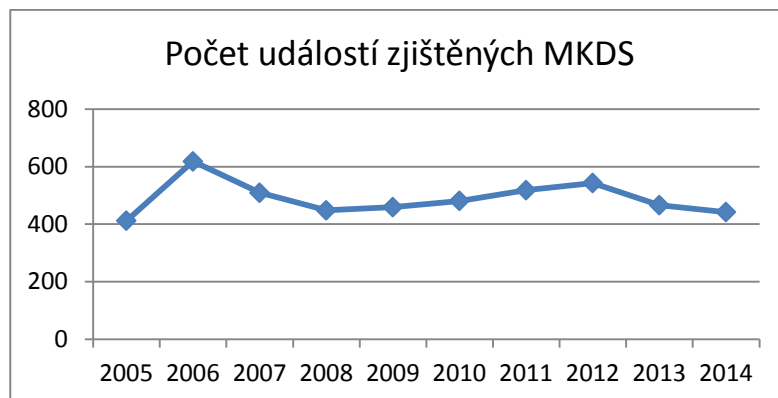
- III. etapa (2005) – zbudovány 2 kamerové body – Aquapark, Osvobození + 1 kamerový bod sledování prostoru vchodu a úřední desky – 1 000 000 Kč (z toho dotace MVČR 700 000 tis. Kč)
- IV. etapa (2006 – 2008) zbudován 1 kamerový bod – ul. Albrechtova – 360 000 Kč + přemístění z ul. Dědická na poutač obchodního domu Hypernova a přemístění ze sídl. Osvobození na Moravan
- V. etapa (2011) – přepojení kamerového bodu na kruhovém objezdu Palánek na optickou síť, zbudování 1 nového kamerového bodu Smetanovy sady a přemístění kamerového bodu z ul. Albrechtova do Smetanových bodů, přemístění kamerového bodu ČAD na ul. Albrechtova – celkem 267.790 Kč
- VI. etapa (2012) – nové záznamové zařízení Smavia + přepojení 2 kamerových bodů na optickou síť – 257 097 Kč
- VII. etapa (2013) – zbudování 3 kamerových bodů (Tesco, Husova, nádvoří MěÚ Vyškov, dispečink) – 547 714 Kč
- VIII. etapa (2014) – zbudování 2 kamerových bodů (vlakové nádraží, Smetanovy sady Oranžové hřiště)

Náklady celkem 5.938.497 Kč, z toho dotace MVČR 2.100.000 Kč.

Používají se kamery typu PELCO (USA) s rozsahem pokrytí 360° a 23 násobným zoomem. Celková kapacita záznamového zařízení 10 TB, záznam 6 snímků za s a délka záznamu činí 5 dní a 2 měsíce.

V současné době je obsluhováno 15 kamerových bodů, přičemž mapa jejich rozmístění je uvedena v **PŘÍLOZE P IV**.

Počet evidovaných událostí MP Vyškov, zjištěných MKDS od svého zavedení po současnost ukazuje následující graf. Průměrný počet zjištěných událostí činí 490 událostí zjištěných ročně, a to jistě přispívá k ochraně obyvatel, majetku a prevenci kriminality v nemalé míře.

Obrázek 18 – Počet událostí zjištěných MKDS v letech 2005 – 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle [42]

2) Pult centralizované ochrany

Pult centralizované ochrany (PCO) je přijímající a vyhodnocující zařízení, které vyhodnocuje stav připojených poplachových ústředí - elektrické zabezpečovací systémy (EZS), elektronické požární signalizace (EPS) nebo jiných systémů. Je určen na celodenní ochranu bytů, kanceláří, chat, obchodů, bank, objektů národního hospodářství apod., proti nezákonnému vniknutí člověka do objektu, proti požáru a také jsou určeny pro případy potřeby přivolání naléhavé pomoci. Pulty centralizované ochrany jsou nezastupitelné všude tam, kde je dálková a levná ostraha zabezpečených objektů, a kde v případě poplachové informace je nutné provést opatření k zabránění vzniku škody na majetku či zdraví. Pulty centralizované ochrany se staly nezbytnou součástí při dálkových dohledech nad zabezpečovacími systémy instalovanými v objektech. Využívají je složky státní a městské policie, hasičské záchranné sbory a soukromé bezpečnostní služby. Mezi hlavní funkce patří prevence kriminality, minimalizace následných škod z rizikových situací, minimalizace rizik vloupání či zvýšení likvidity pojistné události.

PCO je informační systém, který slouží k usnadnění dohledu nad bezpečnostními systémy, který obsluhuje Městská policie Vyškov. Umožňuje zobrazování stavu veškerých prvků připojených bezpečnostních systémů. Nespornou výhodou tohoto systému je to, že všechny připojené objekty je možné ovládat z jednoho místa (počítač, který je umístěn v kamerové místnosti MP Vyškov). Strážník, který vykovává službu a je oprávněn k využívání systému C4, tak má kdykoli přehled o monitorovaných bezpečnostních prvcích a může bezpečnostní systém vzdáleně ovládat a reagovat na vzniklé situace. Díky množství podporovaných bezpečnostních systémů byly do nadstavby požárního systému EPS a zabezpečovacího systému EZS připojeny: Informační a kulturní centrum, Městský úřad

Vyškov vč. Městské policie, Hřbitovní kaple, odbor dopravy, Hvězdárna Vyškov Marchanice, Dům s pečovatelskou službou na ul. Tyršova.

3) Evidence jízdních kol

V rámci preventivní činnosti zavedla již před několika lety městská policie dobrovolnou bezplatnou evidenci jízdních kol. Cílem této služby, je především postupné snižování případů odcizení jízdních kol na území města a jeho okolí. Majiteli zaevidovaného kola je vystaven průkaz o registraci jízdního kola městskou policií, a kolo je navíc označeno speciálním samolepícím štítkem. Toto kolo je současně vyfoceno se všemi jeho doplňky a pořízená fotodokumentace je součástí evidence jízdních kol. V současné době MP Vyškov spolupracuje s Centrálním registrem jízdních kol v České republice (CEREK). Tento jediný celostátní registr jízdních kol byl v říjnu 2013 vytvořen jako prevence proti krádežím jízdních kol. Právě registrací se výrazně zkomplikuje nebo úplně zabrání prodeji odcizeného jízdního kola. Každé jízdní kolo má totiž své jedinečné výrobní číslo (číslo rámu jízdního kola) a proto je možné jej okamžitě identifikovat.

4) Poznej svého strážníka

Od 1. 1. 2014 začal plně fungovat program „Poznej svého strážníka“, který spočívá v tom, že každý z 15 strážníků má přidělen svůj konkrétní úsek. Jednotliví strážníci byli představeni v rámci vyškovských školek, škol, sociálních zařízení a dalších institucí. Rozdělení úseků mezi jednotlivé strážníky je možné zjistit na internetových stránkách města. Cílem projektu je, aby strážníci, kteří jsou právě ve službě, vykonávali svoji činnost pouze v jeho svěřeném úseku. To znamená, aby řešili skládky, odstavené vraky, zábory veřejného prostranství, problematiku dopravy včetně cyklistů, problémy s volným pobíháním psů a další úkoly vyplývající ze zákona o obecní policii.

Po ročním fungování projektu lze na základě vlastních zkušeností strážníka MP konstatovat, že se prozatím nepodařilo projekt plně realizovat. Počet hlídek ve službě je nedostatečný na to, aby strážník pokrýval celodenně jen svůj svěřený úsek, neboť je odvolávám k případům z jiných okrsků města. Nebyl zaznamenán ani zvýšený zájem občanů o řešení konkrétní situace s konkrétním strážníkem, který má daný okrsek na starosti.

5.3.5 Poskytovatelé sociálních služeb

Sociální služba je činnost, kterou zabezpečují poskytovatelé sociálních služeb na základě oprávnění dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, s účinností od 1. 1. 2007.

Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel. Zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti života lidí. Mezi nejpočetnější skupiny příjemců sociálních služeb patří zejména senioři, lidé se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, ale také lidé, kteří z různých důvodů žijí „na okraji“ společnosti. Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poskytnutí informace, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psychoterapie a socioterapie, pomoc při prosazování práv a zájmů.

Město Vyškov poskytlo dotace registrovaným poskytovatelům sociálních služeb v roce 2014 ve výši 4 207 500 Kč. [24]

Poskytovatelé registrovaných sociálních služeb souvisejících se sociální oblastí na území města Vyškova jsou následující:

- **Poradna a půjčovna rehabilitačních a kompenzačních pomůcek PAPERSEK** (Lípová 364/2)

Poskytuje odborné sociální poradenství, půjčování rehabilitačních a kompenzačních pomůcek včetně drobného prodeje. Pomoc při činnostech, které jsou nad síly handicapovaných – vyplňování formulářů, sepsání odvolání. Informační centrum poskytuje informace o poskytovatelích sociálních služeb v regionu. Skupinou uživatelů jsou rodiče zdravotně postižených dětí a mládeže, kterých je v současnosti kolem 200.

- **Centrum sociálních služeb, o.p.s.** (Tyršova 29)

Toto centrum bylo založeno Městem Vyškov v roce 2004 jako organizace, která bude realizovat sociální služby. V současnosti poskytuje tyto služby:

1) Pečovatelská služba

Posláním pečovatelské služby je pomáhat seniorům a občanům se zdravotním postižením a rodinám s dětmi setrávat ve svých domovech, vést pokud možno dosavadní způsob života, zvýšit jeho kvalitu a soběstačnost se zachováním vazeb na své blízké a příbuzné. Tyto služby jsou poskytovány občanům města Vyškov za zachování lidské důstojnosti, vycházejí z individuálně určených potřeb a posilují jejich sociální začleňování. Jsou poskytovány terénní a ambulantní formou. Průměrný počet aktivních uživatelů v roce 2013 byl 326. Pečovatelská služba poskytla 23 618 hodin aktivní péče o uživatele a byla realizována 10 pečovatelkami.

- 2) *Azylový dům pro ženy a matky s dětmi* (Opatovice 92)

Posláním azylového domu je pomoc ženám a matkám s dětmi v nepříznivé životní situaci spojené se ztrátou bydlení, formou poskytnutí ubytování, individuálního poradenství a podpory s cílem jejich opětovné začlenění do běžného života. Kapacita ubytování je 6 bytových jednotek typu 1+kk, např. v roce 2011 zde bylo ubytováno 21 žen a 39 dětí. Vlastníkem Azylového domu je město Vyškov a provozovatelem je Centrum sociálních služeb, o.p.s. Vyškov. Služby Azylového domu jsou financovány v rámci individuálního projektu Jihomoravského kraje „Zajištění vybraných služeb sociální prevence v Jihomoravském kraji“. Nevýhodou je ubytování max. po dobu 1 roku.

3) *Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy* (Smetanovo náměstí 27)

Tato Poradna je registrovanou sociální službou odborného sociálního poradenství se zaměřením na manželské a rodinné poradenství. Současně se věnuje prorodinným aktivitám, prevenci psychosociální patologie a výkonu sociálně-právní ochrany dětí v rozsahu daném v pověření Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Jejím posláním je tedy poskytovat odbornou pomoc a poradenství lidem, kteří se ocitli v psychické či sociální tísní a jsou ohroženi sociálním vyloučením v souvislosti s rodinou, manželskou, partnerskou nebo jinou osobní problematikou týkající se mezilidských vztahů. Poradna svou činností přispívá k utváření příznivých rodinných, partnerských a mezilidských vztahů, napomáhá rozpoznat a odstranit příčiny poškození těchto vazeb a podporuje opětovné zapojení člověka do rodinného a občanského života. V roce 2013 se v poradně pracovalo se 408 případy, z čehož 216 případů bylo evidováno jako nových. Celkem bylo poskytnuto 2 393 konzultací, převažuje sociální a rodinná problematika.

➤ **Oblastní charita Vyškov** (Morávková 745/1a, Vyškov-Dědice)

Je nestátní nezisková organizace působící v oblasti sociální, zdravotní a humanitární pomoci. Poskytuje služby domácí péče (ošetřovatelská služba a pečovatelská v domácím prostředí uživatelů). Je zařízením sociální integrace, poskytuje denní a odlehčovací služby. Skupinou rivalů jsou především senioři a osoby zdravotně postižení. V roce 2013 se terénní pečovatelské službě podařilo zajistit péči u 104 uživatelů služby, z toho u 36 uživatelů z Vyškova. Pečovatelky provedly 29 781 úkonů (z toho obyvatelům města Vyškova poskytly 13 897 úkonů).

➤ **Sdružení Podané ruce, o.s., Drogové služby Vyškov** (Palánek 74)

Toto sdružení poskytuje služby prevence a léčbu závislosti na nealkoholových návykových látkách, terénní práce, sociálně-právní poradenství. Obsahem projektu je zajištění Drogové služby Vyškov (tj. zajištění chodu terénní sociální práce a poradenské činnosti

v oblasti drogových závislost. Úkolem je aktivní vyhledávání klientů (oslovování potenciálních klientů), nízký práh při vstupu do služby, pomoc při uplatňování oprávněných zájmů, obstarání osobních záležitostí, podpora motivace ke změně rizikového chování, výměna injekčního zdravotního materiálu, zprostředkování kontaktů se zařízeními následné péče, zdravotní a sociální poradenství, poradenství pro rodiče a osoby blízké.

Tento program byl v roce 2013 v kontaktu se 132 uživateli drog (s dalšími cca 40-ti v sekundárním kontaktu), celkový počet kontaktů byl 614 (bez sekundárních kontaktů a bez telefonického, písemného a internetového poradenství), vydáno bylo 13 992 kusů injekčních setů, v rámci individuálního poradenství proběhlo 64 konzultací. Počet drogového poradenství a informací byl 805. Provedených testů na infekční onemocnění bylo dohromady 38. Během roku 2013, bylo zajištěno 5 nástupů na detoxifikační oddělení, 3 nástupy na dlouhodobou léčbu v psychiatrické léčebně a jeden nástup do terapeutické komunity.

➤ **Rodinná pohoda** (Morávkova 35)

Poskytuje odlehčovací službu – pomoc rodinám pečujícím o své blízké v domácím prostředí, nabízí pomoc lidem s jakýmkoliv handicapem – zrakovým, sluchovým, tělesným, zdravotním, mentálním postižením – autistům, lidem s demencí – Alzheimerovou či Parkinsonovou chorobou. Skupinu uživatelů tvoří děti, mládež, dospělí i senioři. V roce 2013 využilo terénní službu 30 uživatelů, pobytovou službu 21 klientů.

➤ **Sdružení Piafa ve Vyškově, o.s.** (Žerotínova 2)

Poskytuje:

- 1) Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením s kapacitou služby 250 uživatelů.
- 2) Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – kapacita služby je 150 uživatelů.
- 3) Sociální rehabilitace – kapacita služby je 40 uživatelů.

Služby jsou naplňovány mimo jiné také prostřednictvím hiporehabilitace – (hipoterapie, léčebné pedagogicko-psychologické ježdění na koni, sport handicapovaných), canisterapie (aktivity se psem), fyzioterapie a pobytových aktivit.

V rámci služeb je možné využít pobytu v tzv. Sociálně rehabilitačním centru - v Klubku (denní centrum pro osoby ve věku od 15 – 64 let s lehkým až středně těžkým mentálním postižením nebo kombinovaným postižením).

➤ **Tyflocentrum Brno, o.p.s., regionální středisko Vyškov** (Osvobození 56)

Poskytuje služby registrované: sociální poradenství asociálně aktivizační služby (pořádání besed, výletů, exkurzí apod.) a ostatní služby, kterými jsou asistenční služby (zahrnují

průvodcovské a předčitatelské služby a pomoc v přirozeném prostředí uživatele). Služby jsou poskytovány osobám starším 15 let s těžkým postižením zraku.

➤ **Svaz diabetiků ČR, územní organizace Vyškov (9. května 25)**

Poskytuje služby občanům postiženým diabetem. Přednáškovou činností zabezpečuje výchovu diabetiků a pomáhá tak k předcházení zdravotních komplikací. Pořádá rekondiční pobyty, bezplatné měření tlaku a glykemie.

➤ **Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR (Ant. Zápotockého 19)**

Poskytuje rekondiční pobyty, přednášky, zájezdy, kulturní akce.

➤ **Svaz tělesně postižených v ČR, místní organizace Vyškov (Na Vyhlídce 29)**

Poskytuje rekondiční pobyty tělesně postiženým.

➤ **IQ Roma Servis, o. s. (náměstí Čsl. armády 1/2a)**

IQ Roma Servis působí ve Vyškově od roku 2008. Přímá spolupráce s radnicí začala po 2 letech jejího působení, za rok byla otevřena pobočka, kam můžou klienti přijít. Klienty nejsou jenom Romové, ale i jiní sociálně vyloučení lidé. Velkým problémem jsou u Romů především dluhy za bydlení. Proto se radnice města snaží o individuální přístup tak, aby se omezilo riziko, že přijdou o bydlení. Proto je nezisková organizace učí mimo jiné základy finanční gramotnosti. IQ Roma Servis spolupracuje s úřadem práce, kdy vytipovává nejvíce potřebné a ty posléze úřad práce přednostně umístí. Vyškovská radnice ve spolupráci s IQ Roma servisem zavedla program Druhá šance, který je určen pro dlužníky alespoň jednoho měsíčního nájmu, kdy sociální pracovníci s nimi domluví splátkové kalendáře. V roce 2013 bylo pokračováno v programu Prevence proti zadlužování na nájemném, jež byl zahájen v roce 2012. Aktivita funguje jako doprovodný sociální program a je funkční, spolupráce mezi úředníky města (a to jak sociálním odborem, tak odborem místního hospodářství) se prohloubila a upevnila. Klientům, kteří se dostanou do prodlení s úhradami nájemného je včas poskytováno poradenství a je jim tak umožněné svou situaci zvládat. V monitorovacím období bylo v programu zapojeno 5 klientů. Terénní pracovníce Silvie Elsnerová spolupracovala v roce 2013 s 65 klienty z Vyškova (a 10 klienty z přilehlých obcí), v rámci 844 kontaktů.

5.3.6 Neziskové instituce se zaměřením na sport, kulturu

Vyškov je sportovně založené město, spousta vyškovských reprezentantů či sportovních klubů dosahuje vynikajících výsledků i na krajské či celostátní úrovni. Mezi hlavní instituce patří Městský fotbalový klub Vyškov, Atletický klub AHA Vyškov, Rugby club Vyškov, Klub plaveckých sportů Vyškov, Basketbalový klub Vyškov, Orel jednota

Vyškov Tělocvičná jednota Sokol Vyškov, Tělocvičná jednota Sokol Dědice a další. V oblasti kultury působí především Knihovna Karla Dvořáčka a další.

5.3.7 Závěr institucionální analýzy

Závěrem institucionální analýzy lze konstatovat, že ve Vyškově existuje celá řada institucí a organizací, které naplňují program prevence kriminality, avšak existují určité rezervy v jejich činnosti. Prostředkem pro zefektivnění jejich činností by mělo být zefektivnění jejich spolupráce a vzájemná informovanost o jejich činnosti. Komise pro prevenci kriminality při Radě města Vyškova by se proto těmito otázkami měla podrobně zabývat ve smyslu realizace opatření k zabezpečení minimalizace nápadu obyvatel trestnou činností a plnění Komplexního součinnostního programu prevence kriminality na místní úrovni. I nadále je žádoucí větší všímavost k projevům sociální patologie u občanů města, růst kvality policejní práce zejména při odhalování a objasňování trestné činnosti a tvorba preventivních opatření zainteresovanými institucemi.

Policie ČR realizuje spoustu preventivních programů, ať už celorepublikových nebo i místních, které mají u veřejnosti velký ohlas. Dochází ke zvýšení objasňování trestných činů a dobré spolupráce s ostatními subjekty, především s MP Vyškov. Z činnosti MP lze vyzdvihnout především fakt, že i díky jejím hlídkám v ulicích města, užíváním kamerového systému dochází v ulicích města ke stále nižším zaevidovaným nápadům trestné činnosti. Pozitivní je také skutečnost, že namísto represivních opatření se zvyšuje počet případů, které jsou řešeny pouze domluvou, a to jistě přispívá i ke zvýšení jejich oblíbenosti u jednotlivých občanů.

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ O POCITU BEZPEČÍ OBYVATEL VE MĚSTĚ VYŠKOV

Nejlepší zpětnou vazbou pro získání informací o pocitu bezpečí obyvatel města Vyškov je samotná odpověď těchto obyvatel. Významnou součástí účinné prevence kriminality je její analytická část, která je součástí přípravné fáze tvorby Komplexního součinnostního programu prevence kriminality na místní úrovni. Následný rozbor výchozího společenského klimatu v obci a postojů občanů k trestné činnosti, k práci obecní i státní policie a stávající situaci v obci na úseku bezpečnosti budou využity při tvorbě opatření a konkrétně zaměřených programů za účelem minimalizace nápadu trestné činnosti na území města Vyškova.

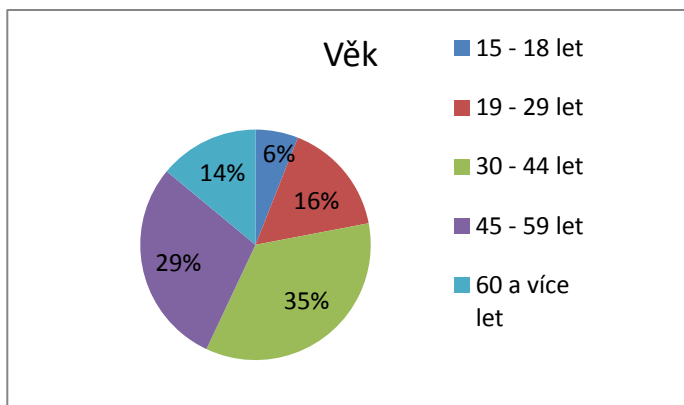
Za účelem detailního rozboru, poznání výchozí situace a získání co nejuvěrnějšího obrazu o míře kriminality ve městě v období měsíce března 2015 byli anonymně osloveni občané města, aby se prostřednictvím dotazníku, který zjišťuje vnímání pocitu bezpečí ze strany veřejnosti, mohli otevřeně vyjádřit k této otázce. Dotazníky byly ponechány na podatelně MěÚ Vyškov a Městské policie Vyškov, kdokoliv kdo chtěl dotazník vyplnit, ho vyplnil a vhodil do k tomu určené urny. Dále byl dotazník doručen do několika místních škol, domovu důchodců, do center poskytujících sociální a poradenské služby a dále byli oslovováni lidé přímo na ulici při pochůzkové činnosti strážníků MP Vyškov. Původním záměrem bylo získat, alespoň 250 vyplněných dotazníků. Celkem bylo sesbíráno 125 dotazníků, z nichž 120 bylo správně a úplně vyplněno a mohlo být zařazeno do vyhodnocování. Zbýlých 5 dotazníků, bylo vyplněno chybně, a proto muselo být z posuzování vyloučeno. Do vyhodnocení byla zařazena tedy necelá polovina původně plánovaných dotazníků.

6.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Výsledky dotazníkového šetření jsou zpracovány formou tabulek a grafů, podle odpovědí jednotlivých respondentů. Celkový počet respondentů, kteří dotazník odevzdali, bylo 125, z toho správně vyplněných bylo 120.

První otázky dotazníku byly zaměřeny na demografickou segmentaci respondentů: pohlaví (žena/muž), věk (15-18, 19-29, 30-44, 45-59, 60 a více), dosažené vzdělání (základní, vyučení, středoškolské, vysokoškolské), postavení v zaměstnání (zaměstnanec, zaměstnavatel, OSVČ, nezaměstnaný, v domácnosti, na mateřské dovolené, studující, jinak ekonomicky aktivní).

Výzkumu se zúčastnili respondenti těchto věkových kategorií:

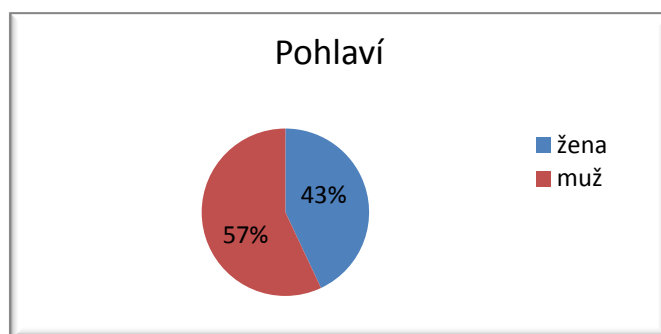

Obrázek 19 – Věková struktura respondentů

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Věk respondentů zapojených do tohoto šetření byl nejčastěji střední věk 30 – 44 let (35 %) a věk 45 – 59 let (29 %), dále odpovídalo 16 % obyvatel ve věku 19 – 29 let, 14 % osob ve věku nad 60 let a 6 % mladistvých.

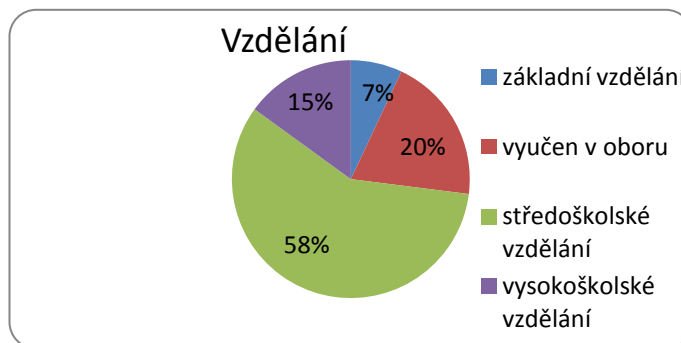
Pohlaví odpovídajících osob bylo z 57 % mužů a 43 % žen.

Obrázek 20 – Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Jeich **vzdělanostní struktura** je:

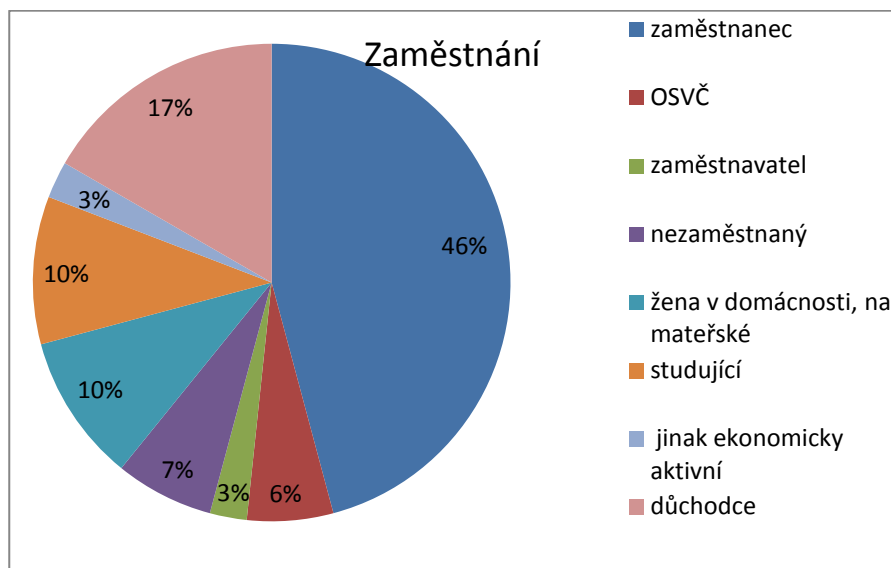

Obrázek 21 – Vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Na otázky odpovídalo 58 % respondentů se středoškolským vzděláním, 20 % respondentů vyučených, 15 % respondentů s vysokoškolským vzděláním a 7 % se základním vyučením, což koresponduje přibližně se vzdělanostní strukturou obyvatel města Vyškova.

Jeich postavení v **zaměstnání** je:

Obrázek 22 – Zaměstnání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Na otázky odpovídalo 60 % respondentů z ekonomicky aktivního obyvatelstva, zbytek tvořili důchodci (17 %), studenti (10 %), ženy v domácnosti n. na mateřské či rodičovské dovolené (10 %) a nezaměstnaní (7 %).

Otázka č. 1: *Cítíte se ve Vyškově bezpečně?*

U této otázky, odpovědělo 45 % respondentů, že se ve Vyškově necítí bezpečně. Pozitivní výsledek je, že více jak polovina (55 %) respondentů se ve Vyškově cítí bezpečně.

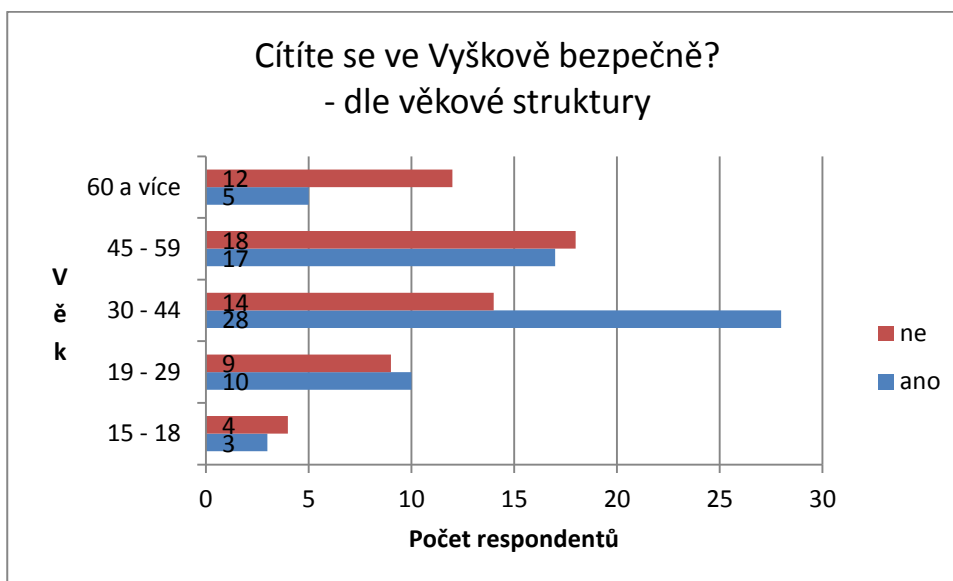

Obrázek 23 – Otázka 1

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Dalším grafem (Obr. 24) je vyjádřen vztah pocitu bezpečí vzhledem k věku respondentů.

Obrázek 24 – Otázka 1 dle věkové struktury

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

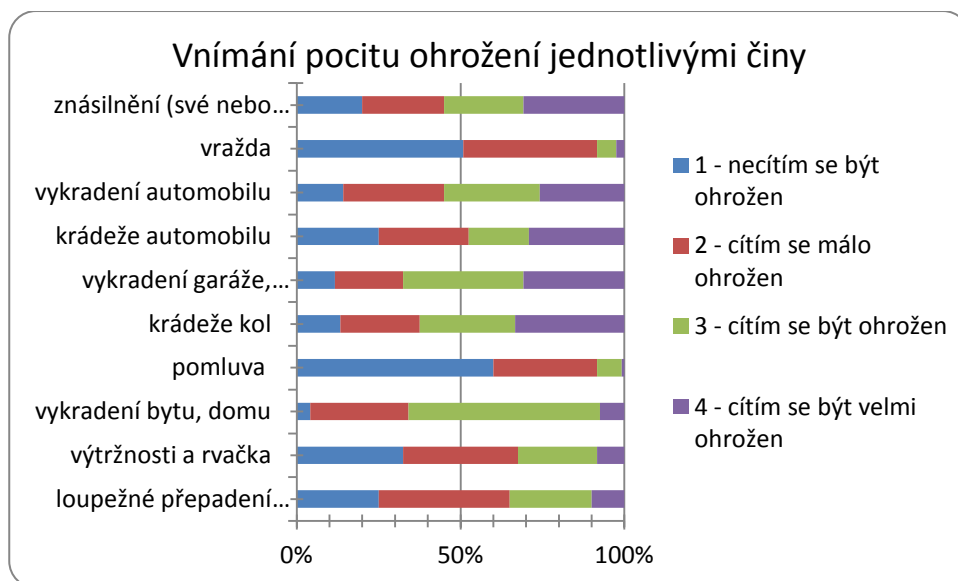
Z grafu je zřejmé, že nejvíce vnímají nebezpečí občané nad 60 let a naopak nejméně nebezpečně se cítí respondenti středního věku (30 – 44 let), u ostatních věkových skupin jsou odpovědi téměř vyrovnané. Z hlediska pohlaví se cítí být v ohrožení každá 2. žena a každý 3. muž.

Otázka č. 2: *Ve kterých lokalitách se cítíte nejméně bezpečně a proč?*

Nejvíce ohrožení se občané cítí na *sídlišti Osvobození* na Letním Poli (60 % respondentů). Občané, kteří uvedli tuto odpověď, ji odůvodnili obavami z vandalismu, loupežných přepadení souvisejících s provozem restauračních zařízení provozovaných v okolí sídliště. V této lokalitě často dochází k vykrádání sklepních kójí, vykrádání zaparkovaných vozidel a výtržnostem opilých osob vracějících se z pohostinských zařízení. Další lokalitou, kde se cítí být občané ohroženi kriminalitou, jsou *Smetanovy sady*, zejména ve večerních a nočních hodinách (50 % respondentů). Pátky a soboty je zde velká fluktuace mladistvých, kteří navštěvují místní diskotéky (F-klub ve Smetanových Sadech a hotel Dukla na ul. Dědická). Z toho důvodu, hlavně kvůli parku byla zavedena vyhláška o zákazu pití na veřejných prostranstvích. *Stezku, která spojuje město se sídl. V. Nejedlého*, uvedlo jako nebezpečnou (49 % dotázaných), a to i přesto, že město vybuďovalo kameroový bod u zimního stadionu a na zmíněné stezce, u Oranžového hřiště. V *nákupních zónách* se cítí být ohroženo především kapesními krádežemi a vloupáním do aut (40 % do-

tázaných). V okolí *ulice Albrechtova* se občané obávají asociálního chování Romů a nepřizpůsobivých osob (35 % dotázaných). V okolí *železniční stanice ČD a autobusového nádraží* se občané ve zvýšené míře obávají obtěžování nepřizpůsobivými osobami – bezdomovci a osobami podnapilými, zejména ve večerních a nočních hodinách (30 % dotázaných).

Otázka č. 3: Kterými trestnými činy se cítíte být nejvíce ohroženi? (1 – necítím se být ohrožen, 2 – cítím se být málo ohrožen, 3 – cítím se být ohrožen, 4 – cítím se být velmi ohrožen)

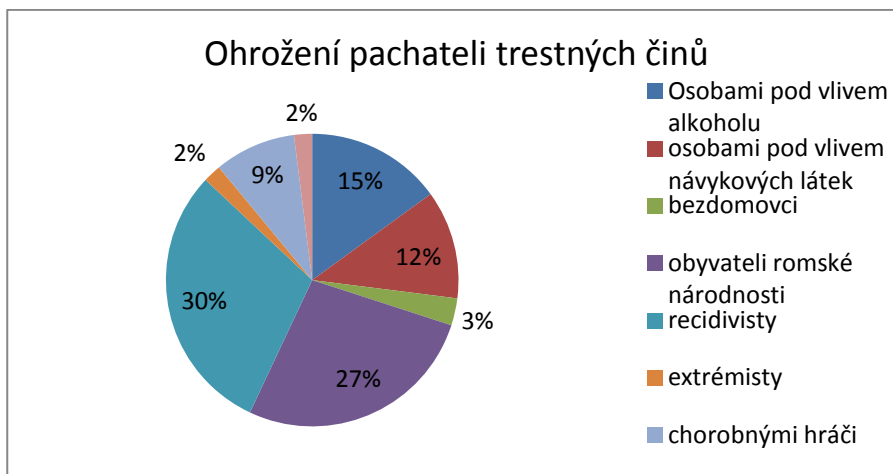
Obrázek 25 – Otázka 3

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Z grafu je zřejmé, že občané se cítí být nejvíce ohroženi vykradením garáže, sklepů, vykradením automobilu či krádeží kola, automobilu. Naopak nejméně ohroženi se cítí být pomluvou, vraždou, loupežným přepadením a výtržností a rvačkou.

Otázka č. 4: Kým se cítíte být nejvíce ohrožen/a? (vyberte 1 odpověď)

Tato otázka byla zaměřena na to, kterými společenskými skupinami se cítí být tazatelé nejvíce ohroženi a jsou podle nich hlavním nositelem kriminálního chování. Na tuto otázku odpověděli respondenti jednoznačně, že nejvíce se cítí být ohroženi recidivisty (30 % odpovědí), přibližně ¼ tazatelů se cítí být ohrožena občany romské národnosti (27 %), téměř každý 6. se cítí být ohrožen osobami pod vlivem alkoholu (15 %) a každý 8. uživateli návykových látek, 9 % tazatelů se cítí být ohroženo chorobnými hráči. Naopak obyvatelé se necítí téměř vůbec ohroženi bezdomovci, extrémisty a cizinci.

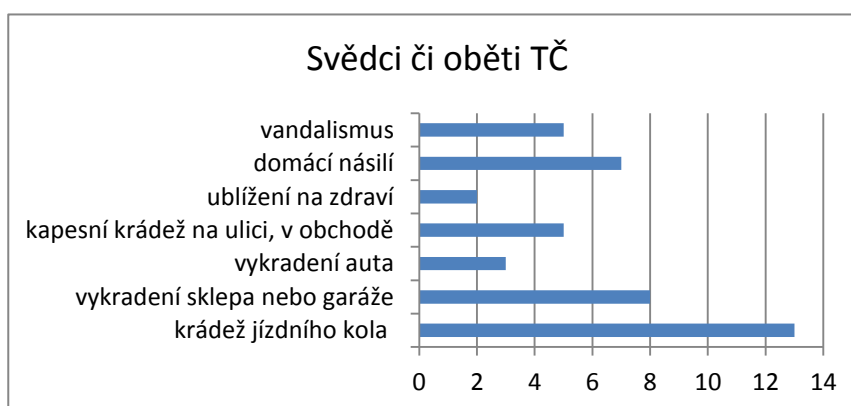

Obrázek 26 – Otázka 4

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Otázka č. 5: Setkali jste se buď z vlastní zkušenosti, nebo v rámci rodiny s trestným činem ve městě Vyškov v posledních 3 letech? Pokud ano, o jaký druh se jednalo? (např. přepadení, loupež, znásilnění, vandalismus, domácí násilí,...)

Tato otázka měla dát odpověď na to, kolik přibližně % trestné činnosti, se kterou se respondenti setkali, zůstává neohlášena a zůstala tedy ukryta v oblasti latence. Z celkového počtu 120 respondentů se 44 občanů, (tedy přibližně každý 3. respondent) v posledních 3 letech stal obětí trestného činu (nebo činu ve stádiu pokusu) Největší zastoupení měly tyto trestné činy: krádeže jízdního kola (13 případů), vykradení sklepa nebo garáže (8 případů), překvapující je počet 7 případů domácího násilí, v 5 případech kapesních krádeží a také v 5 případech byli dotazovaní svědky nebo oběťmi vandalismu, ve 3 případech došlo k vykradení auta a ve 2 případech k ublížení na zdraví.

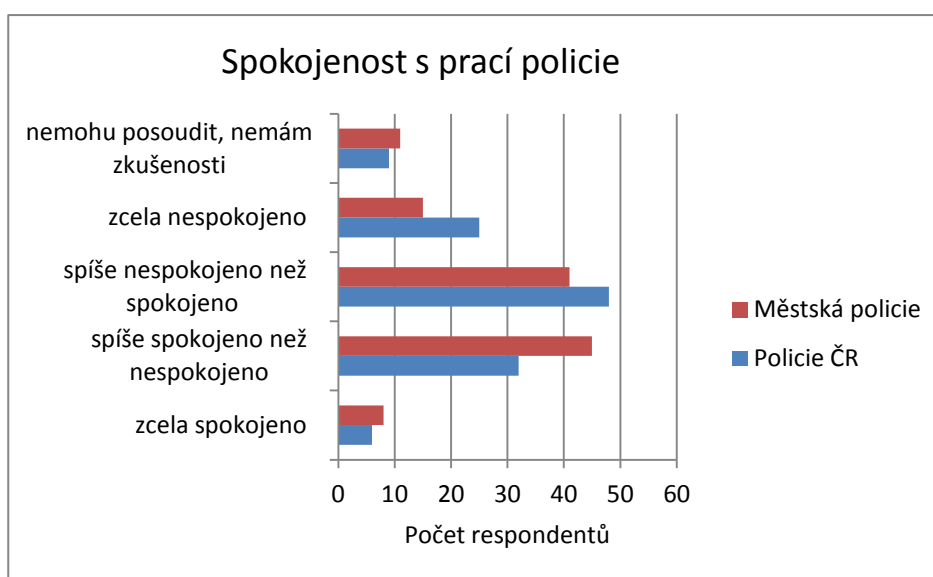
Obrázek 27 – Otázka 5

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Otázka č. 6: Pokud jste se setkali s trestným činem, byl ohlášen na Policii ČR? Pokud ne, uveďte důvody.

Pouze 50 % dotázaných uvedlo, že ohlásilo trestný čin (nebo pokus) na policii. 12 občanů uvedlo, že trestný čin neohlásilo, neboť nevěří, že by policie tento skutek objasnila, 8 občanů uvedlo, že se jednalo o malou škodu, a proto čin neohlásilo, 2 uvedli jako důvod neoznámení stud.

Otázka č. 7 Jste spokojeni s výkonem práce policie resp. městské policie v rámci zajišťování bezpečnosti ve Vyškově?

Obrázek 28 – Otázka 7

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Z odpovědí respondentů vyplývá, že s prací MP Vyškov při zajištění bezpečnosti je spokojeno (zahrnutý odpovědi zcela spokojeno a spíše spokojeno) 45 % respondentů, s prací PČR 32 %, tzn. dotazovaní respondenti jsou o 13 % více spokojení s prací obecní policie ve Vyškově než s prací PČR. Nespokojeno s prací policie (odpovědi spíše nespokojeno a zcela nespokojeno) je u MP Vyškov 47 % a u PČR 61 % dotázaných. 8 % dotázaných (u MP), resp. 7 % dotázaných (u PČR) nemohlo otázku posoudit z důvodu nedostatku zkušeností. Z dotazníkového šetření vyplývá, že s prací MP Vyškov je spokojeno více občanů než s prací PČR, ale v celkovém hodnocení je spokojenost a nespokojenost vnímána na téměř stejné úrovni, Naopak s prací PČR je nespokojeno 2/3 dotázaných.

8. otázka: *Kterým skupinám obyvatelstva by mělo město Vyškov věnovat svoji péči, kontrolu a dohled?* Respondenti mohli označit maximálně pět cílových skupin.

Z obdržených odpovědí bylo sestaveno následující pořadí jednotlivých skupin, kterým by měla být věnována největší pozornost, podrobnosti viz následující tabulka.

Tabulka 10 – 8. Otázka

Poř.	Cílové skupiny	Počet odpovědí
1.	senioři (kvůli ochraně před bytovou krádeží, podvodem apod.)	59
2.	dlouhodobě nezaměstnaní	55
3.	mladiství (nadměrně pijí alkohol, sprejeři, vandalové)	39
4.	etnické menšiny (Romové)	37
5.	lidé závislí na alkoholu, drogách, automatech	35
6.	problémoví spoluobčané (problémy s dodržováním zákonů)	29
7.	mladí lidé, kteří nemají zajištěnou ani práci, ani bydlení	27
8.	lidé po návratu z výkonu trestu	25
9.	přistěhovalci (Vietnamci, Ukrajinci aj.) s obtížnou integrací do společnosti	12
10.	Bezdomovci	10
11.	uprchlíci (žadatelé o azyl)	5
12.	jiná skupina osob	3

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Na otázky týkající se městského kamerového dohlížecího systému (MKDS) odpovídali respondenti následovně:

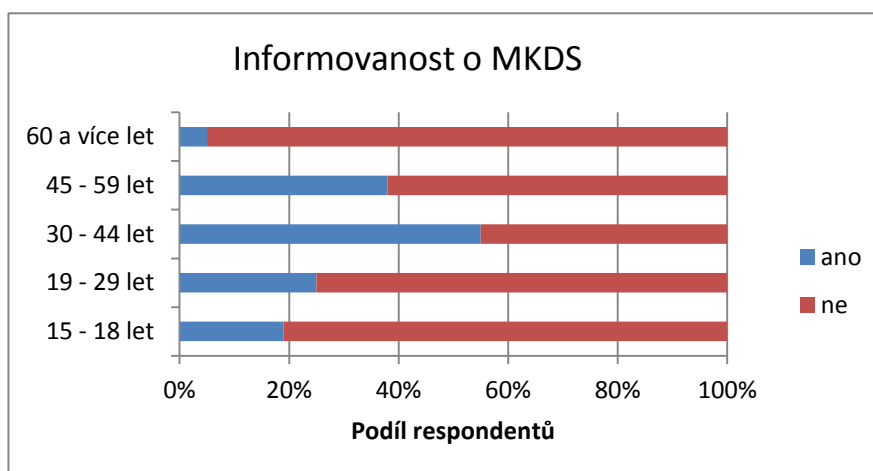
9. otázka: *Jak velkou roli podle Vás sehrává městský kamerový dohlížecí systém v napomáhání odhalování trestné činnosti a prevenci kriminality ve Vyškově?*

K otázce, zda MKDS sehrává významnou roli v prevenci kriminality a odhalování trestné činnosti v lokalitách města Vyškova, se 55 respondentů vyjádřilo ve smyslu velmi významného opatření, roli spíše významnou MKDS přisoudilo 35 respondentů, spíše nevýznamnou 20 respondentů a jako nevýznamné opatření ho hodnotilo 10 respondentů. Z těchto odpovědí vyplývá, 2/3 obyvatel považuje MKDS za významné opatření před prevencí kriminality.

10. otázka: *Jste dostatečně informován/a o rozmístění jednotlivých kamerových bodů (MKDS) na monitorovaných veřejných prostranstvích?*

Z obdržených odpovědí je jednoznačné, že téměř 2/3 respondentů není dostatečně informováno o rozmístění jednotlivých kamerových bodů ve Vyškově.

Na níže uvedeném grafu je vyjádřen vztah informovanosti obyvatel o MKDS vzhledem k věku respondentů.

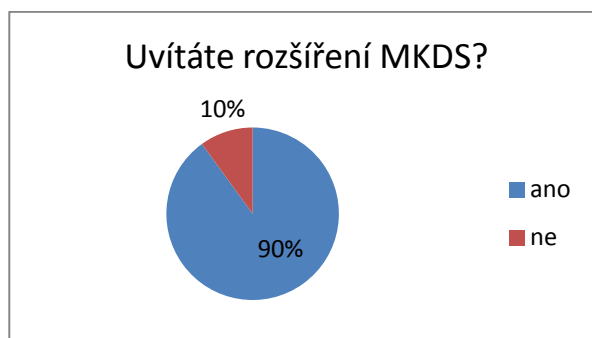

Obrázek 29 – Otázka 10 dle věku

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Je zřejmé, že nejvíce neinformovaných občanů je ve věku 60 a více let, dále mladých lidí (do 29 let) a naopak nejvíce informovaní jsou občané středního věku (30 – 44 let).

11. otázka: Podporujete záměr města rozšířit MKDS a vybudovat další kamerové body?

Obrázek 30 – Otázka 11

Zdroj: vlastní zpracování dle [45]

Záměr města rozšířit MKDS je téměř jednoznačně (90 % respondentů) přijímán obyvateli pozitivně a velice by ho nejen obyvatelé uvítali. Dle 10 % respondentů je již počet kamer ve Vyškově dostatečný.

Z dalších návrhů na zvýšení bezpečnosti obyvatelstva ve Vyškově stojí za zmínku především návrhy týkající se zvýšení počtu pěších hlídek v ulicích, snížení trestní odpovědnos-

ti dětí na 14 let, seznamování se zastupitelů města s problémy obyvatel města a více podpořit a kontrolovat zařízení pro trávení volného času dětí a mládeže.

6.2 Závěry z dotazníkového šetření o vnímání pocitu bezpečí občanů města Vyškova a podpoře rozšíření MKDS:

Z provedeného dotazníkového šetření vyplynuly tyto poznatky:

- a) 45 % dotázaných se necítí ve Vyškově bezpečně, je to každá druhá žena a každý třetí muž. Nejméně bezpečnou lokalitou se jeví sídl. Osvobození, Smetanovy sady a stezka Víta Nejedlého, obchodní centra, okolí ul. Albrechtova,
- b) Z jednotlivých druhů kriminality občany nejvíce trápí vykradení garáže, sklepů, vykradení automobilu či krádeže kola, automobilu. Naopak nejméně ohroženi se cítí být pomluvou, vraždou, loupežným přepadením a výtržností a rvačkou,
- c) Nejvíce ohroženi se tazatelé cítí být recidivisty (30 % odpovědí), přibližně ¼ tazatelů se cítí být ohrožena občany romské národnosti (27 %), další významnou skupinu tvoří osoby pod vlivem alkoholu, či drogově závislí.
- d) Každý 3. respondent se v posledních 3 letech stal obětí trestného činu (nebo ve stádiu pokusu), zarážející je ale fakt, že jen necelá polovina dotázaných tento trestný čin ohlásila příslušným orgánům. Největší zastoupení měly krádeže jízdního kola (13 případů), vykradení sklepa nebo garáže (8 případů), překvapující je počet 7 případů domácího násilí.
- e) Při označení skupin obyvatel, které zasluhují zvýšenou pozornost, stanovili respondenti pořadí následovně: 1. místo - skupina seniorů (ochrana před bytovou krádeží, podvodem), 2. místo obsadili dlouhodobě nezaměstnaní (nadpoloviční většina) a 3. skupinu s přibližně stejným počtem odpovědí tvořili mladiství (kteří nadměrně pijí alkohol, sprejeři, vandalové), etnické menšiny (Romové), lidé závislí na alkoholu, drogách, automatech.
- f) S prací MP Vyškov, je spokojeno více občanů než s prací PČR, ale v celkovém hodnocení je spokojenost a nespokojenost vnímána na téměř stejné úrovni, Naopak s prací PČR je nespokojeno 2/3 dotázaných,
- g) 2/3 obyvatel považuje MKDS za velmi významné opatření před prevencí kriminality a téměř 90 % z nich podporuje jeho rozšíření,
- h) téměř 2/3 respondentů není dostatečně informována o rozmístění kamerových bodů, a to nejvíce ve věkové kategorii seniorů a mladých lidí ve věku do 29 let.

7 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Návrhy a doporučení budou vycházet z provedených analýz a dotazníkového šetření. Budou shrnuty ve SWOT analýze a dále konkrétně rozvedeny.

7.1 SWOT ANALÝZA

Analýza se zaměřuje na silné a slabé stránky zajištění bezpečnosti ve městě Vyškově, dále na příležitosti, které poskytuje současná situace a hrozby, kterým se musí následně čelit. Pomocí analýzy dojde k zmapování a uvědomění souvislostí, se kterými se každodenně setkáváme a které jsou pro bezpečnost občanů důležité. Z jejího vyhodnocení vyplynou možné návrhy a doporučení v dané oblasti.

Tabulka 11 – SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> + dostupnost všech základních složek IZS včetně vlastní MP, + moderní kamerový dohlížecí systém, + rozmanitost institucí podílejících se na prevenci kriminality, + připravenost města na mimořádné události na dobré úrovni (orgány, plány), + výborné hodnocení podnikateli v programu „Město pro byznys“, + vyhlášky města týkající se zákazu konzumace alkoholu, výherních automatů, podomního prodeje, + kladné výsledky v nápadu kriminality, objasněnosti TČ, nezaměstnanosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - dosud nevypracovaný plán prevence kriminality, - efektivnost současných programů prevence kriminality, - koordinace aktivit jednotlivých subjektů podílejících se na prevenci kriminality, - zastaralý stav objektů (zimní stadion, pivovar), - malý zájem města o vybudování nových lokalit pro bydlení, - podstav policistů PČR.

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> ? zmodernizování informačního systému pro činnost strážníků MP, ? zvýšení počtu kamerových bodů, které pozitivně vnímají i občané města, ? zkvalitnění preventivně výchovné činnosti, ? zavedení městského informačního kanálu „Bezpečný Vyškov“, ? plán prevence kriminality orientovat na ženy, seniory, mladistvé, kteří nejsou nikde organizováni, recidivisty, ? vytvářet pracovní místa pro obtížně umístitelné a dlouhodobě nezaměstnané, ? zajistit uzamykatelné stojany na kola, samolepky pro seniory, kurzy sebeobrany pro ženy, ? vybudovat nízkoprahové centrum pro mladistvé, nízkonákladové bydlení, ? podílet se na vytváření nových lokací pro bydlení, ? podporovat terénní programy. 	<ul style="list-style-type: none"> ! nedůvěra občanů v činnost policejních orgánů, ! malý zájem občanů o zapojení do programů prevence kriminality, ! možný nárůst kriminality, nedostatečné informace o latentní kriminalitě, ! nedostatek finančních prostředků, ! malá zodpovědnost občanů k ochraně svého majetku, ! populační vývoj a stárnutí obyvatelstva a nedostatek zařízení pro jejich možné umístění, ! prohlubující se záporné saldo migrační politiky, ! nedostatečná reakce na stárnutí populace, snižování podílu ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Zdroj: vlastní dle provedených analýz

7.2 Návrhy a doporučení

V oblasti komunitní prevence by se mělo město Vyškov zaměřit na ty skupiny obyvatelstva, které se cítí být nejvíce ohrožené (ženy, senioři) a i na možné pachatele trestných činů, kterými se cítí být nejvíce ohroženi (recidivisté, Romové, závislí na návykových látkách, vandalové, sprejeři atd.).

CÍLOVÁ SKUPINA ŽENY - prevence zaměřená na ženy by mohla spočívat v realizaci **kurzů sebeobrany** nebo jiných bojových umění například kurzů karate, aikida či boxu.

Tyto kurzy by se mohly pravidelně opakovat a byly by bezplatně poskytovány všem přihlášeným ženám, které mají trvalý pobyt ve Vyškově. Ženám s malými dětmi by mohly být poskytnuty MP Vyškov **reflexní prvky** na kočárky, helmy a dětská kola s cílem zvýšit bezpečnost dětí v podmínkách zhoršené viditelnosti a za tmy.

CÍLOVÁ SKUPINA SENIOŘI – pro ty by mohl být realizován projekt **samolepky velikosti A4**, které by si mohli senioři nalepit na vnitřní stranu vchodových dveří, kde by byly vyobrazeny jednotlivé uniformy posádek IZS, případně kopie jejich služebních průkazů, údaje o správních sítích v daném městě včetně nejdůležitějších telefonních čísel. Tyto samolepky by měly pozitivně podpořit rozhodování seniorů ověření totožnosti osoby za dveřmi. Senior by porovnal osobu na obrázku s osobou za dveřmi.

Dalšími možnostmi pro zvýšení pocitu bezpečí seniorů či handicapovaných osob je bezplatné instalování **bezpečnostních řetízků** na vstupní dveře do bytů a rodinných domů. Žádat o tento bezpečnostní prvek by mohli osoby starší 65 let či osoby s průkazem ZTP bydlící ve Vyškově. Dle velikosti poskytnuté dotace by byl stanoven maximální počet instalovaných bezpečnostních řetízků. Další možností je použití **osobních alarmů** pro vybrané věkové skupiny. Tato poplašná zařízení by měla napomoci starým lidem zastrašit či zastavit případné útočníky, pomocí velice hlučného spuštění alarmu a upozornění na sebe.

CÍLOVÁ SKUPINA SOCIÁLNĚ VYLOUČENÍ - koordinovat aktivity jednotlivých subjektů podílejících se na prevenci kriminality, dále je podporovat v jejich činnosti pomocí dotací na jejich činnost, spolupracovat především s **Probační a mediační službou**, která dohlíží na začleňování osob, vracejících se z výkonu trestu, do společnosti, neboť ti se podílejí největší měrou na kriminální činnosti ve městě. Podporovat i činnost **IQ Roma, o.s.** a pomoci tak začleňování romské komunity do každodenního života. Dále vytvářet pracovní místa spolu s Úřadem práce ve Vyškově pro jejich uplatnění.

CÍLOVÁ SKUPINA DĚTI, MLÁDEŽ A RODINA - vybudování „**nízkoprahového zařízení**“ – místo pro setkávání mladých lidí. Ve Vyškově není žádné centrum nebo klubovna, kde by se mohla mládež setkávat, trávit volný čas apod. Nízkoprahové zařízení by nabízelo volnočasové aktivity pro jinak neorganizovanou mládež ve věku 6 až 26 let. Jednalo by se o preventivní program, který společně s rozšířením nabídky volnočasových aktivit přinese i snížení výskytu sociálně patologických vlivů. Nízkoprahové zařízení je určeno pro děti a mládež, které tráví svůj volný čas touláním na ulici, v partě, či jinak

neorganizovaně. Je volnočasovou alternativou, ale navíc poskytuje poradenství, sociální servis a terénní práci.

Opatření: vytipování vhodného objektu pro nízkoprahové zařízení a subjektu, který by požádal o dotaci na realizaci a zároveň se ujal realizace tohoto projektu.

Realizátoři a partneři: Město Vyškov, IQ Roma servis, o.s., Sdružení Podané ruce, o.s., Sdružení „Piafa ve Vyškově, o.s.

CÍLOVÁ SKUPINA OSOBY NEPŘÍZPŮSOBENÉ A V PŘECHODNÉ KRIZI

Ve Vyškově je absence „bydlení s doprovodnou sociální službou“, tj. pro ty, kteří vyčerpali možnost např. azylového bydlení, a neexistuje pro ně žádné následné řešení. Vhodné je doplnit či podmínit samostatné bydlení službami typu sociální rehabilitace a vytvářet a podporovat „nízkonákladové“ bydlení.

Realizátoři a partneři: Město Vyškov Jihomoravský kraj, dotčená ministerstva.

CÍLOVÁ SKUPINA SENIOŘI A ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÍ

Prioritou je zajistit podmínky způsobu života v přirozeném prostředí, neboť vzhledem ke stárnutí obyvatelstva má jednoznačnou prioritu zkvalitňování pečovatelské služby a případně její rozšiřování. Rozvoj terénních služeb pro seniory odpovídá celkovým trendům a strategii vytvoření komplexu služeb, který umožní seniorům co nejdelší setrvání v přirozeném prostředí.

Opatření: udržení rozsahu služeb terénní péče a její dostupnost.

Realizátoři a partneři: Centrum sociálních služeb Vyškov, o.p.s., Oblastní charita Vyškov, Poradna a půjčovna rehabilitačních a kompenzačních pomůcek „PAPRSEK“, Rodinná pohoda, o.s.

DOPORUČENÍ PRO ZEFEKTIVNĚNÍ PRÁCE MP VYŠKOV

Z dlouhodobých zkušeností s provozem a na základě analýzy potřeb MP Vyškov bylo zjištěno, že dosavadní program DERIK, který MP využívá ke své činnosti je již zastaralý a nevyhovující. Velkou část nutné agendy MP Vyškov nelze v tomto programu zpracovat a musí být řešena alternativními způsoby, což přináší dodatečné náklady a zvýšenou časovou zátěž na administrativu strážníkům MP Vyškov. Návrhem je zavedení **nového informačního systému do provozu MP Vyškov**, který by přinesl efektivní nástroj boje proti kriminalitě, např. díky okamžitému získání informací o odcizených vozidlech a hledaných osobách, přispěl by k prevenci kriminality, a také ke zlepšené kontrole celkového fungování MP Vyškov. Informační systém představuje komplexní řešení pro efektivní řízení klíčových procesů a zvýšení úrovně služeb MP Vyškov s plnou podporou mobil-

ních zařízení a strážníků v terénu včetně vazby na informační systém městského úřadu Vyškov vč. GPS lokace např. v tabletech, s cílem zjistit konkrétní statistiku nápadu trestnou činností v jednotlivých lokalitách města.

Využít dotační titul pro **rozšíření městského kamerového dohlížecího systému** až na přibližně 25 - 30 kamerových bodů, neboť MKDS velkou měrou přispívá k situační prevenci kriminality ve městě a z dotazníkového šetření vyplývá, že občané pozitivně vnímají jeho působnost a podporují jeho rozšíření.

Zefektivnit **projekt „Poznej svého strážníka“** a vtáhnout občany daných lokalit do dění týkající se prevence kriminality v předemtné lokalitě.

ZLEPŠENÍ INFORMOVANOSTI OBYVATEL

Zlepšení informovanosti obyvatel by mohlo spočívat ve vytvoření **webového portálu „Bezpečný Vyškov“**, kde by se občané dozvěděli veškeré potřebné informace týkající bezpečnostních otázek ve městě. Mohly by zde být souhrnné informace týkající se krizového řízení, prevence kriminality, údaje o činnosti PČR a MP Vyškov, také podrobné údaje o MKDS.

Dálo by bylo vhodné uskutečnit pravidelně, např. každé čtvrtletí, **veřejné setkání institucí s občany** k problematice bezpečnosti. Na veřejném setkání by byli přítomni zástupci policie, samosprávy a dalších odpovědných organizací s obyvateli města, aby společně diskutovali o bezpečnostních problémech a o možnostech jejich řešení. Smyslem veřejného setkání je zapojit veřejnost do řešení bezpečnostních problémů na místní úrovni a také zvýšit informovanost občanů o problematice prevence kriminality. Občané by své náměty na projednávání mohli sdělit např. přes nově vybudovaný webový portál, kde by byl přehledně rozepsán rozpis jednotlivých setkání.

Město Vyškov by se mělo podílet na **nové bytové výstavbě** či nově přivést inženýrské sítě k vytipovaným lokalitám, a aktivně tak bojovat se zápornými čísly migrační politiky.

ZÁVĚR

Závěrem lze konstatovat, že zajištění bezpečnosti, ochrana životů, zdraví a majetku jsou základní povinností státu, ale určitou odpovědnost musí nést i konkrétní občan. Kriminalita je jedním z nejzávažnějších jevů, na které se obrací pozornost společnosti. Vedle zákonných represivních prostředků slouží k účinnému potlačování kriminality také nástroje preventivní politiky. Podstatným předpokladem pro fungování prevence kriminality je, aby byla pozitivně vnímána jako prioritní zájem společnosti, a aby se co nejširší okruh občanů zapojil do různých preventivních aktivit v rámci celé společenské struktury. Pro město Vyškov by mělo být tedy prioritou, zvolit takový program prevence kriminality, který by přinesl dostatečně konkrétní obsah, a který mohou občané svojí vlastní aktivitou a jednáním významně pozitivně ovlivňovat a podporovat.

Město Vyškov lze považovat za relativně bezpečné město. Z uskutečněných analýz protiprávního jednání vyplývá, že dochází ke snižování nápadu trestné činnosti a naopak ke zvýšení její objasňenosti, to nic ale vypovídá o skryté (latentní) kriminalitě a vnímání pocitu bezpečí jednotlivými obyvateli.

Sociálně-demografická analýza zabývající se problematikou demografického vývoje obyvatelstva, otázkami zaměstnanosti v regionu, sociálními dávkami odrážejícími míru chudoby a existencí vyloučených lokalit ve městě prokázala, že situace ve městě z pohledu z tohoto pohledu je na stabilizované úrovni a lze ji kladně hodnotit. Slabým článkem řetězce je ovšem existence vyloučené romské komunity a její začleňování do společnosti.

Na základě provedené bezpečnostní analýzy a podkladů MV ČR o existenci rizikových lokalit lze konstatovat, že ve městě Vyškov existují rezervy v prevenci trestné činnosti. I přesto, že okres Vyškov dle hodnocení rizikovosti lokalit v rámci ČR pro účely dotací v rámci prevence kriminality nedosahuje kritických hodnot, je třeba, aby se Komise pro prevenci kriminality při Radě města Vyškova těmito otázkami podrobně zabývala ve smyslu realizace opatření k zabezpečení minimalizace nápadu obyvatel trestnou činností a plnění Komplexního součinnostního programu prevence kriminality na místní úrovni. I nadále je žádoucí větší všímavost k projevům sociální patologie u občanů města, růst kvality policejní práce zejména při odhalování a objasňování trestné činnosti a tvorba preventivních opatření zainteresovanými institucemi.

Městská policie Vyškov se podílí především na situační prevenci, která staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Do budoucna je vhodné zaměřit se na zvýšení počtu kamerových bodů městského dohlížecího systému, neboť jeho instalace se setkává s příznivým hodnocením veřejnosti a velkou měrou přispívá k prevenci kriminality. Dále by bylo vhodné zmodernizovat informační systém městské policie, neboť stávající program, který využívá, už v rámci existujících moderních technologií svými možnostmi zaostává za možnostmi jiných informačních systémů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bibliografie

- [1] BAŠOVSKÝ, O. – MLÁDEK, J.: Geografia obyvateľstva a sídiel. Skripta. UK Bratislava 1985.
- [2] BRABEC, František. *Bezpečnost pro firmu, úřad, občana*. 1.vyd. Praha: Public History, 2001, 400 s. ISBN 80-864-4504-6.
- [3] CEJP, M. (2011): *Aplikace výzkumných technik a metod v kriminologii*. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Praha, 133 s.
- [4] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 431 s. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4.
- [5] CHARBUSKÝ, Miloš. *Řízení měst v historickém vývoji*. 2. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 1999. ISBN 80-7194-202-2.
- [6] LINHART, P. a MARTÍNEK, B. a kol. autorů. *Ochrana obyvatelstva: Studijní materiál k modulu E*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství HZS ČR, 2006. 127 s.
- [7] MARYÁŠ, Jaroslav a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická geografie I*. 2. rozš. a dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001, 156 s. ISBN 80-210-2595-6.
- [8] NOVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004, 451 s. ISBN 80-735-7026-2.
- [9] PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Vyd. 1. Praha: Police History, 2006, 255 s. ISBN 80-864-7735-5.
- [10] SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 290 s. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3803-896.
- [11] ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V., HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007, 157 s. ISBN 978-80-7385-007-4.
- [12] ZOUBKOVÁ, Ivana a Marcela MOULISOVÁ. *Kriminologie a prevence kriminality*. Vyd. 1. Praha: Armex Publishing, 2004, 146 s. ISBN 80-867-9505-5.

Internetové zdroje:

- [13] Bezpečnostní strategie České republiky (2015). *Portál krizového řízení JmK*. [online]. [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/aktualni-situace/all-bezpecnostni-strategie-ceske-republiky-2015>

- [14] Co hrozí v JMK. *Portál krizového řízení pro JMK* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/ohrozeni/co-hrozi-v-jmk>
- [15] Co hrozí v JMK. *Portál krizového řízení pro JMK* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/ohrozeni/prehled-moznych-zdroju-mimoradnych-udalosti-na-uzemi-orp-18>
- [16] Program prevence kriminality. *Město Šternberk* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.sternberk.eu/bezpecnost/program-prevence-kriminality>
- [17] O prevenci kriminality. *Prevence kriminality v České republice* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.prevencekriminality.cz/o-prevenci-kriminality/teoreticky-uvod>
- [18] Programy prevence kriminality. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/programy-prevence-kriminality.aspx>
- [19] Město Vyškov. [online]. [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: www.vyskov-mesto.cz
- [20] Statistická ročenka 2014. *Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje* [online]. [cit. 2015-04-16].
- [21] O Policii ČR: *Policie ČR* [online]. [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
- [22] *Policie České republiky: ÚO Vyškov* [online]. [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/uo-vyskov.aspx>
- [23] Malý lexikon obcí České republiky - 2014. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2014-n-gdc2kaznu>
- [24] Závěrečný účet města Vyškova za rok 2014. *Město Vyškov* [online]. [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: http://www.vyskovmesto.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18857&id_dokumenty=1112082
- [25] Komunitní plán sociálních služeb ve Vyškově na období 2015 – 2017. *Město Vyškov* [online]. [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: http://www.vyskovmesto.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18857&id_dokumenty=1110243

- [26] Roční hodnotící zpráva Komunitního plánu sociálních služeb ve Vyškově za rok 2013. *Město Vyškov* [online]. [cit.2015-04-16]. Dostupné z: http://www.vyskov-mesto.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18857&id_dokumenty=1108594
- [27] Maslowova pyramida. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-03-30]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Maslowova_pyramida
- [28] Ochrana osob a majetku. *Slezská univerzita v Opavě* [online]. [cit. 2015-3-16]. Dostupné z: http://www.slu.cz/math/cz/knihovna/ucebni-texty/Ochrana-osob-a-majetku/Bezpecnost-a-bezpecnostni-prostredi_-bezpecnostni-rizika-a-ohrozeni.pdf/view
- [29] Integrovaný záchranný systém a krizové řízení. MV – Generální ředitelství HZS ČR Školní a výcvikové zařízení HZS Brno [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: http://www.oupobm.cz/vyuka/pripravaSLZK/IZS_a_KR.pdf
- [30] Hasičský záchranný sbor Praha [on-line]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z WWW: http://www.hzspraha.cz/soubory/inf_izs.html.
- [31] Sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: vdb.czso.cz/sldbvo
- [32] Horská služba má jednotné číslo 1210. *Záchranná služba vrcholky hor z. s.* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.vrcholkyhor.cz/novinky/18-horska-sluzba-ma-jednotne-cislo-1210.html>
- [33] GRÍVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4, aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 536 s. ISBN 978-80-7478-614-3. Dostupné z: obchod.wolterskluwer.cz/cz/ukazka.dm-14066.pdf
- [34] Zdravotnická záchranná zdravotní služba JmK [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.zzsjsmk.cz/uzemni-oddeleni-vyskov>
- [35] Nejvhodnější volbou pro podnikání na jižní Moravě je Vyškov. *Město pro byznys* [online]. [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: <http://www.mestoprobyznys.cz/aktuality/id/2232>
- [36] Kriminalita. *Policejní prezidium České republiky* [online]. [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
- [37] Stav obyvatel ve vybraném území - časová řada. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2015-04-17]. Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&pro_4_41=592889&childsel0=5&childsel0=5&cislotab=DEM1030CU&vo=null&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

- [38] Informace o regionech, městech a obcích. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=5&&expand=1
- [39] Statistické výkazy, grafy, mapy a jiné údaje. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/kop/vyskov/statistika>
- [40] Programy prevence kriminality. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/programy-prevence-kriminality.aspx>

Interní zdroje:

- [41] Interní statistika TČ, OO PČR Vyškov, ústní informace od npor. Bc. Igora Sobotky
- [42] Výroční zprávy Městské policie Vyškov, statistiky, ústní informace od strážníka Ing. Pavlíný Dobešové
- [43] Interní statistika KOP ÚP ve Vyškově - Mgr. Bc. Magda Dubrovská
- [44] Údaje poskytnuté preventistkou kriminality na Městském úřadě ve Vyškově – paní Věrou Legnerovou
- [45] Dotazníkové šetření o pocitu bezpečí obyvatel města Vyškova – vlastní zdroj

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DDM	Dům dětí a mládeže
EPS	Elektronické požární signalizace
EZS	Elektrické zabezpečovací systémy
HZS	Hasičský záchranný sbor
JMK	Jihomoravský kraj
JPO	Jednotky požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KOP	Kontaktní pracoviště
MKDS	Městský kamerový dohlížecí systém
MP	Městská policie
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
OO	Obvodní oddělení
PCO	Pult centralizované ochrany
PČR	Policie České republiky
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
TČ	Trestný čin
TZ	Trestní zákoník
ÚO	Územní odbor
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Otázky bezpečnosti	14
Obrázek 2 – Lokace Vyškova v rámci ČR	30
Obrázek 3 – Podíl zásahů JPO ve Vyškově	35
Obrázek 4 – Objasněnost jednotlivých druhů kriminality	46
Obrázek 5 – Porovnání struktury kriminality na Vyškovsku a v ČR	46
Obrázek 6 – Struktura pachatelů kriminality na Vyškovsku v letech 2012 – 2014.....	47
Obrázek 7 – Struktura TČ páchaná recidivisty	48
Obrázek 8 – Vývoj počtu zjištěných přestupků MP Vyškov v letech 2008 – 2014	50
Obrázek 9 - Podíl přestupků v roce 2014	51
Obrázek 10 – Vývoj majetkových trestných činů a přestupků v období 2011 – 2014.....	51
Obrázek 11 – Vývoj počtu obyvatel v letech 1993 - 2013	53
Obrázek 12 – Rozložení věkových skupin obyvatelstva	53
Obrázek 13 – Podíl obyvatel ve věkové skupině 0 – 14 a 65 a více let v letech 1993 – 2013	54
Obrázek 14 – 20-letý vývoj migračního přírůstku ve Vyškově.....	55
Obrázek 15 – Srovnání vývoje průměrné nezaměstnanosti ve Vyškově a v ČR v letech 2005 – 2014	56
Obrázek 16 – Vzdělanostní struktura nezaměstnaných	57
Obrázek 17 – Dispečink MP Vyškov	69
Obrázek 18 – Počet událostí zjištěných MKDS v letech 2005 – 2014	71
Obrázek 19 – Věková struktura respondentů.....	79
Obrázek 20 – Pohlaví respondentů	79
Obrázek 21 – Vzdělání respondentů	79
Obrázek 22 – Zaměstnání respondentů	80
Obrázek 23 – Otázka 1	80
Obrázek 24 – Otázka 1 dle věkové struktury.....	81
Obrázek 25 – Otázka 3.....	82
Obrázek 26 – Otázka 4.....	83
Obrázek 27 – Otázka 5.....	83
Obrázek 28 – Otázka 7.....	84
Obrázek 29 – Otázka 10 dle věku	86
Obrázek 30 – Otázka 11.....	86

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Zásahy JPO ve Vyškově v roce 2014	35
Tabulka 2 – Trestné činy na Vyškovsku v letech 2012 - 2014.....	45
Tabulka 3 – Struktura kriminality na Vyškovsku a v ČR za rok 2014.....	47
Tabulka 4 – Struktura pachatelů	47
Tabulka 5 – Pořadí trestných činů páchaných recidivisty v roce 2014	49
Tabulka 6 – Pohyb obyvatelstva ve Vyškově za rok 2013	54
Tabulka 7 - Přehled základních ukazatelů o nezaměstnaných za okres Vyškov v letech 2013 – 2014.....	57
Tabulka 8 – Přehled vyplacených nepojistných sociálních dávek – KOP Vyškov	58
Tabulka 9 – Kritéria rizikovosti okresů jihomoravského kraje za rok 2011	60
Tabulka 10 – 8. Otázka	85
Tabulka 11 – SWOT ANALÝZA.....	88

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: STATISTIKA MP VYŠKOV (2011 – 2014)

PŘÍLOHA P II: PŘEHLED ZÁKLADNÍCH UKAZATELŮ NEZAMĚSTNANOSTI
ZA OKRES VYŠKOV

PŘÍLOHA P III: RIZIKOVÉ OKRESY ČR

PŘÍLOHA P IV: ROZMÍSTĚNÍ KAMEROVÝCH BODŮ VE VYŠKOVĚ A ZÁBĚR
Z KAMERY

PŘÍLOHA P V: DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P I: STATISTIKA MP VYŠKOV (2011-2014)

Zdroj [42]

ROK	2011	2012	2013	2014
Uloženo v blokovém řízení ks/Kč	1 565 / 690 300	1 661 / 666 800	1 699 / 531 900	1 361 / 347 200
Na místě nezaplaceno	459 / 344 100	401 / 271 900	293 / 168 200	192 / 100 200
Na místě zaplaceno	1 106 / 346 200	1 260 / 394 900	1 406 / 363 700	1 169 / 247 000
Vyřešeno domluvou	440	611	870	1099
Předáno komisi	250	308	314	250
Přestupky v dopravě	1 773 / 553 600	2 039 / 513 700	2 315 / 379 400	2 243 / 260 500
Ostatní (§ 50, 49, 47, 46, 30/1)	482 / 136 700	541 / 155 000	568 / 152 500	467 / 86 700
CELKEM PŘESTUPKŮ	2255	2580	2883	2710
§ 50, zák. č. 200/1990 Sb. (přestupky proti majetku)	212	247	271	161
§ 49, zák. č. 200/1990 Sb. (přestupky proti občanskému soužití)	63	49	56	34
§ 47, zák. č. 200/1990 Sb. (přestupky proti veřejnému pořádku)	136	171	132	142
§ 46, zák. č. 200/1990 Sb. (ost. přestupky proti pořádku)	63	69	103	127
§ 30/1, zák. č. 200/1990 Sb. (přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami)	8	5	6	3
Přiloženo TPKZOV (bota)/PA (výzva)	264 / 528	485 / 649	675 / 788	408 / 1379
Odchyceno psů	85	75	81	98
Doporučené zásilky	162	244	208	156
Oznámení na tísňovou linku 156	1 366	1 389	1 260	1 285
Použito donucovacích prostředků	6	1	4	5
Předvedeno osob na OO PČR	5	5	2	1
Osoby podezřelé z TČ	29	20	30	21
Hledané osoby/vozidla v pátrání	3 / 0	2 / 0	2 / 0	3 / 0
Zjištěných událostí MKDS	518	543	466	442
Provedené odtahy vozidel	50	1	0	0
Měření rychlosti (PŘ/částka)	262 / 253 800	295 / 203 100	84 / 47 800	86 / 48 500
Parkovací automaty	2 875 108	3 107 836	3 442 542	3 388 851
Převoz na záchytnou stanici	23	17	14	9
Provedení či účast na preventivních akcích	14	15	18	15

PŘÍLOHA P II: PŘEHLED ZÁKLADNÍCH UKAZATELŮ NEZAMĚSTNANOSTI ZA OKRES VYŠKOV

Ukazatelé	k 31. 12. 2013	k 31. 12. 2014	rozdíl ab- solutní	rozdíl v %
Počet nezaměstnaných uchazečů	4586	3816	-770	-17
z toho dosažitelných uchazečů	4482	3629	-853	-19
obyvatelstvo (15 - 64 let)	61397	60483	-914	-1
podíl nezaměstnaných osob na obyva- telstvu	7,30%	6,00%	-1,30%	-18
nově hlášení uchazeči	555	532	-23	-4
vyřazení uchazeči	226	308	82	36
osoby se zdravotním postižením (OZP)	569	505	-64	-11
podíl OZP na celku	12,40%	13,20%	1%	6
absolventi škol a mladiství	381	258	-123	-32
podíl absolventů škol na celku	8,30%	6,80%	-2%	-18
počet uchazečů s nárokem na P v N	1059	939	-120	-11
podíl uchazečů s nárokem na P v N	23,10%	24,60%	2%	6
Volná pracovní místa (VPM)	257	296	39	15
počet uchazečů na 1 VPM	17,8	12,9	-4,9	-28

Věková struktura nezaměstnaných k 31. 12. 2014

do 19 let	125	3,3%
<i>z toho mladiství</i>	18	0,5%
20 - 29 let	913	23,9%
30 - 39 let	873	22,9%
40 - 49 let	764	20,0%
50 - 59 let	973	25,5%
60 - 65 let	168	4,4%
Celkový počet nezaměstna- ných	3816	100 %
průměrný věk	40,4	

Doba evidence uchazečů na ÚP	Počet uchazečů
do 3 měsíců	1089
3-6 měsíců	687
6-9 měsíců	333
9-12 měsíců	274
12-24 měsíců	562
více než 24 měsíce	871

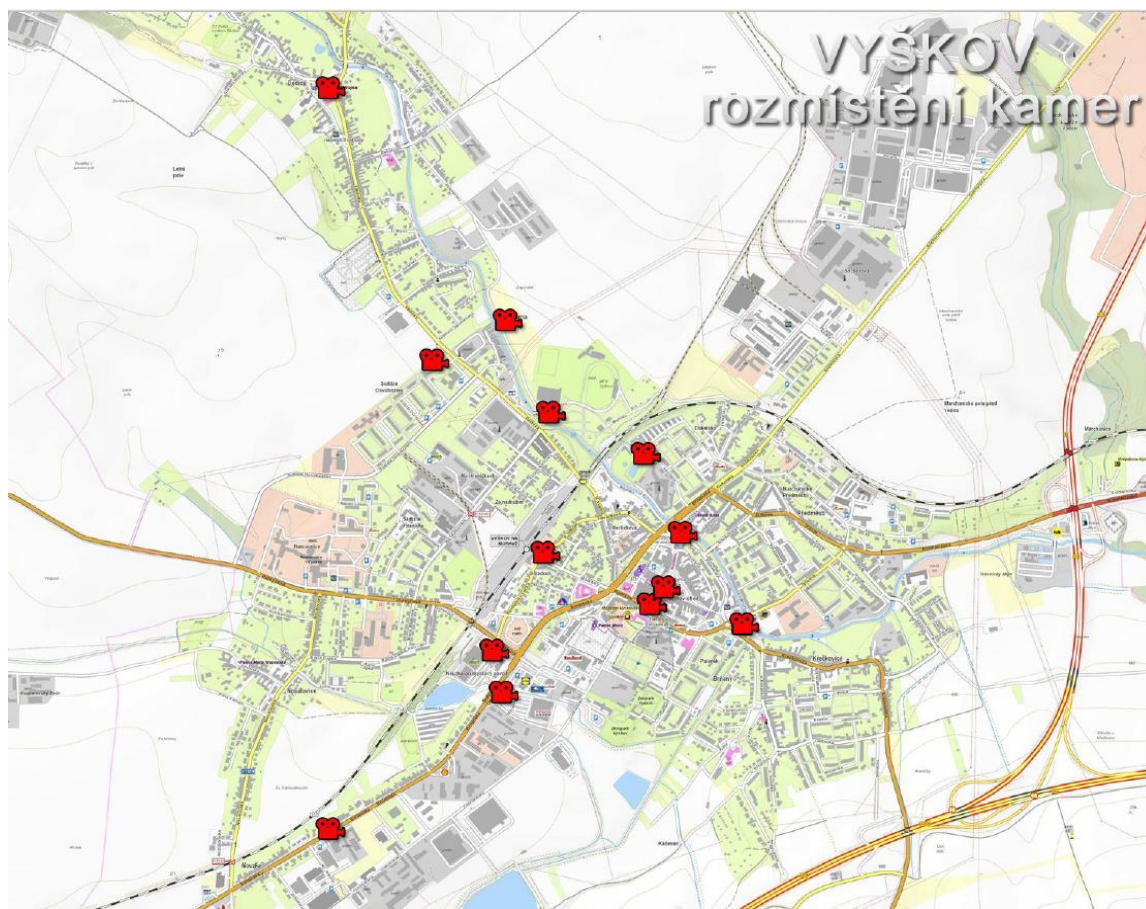
Vzdělanostní struktura	Počet neza- městnaných	% podíl
základní vzdělání + praktická škola	811	21%
střední odborné vzdělání (vyučen)	1744	46%
úplné střední odborné vzdělání (s matu- ritou)	940	25%
vyšší odborné vzdělání	38	1%
bakalářské vzdělání	74	2%
vysokoškolské vzdělání	203	5%
doktorské vzdělání	6	0%
Celkem	3816	100%

Zdroj: [43] vlastní
zpracování

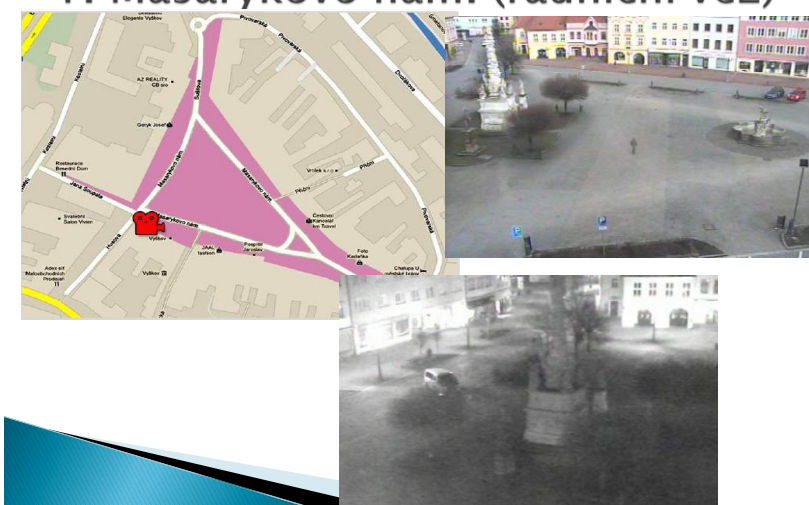

PŘÍLOHA P IV: ROZMÍSTĚNÍ KAMEROVÝCH BODŮ VE VYŠKOVĚ A ZÁBĚR Z KAMERY

1. Masarykovo nám. (radniční věž)

Zdroj [42]

PŘÍLOHA P V: DOTAZNÍK

Dobrý den, jmenuji se Martin Veselý a jsem studentem univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Vypracovávám diplomovou práci na téma „Posouzení bezpečnosti ve městě Vyškova“. Prosím Vás o vyplnění dotazníku, které se týká zjištění pocitu bezpečí obyvatel ve městě a názoru na rozšíření městského kamerového dohlížecího systému. Velmi Vám děkuji za spolupráci

Věk   15 – 18   19 – 29   30 – 44   45 – 59   60 a více let

Dosažené vzdělání   základní   vyučen/a   středoškolské s maturitou   vysokoškolské

Postavení v zaměstnání   zaměstnanec   OSVČ   zaměstnavatel   nezaměstnaný
 studující   v domácnosti, na mateřské   důchodce   jinak ekonomicky aktivní

Pohlaví   žena   muž

1) Cítíte se ve Vyškově bezpečně?   ANO   NE

2) Ve kterých lokalitách se cítíte nejméně bezpečně a proč?

- Smetanovy sady .....
- Sídl. Osvobození .....
- ul. Albrechtova .....
- Smetanovo nábřeží .....
- ul. Brněnská .....
- ul. Sochorova .....
- ul. Dědická .....
- ul. Víta Nejedlého .....
- jiné (uved'te) .....

3) Kterými trestnými činy se cítíte být nejvíce ohrožen/a? (1 – necítím se být ohrožen, 2 – cítím se být málo ohrožen, 3 – cítím se být ohrožen, 4 – cítím se být velmi ohrožen)

loupežné přepadení na ulici	1	2	3	4
výtržnosti a rvačka	1	2	3	4
vykradení bytu, domu	1	2	3	4
pomluva	1	2	3	4
krádeže kol	1	2	3	4
vykradení garáže, sklepa	1	2	3	4
krádeže automobilu	1	2	3	4
vykradení automobilu	1	2	3	4
Vražda	1	2	3	4
znásilnění (své nebo osoby blízké)	1	2	3	4

4) Kým se cítíte být nejvíce ohroženi? (vyberte 1 odpověď)

- osobami pod vlivem alkoholu   osobami pod vlivem návykových látek   bezdomovci
- obyvateli romské národnosti   recidivisty   extrémisty   chorobnými hráči   cizinci

5) Setkali jste se buď z vlastní zkušenosti, nebo v rámci rodiny s trestným činem ve městě Vyškov v posledních 3 letech?

ANO   NE   Pokud NE, pokračujte na otázku č. 7.

Pokud ANO o jaký druh se jednalo? (např. přepadení, loupež, znásilnění, vandalismus, domácí násilí,...) .....

6: Byl tento trestný čin ohlášen na Policii ČR? Pokud ne, uveďte důvod.

ANO   NE – z jakých důvodů .....

7) Jste spokojeni s výkonem práce policie resp. městské policie v rámci zajišťování bezpečnosti ve Vyškově? (1 – naprosto spokojen, 2 – spíše spokojen než nespokojen, 3 – spíše nespokojen než spokojen, 4 – naprosto nespokojen, 5 – nemohu posoudit, nemám zkušenosti)

Policie ČR   1   2   3   4   5

Městská policie   1   2   3   4   5

8) Kterým skupinám obyvatelstva by mělo město Vyškov věnovat svoji péči, kontrolu a dohled? Označte z dalšího seznamu max. pět skupin, na něž by se měla soustředit největší pozornost.

- senioři (kvůli ochraně před bytovou krádeží, podvodem apod.)
- mladiství, kteří nadměrně pijí alkohol
- etnické menšiny (Romové)
- lidé závislí na alkoholu
- problémoví spoluobčané (problémy s dodržováním zákonů)
- mladí lidé, kteří nemají zajištěnou ani práci, ani bydlení
- lidé po návratu z výkonu trestu
- lidé závislí na drogách
- přistěhovalci (Vietnamci, Ukrajinci aj.) s obtížnou integrací do společnosti
- bezdomovci
- uprchlíci (žadatelé o azyl)
- jiná skupina osob (uveďte) .....

9) Jak velkou roli podle Vás sehrává městský kamerový dohlížecí systém (MKDS) v napomáhání odhalování trestné činnosti a prevenci kriminality ve Vyškově?

velmi významnou, spíše významnou, spíše nevýznamnou, nevýznamnou

10) Jste dostatečně informován/a o MKDS a jednotlivých monitorovaných prostranstvích?

ANO   NE

11) Podporujete záměr města rozšířit MKDS a vybudovat další kamerové body?

ANO   NE

Máte-li nějaké poznámky či připomínky, jak zvýšit bezpečnost obyvatelstva ve Vyškově, uveďte je prosím zde.